

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการศึกษาวิธีการพัฒนาการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัยของนักเรียน
โรงเรียนสตูลวิทยา ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

โดย

ชะอุ่ม พิศาลสินธุ์ และคณะ

สนับสนุนโดย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

รายงานฉบับสมบูรณ์
รายงานตั้งแต่วันที่ 1 เดือนธันวาคม 2551- วันที่ 31 มีนาคม 2554

โครงการศึกษาวิธีการพัฒนาการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัยของนักเรียน
โรงเรียนสตูลวิทยา ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

โดย
ชะอุ่ม พิศาลสินธุ์ และคณะ

สนับสนุนโดย
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

บทคัดย่อ

โครงการศึกษาวิธีการพัฒนาการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัยของนักเรียนโรงเรียนสตูลวิทยา ตำบล คลองขุด อำเภอเมือง จังหวัดสตูล สัญญาเลขที่ RDG 52S0005 เริ่มตั้งแต่เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2551 - มีนาคม พ.ศ. 2554 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 2 ปี 9 เดือน โดยมีโครงการวิจัยของนักเรียนเป็นลูกข่ายจำนวน 5 โครงการ คือ โครงการศึกษาข้อมูลการใช้ น้ำจากน้ำตกธาราสวรรค์เพื่อการจัดการน้ำของหมู่ที่ 5 บ้านพร ตำบลควนกาหลง อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล , โครงการศึกษาสภาพ คุณค่าประโยชน์เพื่อเป็นแนวทาง การพัฒนาบ่อน้ำร้อน บ้านน้ำร้อน ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล , โครงการศึกษาการใช้ ประโยชน์เพื่อเป็นแนวทางในการฟื้นฟูไม้ฝุ่มชนบ้านค่ายรวมมิตร ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัด สตูล , โครงการศึกษาวิธีแก้ไขปัญหาลาดหน้าปีปี โดยการมีส่วนร่วม หมู่ 7 ตำบลคลองขุด อำเภอเมือง จังหวัดสตูล และโครงการศึกษาวิธีแก้ไขปัญหาสภาพจราจรหน้าโรงเรียนสตูลวิทยา ตำบล คลองขุด อำเภอ เมือง จังหวัด สตูล ดำเนินการภายใต้บริบทของโรงเรียนสตูลวิทยา ซึ่งเป็นโรงเรียนประจำจังหวัด เป็น โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนประมาณ 1750 คน ซึ่งที่ผ่านมาพบพฤติกรรมด้านการเรียนที่ไม่พึงประสงค์ ของผู้เรียน ก่อปรกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนส่วนใหญ่ต่ำกว่าเกณฑ์ เช่น ผลการสอบ โอ - เน็ต เอ - เน็ต หรือ สอบ เอ็น - ที (การประเมินการศึกษาระดับชาติ) ซึ่งสาเหตุไม่ได้มาจากตัวนักเรียนแต่ เพียงฝ่ายเดียว แต่ครูผู้สอน วิธีการสอน สถานที่เรียน และอื่น ๆ ล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สอดคล้อง สัมพันธ์อย่างแยกกันไม่ได้

โครงการศึกษาวิธีการพัฒนาการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัยของนักเรียนโรงเรียนสตูลวิทยา ตำบล คลองขุด อำเภอเมือง จังหวัดสตูล ได้ดำเนินการเพื่อหาทางแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่ไม่สามารถ ตอบสนองต่อนักเรียน และหาวิธีการแก้ปัญหาในด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัยเป็น เครื่องมือ ทั้งนี้การดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่านักเรียนทั้ง 5 กลุ่ม สามารถเรียนรู้ในเรื่องที่ตนเองสนใจ โดยใช้ขั้นตอนกระบวนการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนการออกแบบขั้นตอนการศึกษา ขั้นตอนการ วิเคราะห์วางแผน ขั้นตอนการลงมือทำ และขั้นตอนการสรุป โดยมีครูเป็นผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมโดย ใช้กระบวนการ หนุนเสริม คือ การกระตุ้นให้เด็กคิดเรื่องราว/ปัญหาที่น่าสนใจของชุมชน, การปฏิบัติจริง เด็กลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยตนเอง, การสัมภาษณ์ สอบถาม และการสังเกต ทำให้เด็กพบเห็นของจริง ตั้งใจ ศึกษาเรียนรู้ และเด็กจะตื่นเต้นกับข้อมูล,การจัดเวทีคืนข้อมูล ทำให้เด็กเกิดความมั่นใจว่าการทำงานวิจัย ของเขามีผู้ใหญ่รับรู้และร่วมมือในการเสนอแนะ,อบรมเรื่อง งานพลังกลุ่มและความสุข และการ ระดมพลัง เก็บข้อมูล, การทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน เช่น กิจกรรมรายงานความก้าวหน้า, กิจกรรมช่วยเพื่อนจัดเวที

การดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า นักเรียนได้นำวิธีการต่าง ๆ นี้ไปใช้ในการเสนองานหน้าชั้นเรียน, นักเรียนเกิดทักษะ เช่น การจดบันทึก การเขียนรายงาน การนำเสนอผลงาน และการทำงานเป็นทีม, นักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการงานวิจัยจากการปฏิบัติจริง ส่งผลให้นักเรียนได้พัฒนาตนเอง และมีทักษะในการเรียนรู้ ,ส่วนครู มีความเข้าใจในบทบาทของตัวเอง จาก เดิม ที่มุ่ง สอนให้จบ เมื่อเข้าสู่กระบวนการวิจัยครั้งนี้ ครูเปลี่ยนไป มุ่งผลที่เกิดต่อการพัฒนาของเด็กมากขึ้น, ครูได้แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปปรับใช้และสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ คือ การระดมความคิด การระดมความคิดของเด็กโดยครูผู้สอนในชั้นเรียน ซึ่งผลดังกล่าวสอดคล้องกับตัวชี้วัดทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และเป็น การปรับตัวรองรับหลักสูตรมาตรฐานสากล (World Class Standard School) และประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) ในอนาคตอีกด้วย.

คำนำ

รายงานชิ้นนี้ จัดทำขึ้น เพื่อเสนอรายละเอียดของ โครงการศึกษาวิธีการพัฒนาการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัยของนักเรียนโรงเรียนสตูลวิทยา ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล อันเป็นโครงการวิจัยหลักของชุดโครงการวิจัย จำนวน 5 โครงการ คือ โครงการศึกษาข้อมูลการใช้ น้ำจากน้ำตกธาราสวรรค์เพื่อการจัดการน้ำของหมู่ที่ 5 บ้านพรุ ตำบลควนกาหลง อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล , โครงการศึกษาสภาพ คุณค่าประโยชน์เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาบ่อน้ำร้อน บ้านน้ำร้อน ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล , โครงการศึกษาการใช้ประโยชน์เพื่อเป็นแนวทางในการฟื้นฟูไม้ไผ่ชุมชนบ้านค่ายรวมมิตร ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล , โครงการศึกษาวิถีแก้ไขปัญหาตลาดนัดปี โดยการมีส่วนร่วม หมู่ 7 ตำบลคลองขุด อำเภอเมือง จังหวัดสตูล และโครงการศึกษาวิถีแก้ไขปัญหาสภาพจราจรหน้าโรงเรียนสตูลวิทยา ตำบล คลองขุด อำเภอ เมือง จังหวัด สตูล

เนื้อหาภายในเล่ม ว่าด้วยข้อมูลวิธีการพัฒนาการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัยของนักเรียนโรงเรียนสตูลวิทยา ซึ่งในท้ายเล่มมีการอภิปรายผลข้อมูลพัฒนาการของนักเรียน และเสนอรูปแบบการพัฒนาการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัยเอาไว้ด้วย

ทีมวิจัยหวังว่า รายงานเล่มนี้ คงจะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษารูปแบบการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย อันเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาการเรียนรู้ของมนุษย์.

ขอแสดงความนับถือ
ชะอุม์ พิศาลสินธุ์และคณะ
สิงหาคม 2555

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	
คำนำ	
สารบัญ	
บทที่ 1 โครงการวิจัย	1
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	5
บทที่ 3 รายละเอียดกิจกรรมและวิธีการศึกษา	11
บทที่ 4 ผลการศึกษาโครงการวิจัย	51
บทที่ 5 อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	84
ภาคผนวก	
- บรรณานุกรม	93
- ประวัติทีมวิจัย	94

บทที่ 1

โครงการวิจัย

ชื่อโครงการ ศึกษาวิธีการพัฒนาการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัยของนักเรียนโรงเรียนสตูลวิทยา
ตำบลคลองขุด อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

ชื่อหัวหน้าทีม นางสาวชะอุม พิศาลสินธุ์

สัญญาเลขที่ RDG 52S0005

เริ่มตั้งแต่เดือน เมษายน พ.ศ. 2553 – มีนาคม พ.ศ. 2554 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 6 เดือน

ความสำคัญและปัญหา

การศึกษาเรียนรู้ในระบบการศึกษาของสถานศึกษา โดยทั่วไปประสบกับปัญหาที่ไม่เป็นที่พึงประสงค์หลายประการ ไม่ว่าจะเป็นสำเร็จการศึกษาในระดับใด ๆ ก็ด้วยคุณค่า ยิ่งเรียนสูงเรียนมาก ยิ่งคิดไม่เป็น เห็นแก่ประโยชน์ตน ยิ่งอ่อนด้อยทางจริยธรรม มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ขาดความเข้มแข็ง ขาดจิตสำนึกที่พึงมีต่อสังคม และประเทศชาติ การปรับปรุงหลักสูตร หรือการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้พยายามดำเนินการมานับสิบปี มาถึงบัดนี้ก็เป็นที่น่าประจักษ์ชัด ไม่ว่าจะเป็นการมองของบุคคลฝ่ายใด หรือสถาบันใด ๆ ในสังคม ล้วนมีความเห็นพ้องต้องกันว่า ระบบการสอนของครู ระบบการเรียนรู้ของเด็ก ตลอดจนผลผลิตของการศึกษาล้วนแต่ด้วยคุณค่า ครูยังคงสอนหนังสือ สถานที่สอนเป็นห้องสี่เหลี่ยม ครูสอนประจำวิชานั้น ๆ สอนวิชานั้นเมื่อถึงชั่วโมงสอน แต่ละวิชาสอนแบบแยกส่วนจากกันชัดเจน เช่น ภาษาไทยคือภาษาไทย สังคมคือสังคม ศาสนาคือศาสนา ไม่มีกิจกรรมการสอนที่สอดคล้อง หรือบูรณาการ ครูผู้สอนจึงสอนเพื่อให้นักเรียนรู้ แต่ไม่ได้สอนให้เรียนรู้เพื่อการนำไปใช้ นอกจากนั้นความสัมพันธ์ การมีส่วนร่วมซึ่งกันและกันระหว่างครูกับนักเรียนก็น้อยมาก ครูคือครู เป็นผู้สอน ผู้บอก นักเรียนคือนักเรียน เป็นผู้เรียน ผู้รับคำสอนคำบอกนั้น

ผู้เรียนจึงเบื่อการเรียน ไม่ตระหนักในคุณค่าของการศึกษาเรียนรู้ ไม่ตระหนักในคุณค่าของสรรพสิ่ง สรรพวิชาทั้งหมด และเข้าห้องเรียนตามกฎเกณฑ์ กติกาของสถานศึกษาและครูผู้สอน ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ ตลอดจนผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์ในการประเมิน

ประจำรายวิชา คือ มีผลการเรียนเป็น ๐, ร, และ มส. (๐ คือ คะแนนรวมได้น้อยกว่าร้อยละ 50, ร คือ รอกการตัดสินผลการเรียน ด้วยสาเหตุต่าง ๆ เช่น ส่งงานไม่ครบ ขาดสอบ เป็นต้น และ มส. คือ หมดลธิ์สอบ เพราะสาเหตุขาดเรียนมาก มีเวลาเข้าเรียนน้อยกว่าร้อยละ 80) จนถึงขั้นต้องลงทะเบียนเรียนซ้ำในรายวิชานั้น ๆ เป็นจำนวนมาก

โรงเรียนสตูลวิทยา ตำบลคลองขุด อำเภอเมือง จังหวัดสตูล เป็นโรงเรียนประจำจังหวัด เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนประมาณ 1750 คน ข้าพเจ้าซึ่งเป็นผู้หนึ่งในทีมวิจัยได้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสตูลวิทยาเป็นเวลา 28 ปี ก็เห็นว่าสถานศึกษาแห่งนี้ก็ประสบกับปัญหาที่ไม่เพียงประสงค์หลาย ประการเช่นเดียวกันโดยเฉพาะพฤติกรรมด้านการเรียนที่ไม่เพียงประสงค์ของผู้เรียนที่หลากหลาย เช่น มาโรงเรียนสาย เข้าห้องเรียนสาย ไม่กระตือรือร้น ไม่มีความตื่นตัวในการเรียน เฉื่อย เฉย ไม่ตระหนักในศักยภาพของตนเอง นั่งเรียนเงียบ ๆ ไม่แสดงความคิดเห็น ไม่กล้าแสดงออก มีความรู้รอบตัวน้อยมาก ขาดภาวะการเป็นผู้นำ การเรียนรู้ทุกครั้งต้องมีครูเป็นผู้กำหนด บังคับ ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองไม่ได้ นอกจากนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนส่วนใหญ่ต่ำกว่าเกณฑ์ ผลการสอบ โอ - เน็ต เอ - เน็ต หรือสอบ เอ็น - ที (การประเมินการศึกษาระดับชาติ) แต่ละภาคเรียนนักเรียนได้ผลการเรียน ๐, ร, มส. เป็นจำนวนมาก หลาย ๆ วิชาที่มีนักเรียนหลาย ๆ คน ได้ผลการเรียนเป็น ๐ และนักเรียนหลาย ๆ คน ได้ผลการเรียน ๐ หลาย ๆ วิชาต่อภาคเรียน สุดท้ายนักเรียนหลาย ๆ คนต้องลงทะเบียนซ้ำหลาย วิชา ซึ่งพฤติกรรมด้านการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ไม่เพียงประสงค์นี้ สาเหตุไม่ได้มาจากตัวนักเรียนแต่เพียงฝ่ายเดียว แต่ครูผู้สอน วิธีการสอน สถานที่เรียน และอื่น ๆ ล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สอดคล้องสัมพันธ์อย่างแยกกันไม่ได้ ความต้องการของผู้เรียน โดยเฉพาะวิธีการสอนของครู และ สถานที่เรียน น้อยนักที่นักเรียนจะได้รับการตอบสนอง โดยเฉพาะการเรียนที่สนุก ได้ความรู้ ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ได้พบเห็นของจริง สถานที่จริง ปัญหาจริง เป็นต้น

จากประสบการณ์ของการสอนที่ผ่านมาการสอนสาระเพิ่มเติม วิชาสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจชุมชน (OTOP สตูล) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 วิชาละ 1 ภาคเรียน ได้นำนักเรียนไปศึกษาเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่หลาย ๆ ครั้ง จากชุมชนห้วงทางที่มีการทำวิจัยการจัดการป่าชายเลน และการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพ ทำให้เห็นพฤติกรรมของนักเรียนที่เปลี่ยนแปลง อย่าง กล้าแสดงออกซึ่งธรรมชาติในห้องเรียนนั่งเงียบ ไม่ถาม และเมื่อถาม ไม่มีคำตอบ มีความกระตือรือร้นที่จะไปศึกษานอกสถานที่ การเก็บเกี่ยวความรู้มีความตั้งใจ กล้าซักถาม แ่่งกันตอบคำถาม ร่วมกิจกรรมอย่างมีชีวิตชีวาภายหลังได้เรียนรู้กระบวนการสอนที่ใช้งานวิจัยของโรงเรียนบ้านตะโล๊ะไผ่

โดยการเข้าร่วมเวที “เมื่อโรงเรียนตะโล๊ะโส สร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้ใหม่ ด้วยงานวิจัยท้องถิ่น” ซึ่งเป็นเวทีนำเสนอผลงานวิจัย สิ่งที่ได้เรียนรู้วันนั้นเกิดความประทับใจในวิธีการเรียนรู้ของนักเรียน การที่เด็กได้ไปเรียนรู้ของจริง ทำให้เด็กรู้แจ้ง กล้าหาญที่จะแสดงออกออก เด็กอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างกระฉับกระฉวย ชัดเจน และที่สำคัญเป็นเพียงเด็กระดับประถมแต่ความสามารถเหลือเฟือ อีกประการหนึ่งยังทำให้เห็นว่าภูมิปัญญาชาวบ้านเป็นวิทยาการที่มีคุณค่า ควรที่จะส่งเสริมเมื่อมองย้อนมาที่สภาพปัญหาทางการศึกษาดังกล่าวข้างต้น จึงคิดว่าวิธีการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย ซึ่งมีคุณลักษณะในการส่งเสริม พัฒนาวิธีการเรียนรู้ พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ให้สูงขึ้น ให้ผู้เรียนเกิดจิตสำนึก เกิดความตระหนัก มองเห็นคุณค่าในองค์ความรู้ที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ทั้งต่อตนเองสังคม ตลอดจนประเทศชาติ

ต่อมาจึงประกาศเสียงตามสายเพื่อหากลุ่มเด็กนักเรียนที่สนใจกระบวนการของงานวิจัย ผลจากตรงนี้ทำให้เด็กนักเรียนเข้ามาสมัครเพื่อทำโครงการ จำนวน 60 คน ในเบื้องต้น ซึ่งเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 9 คน, มัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 46 คน, มัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 คน และมีประเด็นที่สนใจ เช่น เรื่องสมุนไพร สิ่งแวดล้อม สัตว์น้ำเค็ม พลังงานทดแทน ปาล์มน้ำมัน ป่าชายเลน พันธุ์ดอกไม้ ไร่นาสวนผสม การใช้ชีวิตความเป็นอยู่การประกอบอาชีพป่าชายเลน แต่ยังมีนักเรียนอีกกลุ่มหนึ่งที่ยังไม่มีประเด็น

โรงเรียนสตูลวิทยา และเครือข่ายคนรักสตูล จังหวัดสตูล จึงได้เสนอโครงการ ศึกษาวิธีการพัฒนาการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัยของนักเรียนโรงเรียนสตูลวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสตูล เพื่อประโยชน์ต่อการศึกษา การพัฒนาชุมชนและสังคมให้ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการวิจัย
2. เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ ผลกระทบ การเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้นของนักเรียน
3. เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้กับครูผู้สอน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ครูผู้จัดกระบวนการเรียนรู้

1. ได้ทราบถึงข้อมูลพฤติกรรม ผลการเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลง และผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งก่อนและหลังการทำวิจัย

2. ได้แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปปรับใช้และสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

3. ขยายเครือข่ายในการศึกษาโดยกระบวนการวิจัย

4. สร้างความสัมพันธ์ที่พึงประสงค์ต่อครูผู้จัดกระบวนการและผู้เรียน

ผู้เรียน

1. เกิดวิธีการเรียนรู้ที่ติดตัวผู้เรียนไปตลอดและสามารถนำไปปรับใช้ต่อการดำเนินชีวิตได้

2. เกิดทักษะ เช่น การบันทึก การเขียนรายงาน การนำเสนอผลงาน และการทำงาน

เป็นทีม

3. ได้เรียนรู้กระบวนการงานวิจัยจากการปฏิบัติจริง

4. มีความสุขกับวิธีการจัดการเรียนรู้

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

โครงการศึกษาวิธีการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยของนักเรียนโรงเรียนสตูลวิทยา มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการดังนี้

1. งานวิจัยโครงการจัดการศึกษาบูรณาการระหว่างนักเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านตะโล๊ะไธ ตำบลปากน้ำ อำเภอละงู จังหวัดสตูล โรงเรียนบ้านตะโล๊ะไธ เป็นโรงเรียนประถมศึกษา เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนจำนวน 16 ห้องเรียน 614 คน มีคุณครู และวิทยากรประจำรวม 28 คน เป็นโรงเรียนที่มีกิจกรรมสร้างสรรค์มากมาย เช่น โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ส่งเสริมรักการอ่าน ทนตสุขภาพดีเด่นระดับเขต โรงเรียนสีขาว โรงเรียนในโครงการหมู่บ้านเบอร์วัน โรงเรียนแกนนำพิเศษร่วม และอื่น ๆ มีวิสัยทัศน์ประจำโรงเรียนว่า “โรงเรียนบ้านตะโล๊ะไธเป็นองค์กรแห่งการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ มุ่งสู่มาตรฐาน ประสานภูมิปัญญาและเทคโนโลยี สร้างคนดีสู่สังคมภายในปี 2553” (อ้างอิง ปฐกการเรียนรู้สู่อาหารจานเด็ด โรงเรียนบ้านตะโล๊ะไธ หน้า 2)

คณะครูโรงเรียนบ้านตะโล๊ะไธ ได้พยายามปรับเปลี่ยนวิธีการสอน เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และปรัชญาการศึกษาของประเทศที่มุ่งหวังให้ทั้งคุณครูและนักเรียนร่วมเรียนรู้ด้วยกันอย่างมีความสุข โดยร่วมกันปรับและปรุงแนวทางการเรียนรู้หลายครั้ง เช่น

ครั้งที่ 1 : ครูเรียนรู้ร่วมกับชุมชนก่อนคิดสร้างทางใหม่ กล่าวคือผู้ที่จุดประกายการเรียนรู้ในครั้งนี้ คือ กลุ่มชนแม่บ้านท่ามาลัย (ซึ่งเคยได้รับทุนสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยจาก สกว. จากโครงการฟื้นฟูชนบทบ้านมุสลิมบ้านท่ามาลัย) ที่มีแนวคิดร่วมกันว่า ต้องฟื้นฟูอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ต่อไป จึงร่วมกันจัดทำหลักสูตรการฟื้นฟูชนบทบ้านมุสลิมในการเรียนการสอน

ครั้งที่ 2 : จัดสัปดาห์ชนบทบ้าน โดยแบ่งการเรียนรู้เป็นฐาน ๆ เช่น ประวัติชุมชน วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น รู้จักชนบทบ้าน ปฏิบัติทำจริง ๆ การตลาด - บรรจภัณฑ์ และสุดท้ายการสืบสานพัฒนา

ครั้งที่ 3 : พิสูจน์และทดลองด้วยงานวิจัยแบบมีส่วนร่วม โดยยึดหลักคิดที่สำคัญว่า “ผู้เรียนควรจะเป็นผู้กำหนดประเด็นที่อยากเรียนรู้ วิธีการศึกษาหาความรู้ตามความสนใจเอง” (อ้างอิง ปรงการเรียนรู้สู่อาหารจานเด็ด โรงเรียนบ้านตะละไส หน้า 11)

10 ขั้นตอนกระบวนการเรียนรู้ของโครงการจัดการศึกษานูรณาการระหว่างนักเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านตะละไส ตำบลปากน้ำ อำเภอละงู จังหวัดสตูล (อ้างอิง ปรงการเรียนรู้สู่อาหารจานเด็ด โรงเรียนบ้านตะละไส หน้า 18) คือ

1. เรียนรู้เรื่องใกล้ตัว
2. วิเคราะห์ จำแนกเรื่องราวโดยวิธีการ Grouping สักเคราะห์เรื่องราว การคิดสรรเพียงเรื่องเดียว
3. ข้อนรอยกระบวนการที่ได้เรื่องมา เหตุผลที่เลือก
4. พัฒนาโจทย์วิจัย
5. ตั้งคำถามย่อยจากโจทย์วิจัย
6. ค้นหาวิธีการเก็บข้อมูล
7. เก็บข้อมูล
8. สรุป และตรวจสอบข้อมูล
9. ใช้ประโยชน์จากข้อมูล ทดลอง
10. สรุปรายงาน

การจัดการศึกษาแบบบูรณาการระหว่างนักเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านตะละไส ตำบลปากน้ำ อำเภอละงู จังหวัดสตูล โดยกระบวนการวิจัย ก่อให้เกิดสิ่งดี ๆ มากมาย ในหลาย ๆ ด้าน (อ้างอิง ปรงการเรียนรู้สู่อาหารจานเด็ด โรงเรียนบ้านตะละไส หน้า 46 - 58) สรุปได้ว่า

ครูปรับเปลี่ยนตัวเอง ในด้านวิธีคิดที่จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียน ได้เรียนรู้ในสิ่งที่ต้องการ และสนใจ จัดแผนการเรียนรู้อย่างรอบคอบ มีเหตุมีผล ลดความคิดแบบแคบ ๆ ลงไป อดทน ฝึกการเป็นนักวางแผนที่ดี รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมากขึ้นและรู้จักเด็กในแง่มุมที่กว้างและลึกขึ้น ปรับวิธีสอนโยให้เด็กเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น มีความสัมพันธ์กับเด็กในแนวราบ เกิดความสัมพันธ์ผูกพัน มีความสุขสนุกกับการเรียนรู้ ได้เยี่ยมเด็กถึงบ้านประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ลดมานะถือตนลง สุดท้ายครูยอมรับว่าการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิรูปนั้นไม่ใช่วิธีที่ดีที่สุดที่นำไปสู่การมี

ประสิทธิภาพ และพบว่ามันไม่ใช่การปฏิรูปการเรียนการสอนที่แท้จริง เพราะพบว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยนั้น พัฒนาการของเด็กนักเรียนทั้งด้านการคิด การพูด การนำเสนอ การจดบันทึกที่ชัดเจน นำไปสู่การเรียนรู้อันเป็นสาระจริงในชีวิต

นักเรียนปรับเปลี่ยน

การพูด การซักถาม จากที่ไม่กล้าพูด ไม่กล้าคุย กลัวครู ยึดอย่างเดียว หนึ่ง เปลี่ยนมาเป็นกล้าที่จะพูดกล้าที่จะซักถาม ถามครู ถามวิทยากร อาสาออกหน้าขึ้นเสนองาน

การอ่าน นักเรียนอ่านได้อ่านคล่อง จับความจากเรื่องที่อ่านได้ เพราะนักเรียนต้องอ่านข้อมูลที่ครูบันทึก ตัวเองบันทึก เพื่อน ๆ บันทึก แล้วมาสรุปเป็นของกลุ่มหรือของตนเอง

การคิดวิเคราะห์ เด็กวิเคราะห์ได้ว่า ควรเลือกเรื่องใด เพราะเป็นประเด็นปัญหาของชุมชน

การจัดการ เด็ก ๆ จะวางแผนการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน วางกฎ กำหนดข้อตกลง รวมถึงการนำข้อมูลไปให้กลุ่ม หรือชุมชนตรวจสอบ

ทักษะการวางแผนงาน ในเวทีรายงานผลการศึกษผ่านเวทีวิจัย เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2550 พบว่าอ้างอิง ปฐมการเรียนรู้สู่อาหารจานเด็ด โรงเรียนบ้านตะละใส หน้า 53) “นักเรียนสามารถวางแผนจัดทำบอร์ดนิทรรศการ และแบ่งงานกันรับผิดชอบด้วยตนเอง เพราะครูมีหน้าที่ในการคอยประสานงานและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ทั้งของห้องเรียนและของส่วนกลาง ครูเลยไม่มีเวลาที่จะดูแลการทำงานอย่างใกล้ชิดมากนัก แต่ผลงานที่ออกมาเป็นที่พอใจของทุกฝ่าย”

กระบวนการทำงาน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนรู้จักคิดวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเองดีขึ้น มีทักษะในกระบวนการคิด การเชื่อมโยง เล่าเรื่องอย่างเป็นขั้นเป็นตอน

กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ นักเรียนบางคนพยายามเขียนบันทึกเรื่องราวคำบอกเล่าจากภูมิปัญญา ถ้าเขียนไม่ถูกก็จะไปถามเพื่อน ถามครู ฝึกสะกด จนเขียนได้เก่งขึ้น

นอกจากนั้น นักเรียนยังปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอีกหลายด้าน เช่น เคารพกฎกติกาการอยู่ร่วม พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม ความเอื้อเฟื้อกันกัน เห็นความสามารถอย่างเด่นชัด รู้และเข้าถึงชุมชนมากขึ้น

เสียงสะท้อนจากเด็ก เมื่อพวกเขาได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ เป็นเสียงสะท้อนที่แสดงถึงความพอใจ ความสุขและอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาทุกยุคทุกสมัย

สรุปได้ว่า (อ้างอิง ปรงการเรียนรู้สู่อาหารจานเด็ด โรงเรียนบ้านตะละโฮ หน้า 61 - 62) รู้สึกรัก และผูกพันกับชุมชนอยากให้ชุมชนได้ช่วยเหลือชุมชนอย่างแท้จริง อยากเรียนรู้สิ่งที่เราสนใจโดยมี คุณครูและผู้ปกครองช่วยเหลือเคียงข้าง มีเหตุผลในการเรียนรู้ร่วมกัน ไม่เอาแต่อารมณ์ตนเอง รู้สึกว่าวิถีวัฒนธรรมชุมชนมีค่ามากเรียบง่ายและมีน้ำใจที่ดีงาม และสุดท้ายรู้สึกว่าคุณค่าของตนเองและเพื่อน ร่วมงานมีคุณค่า ภูมิใจในตนเอง

2. งานวิจัยท้องถิ่น : “คืนโรงเรียนสู่ชุมชน” ... เชื่อมสายใยชีวิตและการเรียนรู้

งานวิจัยเล่มนี้ ได้กล่าวถึงสถานการณ์การศึกษาในอำเภอเชียงดาว ซึ่งเป็นปัญหาทางการศึกษาที่เกิดขึ้นระดับประเทศ เกิดขึ้นในหลาย ๆ พื้นที่ เป็นปัญหาที่ต้องการทางออก หลาย ปัญหา (อ้างอิง หนังสือ “คืนโรงเรียนสู่ชุมชน” ... เชื่อมสายใยชีวิตและ การเรียนรู้ หน้า 8) สรุป ได้ว่า

1. ความไม่เชื่อมโยงระหว่างกระบวนการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนกับวิถีชีวิตในชุมชน เด็กรู้สึกแปลกแยกจากชุมชน ไม่เข้าใจปัญหาของชุมชน
2. การศึกษานับความเป็นปัจเจกบุคคล มุ่งประโยชน์ส่วนตนทิ้งคุณธรรมจริยธรรม
3. การศึกษาไม่ได้สร้างกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม โดยเฉพาะกับสังคมท้องถิ่นใกล้ตัว

งานวิจัยเล่มนี้ ได้อ้างอิงถึง แนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 24 ที่กำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ (อ้างอิง หนังสือ “คืนโรงเรียนสู่ชุมชน” ... เชื่อมสายใยชีวิตและ การเรียนรู้ หน้า 11) สรุปได้ว่า

1. จัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน
2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
4. จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ
5. ส่งเสริมการจัดบรรยากาศ สื่อเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งผู้สอนอาจเรียนรู้ ไปพร้อมกันจากสื่อและวิทยาการ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนเพื่อพัฒนาผู้เรียน

นอกจากนั้น ได้กล่าวถึงการเปรียบเทียบทิศทางการจัดการศึกษาแนวใหม่กับแนวเก่า จากงานวิจัยระดับโรงเรียนในพื้นที่โรงเรียนบ้านแม่ป๋าม ไว้ว่า (อ้างอิง หนังสือ “ถิ่นโรงเรียนผู้ชุมชน” ... เชื่อมสายใยชีวิตและ การเรียนรู้ หน้า 21)

แบบเก่า	แบบใหม่
1. ครูถ่ายทอดความรู้ให้นักเรียนท่องจำ	1. ผู้เรียนเลือกเรียน และลงมือปฏิบัติ
2. โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ	2. แหล่งเรียนรู้มีมากมายทั้งในและนอกโรงเรียน
3. บรรยากาศในการเรียนไม่มีชีวิตชีวา	3. บรรยากาศในการเรียนมีชีวิตชีวา น่าสนใจ
4. กิจกรรมซ้ำซาก น่าเบื่อ	4. กิจกรรมเร้าใจให้อยากเรียนรู้
5. ครูใช้สื่อประกอบการสอน	5. นักเรียนเป็นผู้ใช้สื่อประกอบการเรียนรู้
6. การจัดประเมินผลเพื่อการตัดสินผู้เรียน	6. การจัดประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน
7. ครูกับผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ในทางลบ	7. ครูกับผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ในทางบวก

3. งานวิจัยท้องถิ่น : กระบวนการเรียนรู้อย่างมีความสุขที่โรงเรียนบ้านคูเมือง

โรงเรียนบ้านคูเมือง เป็นโรงเรียนขยายโอกาส มีนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประมาณ 400 คน เป็นโรงเรียนที่มีปัญหามากหลาย ๆ ประเด็น (อ้างอิงจากหนังสือกระบวนการเรียนรู้อย่างมีความสุขที่โรงเรียนบ้านคูเมืองหน้า 10 – 11) เช่น ชาวบ้านไล่ผู้บริหาร ดำรงตามจับนักเรียนที่โรงเรียนเสมอ นักเรียนยกห้องเป็นแก๊งขโมยรถมอเตอร์ไซด์นับ 50 คัน เพื่อแยกชิ้นส่วนขาย ผู้บริหารวิ่งระหว่งศาลกับโรงเรียน โรงพักกับโรงเรียน เด็กนักเรียนสกลายเต็มตัว บ้างก็หนีโรงเรียนไปเล่นไฟ ครูทะเลาะกับนักเรียน ฯลฯ

สภาพปัญหาของโรงเรียนบ้านคูเมือง นำไปสู่การพัฒนาโจทย์วิจัย ก่อนการพัฒนาโจทย์วิจัย คณะครูเรียกเด็ก 3 ว่า กลุ่ม 1 เด็กเก่ง, กลุ่ม 2 เด็กเรียนปานกลาง, กลุ่ม 3 เด็กเรียนอ่อน เมื่อโรงเรียนเข้าสู่กระบวนการพัฒนาโจทย์วิจัย จึงได้ร่วมกันพิจารณาปรับคำเรียกเหล่านั้นมาเป็นว่า “เด็กที่มีพฤติกรรมและความสามารถที่แตกต่างกันทั้ง 3 กลุ่ม เพื่อไม่ไปทำให้เด็กกลุ่ม 3 รู้สึกเป็นปมด้อย และเมื่อผ่านกระบวนการวิจัย ที่ประชุมได้ลงมติปรับเปลี่ยนชื่อเด็ก 3 กลุ่มเป็นว่า กลุ่มนักวิชาการ กลุ่มนักการแสดงออก และกลุ่มนักงานช่าง

4. บริบทโรงเรียนและนักเรียนโรงเรียนสตูลวิทยา

โรงเรียนสตูลวิทยา ก่อตั้งเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2453 ณ บริเวณห้องสมุดประชาชนจังหวัดสตูล โดยมีชื่อเรียกว่า โรงเรียนไทมมลาญ และมีนายเจ๊ะหมาด เป็นครูใหญ่คนแรก ต่อมาในปี พ.ศ. 2461 โรงเรียนได้ย้ายไปตั้งที่บริเวณหน้าเรือนจำจังหวัดสตูล มีราชบุรุษทองคำ ศุภรัตน์, นายสวัสดิ์ สวมสูง, นายชิต มีปัญญา, นายโอ บวรพงศ์, นายรุ่ง ตีวะนันท์, นายกิมแข็ง ควชิรานนท์, นายเอื้อ วิชัยดิษฐ์, นายผิน สุนทรินทร์, และนายสุข เอียดมาก เป็นครูใหญ่ ตามลำดับ มีนักเรียน รวม 50 – 120 คน ในปี พ.ศ. 2480 โรงเรียนได้ย้ายมาอยู่ที่บริเวณทุ่งเฉลิมสุข โดยมี นายสุข เอียดมาก(สุขุมนันท์), นายแวน นิลพยัคฆ์, นายไสว ทองสุข, นายผ่อง สดเหลือ, นายเฉลิม ศรีรัตน์, นายวิศิษฐ์ ค้างสง, และนายโกศล ดวงพัตรา ตามลำดับ มีนักเรียน รวม 150 – 1000 คน ต่อมาในปี พ.ศ. 2521 โรงเรียนสตูลวิทยาได้ย้ายมาอยู่เลขที่ 318 หมู่ที่ 6 ตำบลคลองขุด จนถึงปัจจุบัน โดยมีนายโกศล ดวงพัตรา, นายพะยงค์ อุบลขาว, นายอำนาจ พงศ์อรุณ, นายมนูญ แสงเจริญ, นายคำนึ่ง นกแก้ว, นายจารึก รัตนโอภาส, นายประเสริฐ ม่วงปลอด, นายมนัส ไชยศักดิ์ และนายสุวิทย์ นิจบุรีพันธ์ ตามลำดับ มีนักเรียนมากกว่า 2000 คน

โรงเรียนไทมมลาญ ได้เปลี่ยนชื่อเป็น “โรงเรียนสตูลวิทยา” ในปี พ.ศ. 2496 (สมัย นายไสว ทองสุข เป็นครูใหญ่) และในปี พ.ศ. 2506 โรงเรียนสตูลวิทยาได้เปลี่ยนชื่อจากสตูลวิทยามาเป็น “โรงเรียนสตูลวิทยา จังหวัดสตูล” (สมัยนายเฉลิม ศรีรัตน์) และสมัยต่อๆ มา ก็เรียกขานกันสั้นๆ ว่า โรงเรียนสตูลวิทยา

บทที่ 3

รายละเอียดกิจกรรมและวิธีการศึกษา

การศึกษาวิธีการพัฒนารการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัยของนักเรียนโรงเรียนสตูลวิทยา ตำบล คลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล มีกิจกรรมและวิธีการศึกษาดังนี้

1. กิจกรรมเวทีชี้แจงทำความเข้าใจเรื่องงานวิจัย
2. กิจกรรมพัฒนาทีมวิจัยฯ และครูที่ปรึกษา
3. กิจกรรมศึกษาดูงาน
4. กิจกรรมพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยเด็ก (พัฒนาโจทย์วิจัยของเด็ก)
5. กิจกรรมอบรมพลังกลุ่มและความสุข
6. กิจกรรมเวทีพิจารณาโครงการ
7. กิจกรรมลงพื้นที่ 6 ชุมชน
8. กิจกรรมบันทึกพฤติกรรมเด็ก
9. กิจกรรมการจัดบันทึกและการจัดเก็บข้อมูล
10. กิจกรรมจัดเวทีรายงานผลความก้าวหน้าโครงการเด็ก
11. กิจกรรมอบรมการเขียนรายงานการวิจัย
12. กิจกรรมพบปะผู้ปกครองและผู้นำในชุมชน
13. กิจกรรมระดมพลังเก็บข้อมูล
14. กิจกรรมคืนข้อมูลให้ชุมชน
15. กิจกรรมนำเสนอข้อมูลต่อสาธารณชน
16. กิจกรรมการเขียนรายงานการวิจัย
17. กิจกรรมเข้าร่วมกับเครือข่าย

1. กิจกรรมเวทีชี้แจงทำความเข้าใจเรื่องงานวิจัย

จัดขึ้นในวันเสาร์ที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ณ หอประชุมโรงเรียนสตูลวิทยา ตำบล คลองขุด อำเภอเมือง จังหวัดสตูล ผู้เข้าร่วมกิจกรรม 118 คน ประกาศรับสมัครหน้าแถวช่วงเช้า ประชาสัมพันธ์เสียงตามสายของโรงเรียน ประชาสัมพันธ์ในห้องเรียนชั่วโมงสอน และติดประกาศเล็ก ๆ ด้วยกระดาษ A 4 เป็นช่วงระยะเวลาประมาณ 2 สัปดาห์ ได้ชื่อนักเรียนผู้สนใจ 130 คน

พร้อมกับแนวเรื่องที่นักเรียนสนใจ และเสนอชื่อครูที่ปรึกษา ทีมวิจัยและทีมผู้ประสานงาน สกว. ประชุมร่วมพิจารณาวางแผนการดำเนินกิจกรรม ที่ร้าน sd 475 เลขที่ 475 หมู่ที่ 7 ตำบลคลองขุด อำเภอเมือง จังหวัดสตูล พิจารณาทบทวนหน้าที่ในการดำเนินกิจกรรมชี้แจงทำความเข้าใจฯ หัวหน้าทีมวิจัย (ครูชะอุ่ม พิศาลสินธุ์) ชี้แจงลักษณะของโครงการ โดยให้นักเรียนเข้าใจได้ว่า เป็นการเรียนรู้เรื่องราวที่นักเรียนสนใจและได้ลงพื้นที่ศึกษาปฏิบัติการจริง , เป็นการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัย ,เป็นการศึกษานอกเหนือจากการเรียนปกติ ไม่อยู่ในชั่วโมงเรียน ไม่มีคะแนนไม่มีเกรด แต่ได้ความรู้ ได้วิธีการเรียนรู้แบบนักวิจัย

หลังจากนั้นให้นักเรียน นั่งรวมกลุ่มตามความสนใจของเรื่อง และนำเสนอชื่อเรื่อง เป็นการทดลองให้นักเรียนฝึกกระบวนการคิดเป็นกลุ่ม โดยการให้ดูภาพกองกระดูก แล้วนำเสนอหน้าเวที ให้กลุ่มนักเรียนติดต่อเลือกครูที่ปรึกษา กลุ่มละ 1 คน ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนทานอาหารเที่ยงร่วมกัน

เสร็จเวทีทีมวิจัย ทีมผู้ประสานงาน สกว.สตูล และครูที่ปรึกษาได้ประชุมสรุปงานกิจกรรม กิจกรรมได้ดำเนินการตามแผนงานทุกประการ รองผู้อำนวยการและครูที่นักเรียนเสนอให้เป็นครูที่ปรึกษา มีข้อเสนอแนะที่หลากหลาย เช่น งานวิจัยก็คืองานของวิชาการ เป็นกิจกรรมที่ดีให้เด็กได้เรียนตามความสนใจของเขา งานวิจัยนี้น่าสนใจมาก แต่เรามีอุปสรรคภาระงานประจำล้นมือ เป็นช่องทางให้เด็ก ๆ ได้เลือกในการแสวงหาความรู้อย่างแท้จริง ส่วนปัญหาจากการจัดกิจกรรม คือสถานที่กว้างเกินไป มีปัญหาเรื่องระบบเสียง และแสง ,กลุ่มเด็ก จำนวน 12 กลุ่ม 12 เรื่องค่อนข้างมากแต่การเข้ากลุ่มไม่แน่นอน (วันนี้มีเด็กเข้าร่วมกิจกรรม 97 คน) , สมาชิกทีมวิจัยเด็กแต่ละกลุ่ม มีพื้นที่อยู่อาศัยที่หลากหลายและมีความแตกต่างกันห่างไกลกันมาก ทีมสกว.สตูล และทีมวิจัยใหญ่ จึงได้ปรับแก้โดยการวิเคราะห์พื้นที่ เวลาที่สอดคล้องสัมพันธ์ภายในกลุ่ม โดยให้ยึดพื้นที่หรือห้องเรียนเป็นเกณฑ์ในการจัดกลุ่ม, เรื่องหรือประเด็นที่เด็กบางกลุ่มมีความสนใจอยากศึกษา ไม่สอดคล้องหรือสัมพันธ์กับท้องถิ่น เช่น เรื่องดอกไม้ การผสมสีอาหาร

2. กิจกรรมพัฒนาทีมวิจัยฯ และครูที่ปรึกษา

จัดขึ้น 2 ครั้ง คือในวันเสาร์ที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ณ หอประชุมโรงเรียนสตูลวิทยา และวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2552 ณ หอศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสตูล โรงเรียนสตูลวิทยา ครั้งแรก มีผู้เข้าร่วม 3 คน ครั้งที่ 2 วันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2552 ผู้เข้าร่วม ครูที่ปรึกษา 6 คน ทีม

วิจัยใหญ่ๆ 6 คน ผู้ประสานงาน สกว. จังหวัดสตูล 2 คน โดยมีจุดประสงค์เพื่อทำความเข้าใจในวิธีการและกระบวนการวิจัยให้ตรงกัน

ทีมวิจัยได้ใช้วิธีการ คือ ทีมวิจัย และผู้ประสานงานวิจัย สกว.จังหวัดสตูล ร่วมประชุมเพื่อเตรียมการ ,หัวหน้าทีมวิจัย ครูชะอุ่ม พิศาลสินธุ์ ติดต่อประสานงาน นัดหมายครูที่ปรึกษา / จัดสถานที่ที่ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสตูล โรงเรียนสตูลวิทยา ให้ผู้ประสานงาน สกว.สตูล (คุณสมพงษ์ หลีเคราะห์) ซึ่งแจ้งรายละเอียดเพื่อทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาของทีมวิจัยเด็กแต่ละกลุ่ม ร่วมกันวิเคราะห์ทิศทาง ปัญหา อุปสรรค เช่น ครู ที่เด็กนักเรียนเลือกให้เป็นที่ปรึกษา มีภาระกิจงานประจำมาก

3. กิจกรรมศึกษาดูงาน จัดขึ้นจำนวน 2 ครั้ง คือ

3.1 ศึกษาดูงานที่โรงเรียนบ้านตะโล๊ะไธ ในวันพุธที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2552 เพื่อศึกษารูปแบบการทำวิจัยฯ ของโรงเรียนตะโล๊ะไธ อำเภอละงู จังหวัดสตูล โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมศึกษาดูงานจำนวน 47 คน ประกอบด้วย สกว.สตูล 4 คน ครูที่ปรึกษา 8 คน ตัวแทนนักเรียน(กลุ่มละ 2 คน) 25 คน ทีมวิจัย 7 คน พนักงานขับรถ 3 คน

ทีมวิจัยใช้วิธีการ คือ ทีมวิจัยประชุมร่วมกับทีมผู้ประสานงาน สกว. สตูล เตรียมการวางแผน แบ่งงานตามความถนัดและประสบการณ์ตรง เช่น สกว.สตูล คุณสมพงษ์ หลีเคราะห์ ติดต่อประสานงานสถานที่โรงเรียนตะโล๊ะไธ, ครูนันทนา ชมชื่น ติดต่อประสานงานพาหนะของกองร้อย ตชด. 436, ครูชะอุ่ม พิศาลสินธุ์ จัดทำหนังสือขออนุญาตผู้ปกครอง / ครูผู้สอน / บันทึกข้อความชี้แจงต่อผู้บริหารสถานศึกษา / ควบคุมเวลา, คุณณณินท์ สุวรรณศรี จัดเตรียมเอกสาร / ค่าใช้จ่าย, คุณสำสุมเต็น มนูญดาหิ และคต.สมัคร สะคน ควบคุมดูแลความเรียบร้อย, คุณเอมวิการ์ อินทรคช และคุณฐาปณี ไชยจิตต์ เป็นผู้จดบันทึก นัดหมายเวลา และจัดรับส่ง ที่ชัดเจน โดย กิจกรรมตลอดภาคเช้า สมาชิกผู้ดูงานทุกคนคน เข้าฟังการบรรยายและการกล่าวต้อนรับจาก ผอ. ครู โรงเรียนตะโล๊ะไธ พร้อมชมสื่อ วิดีทัศน์ ฟังการบรรยายจากตัวแทนครู และนักเรียน จำนวน 5 คน (จาก ป.1, ป.4, ป.5, ป.6)

กิจกรรมภาคบ่าย ทุกคนชมการสาธิตการเรียนการสอนด้วย กระบวนการวิจัยฯ ซึ่งนักเรียนชั้นประถมปีที่ 2 สาธิต กระบวนการสอนแบบเด็กมีส่วนร่วมและชั้นประถมปีที่ 5 สาธิตการคัดเลือกเรื่อง โดยมีนักเรียนทีมวิจัยจำนวน 9 คน เข้าร่วมกิจกรรมสาธิตการคัดเลือกเรื่องทุก

ขั้นตอนด้วยความสนใจ สนุก และตื่นเต้น หลังจากนั้นเป็นการ สรุปงาน โดยแยกสรุปงานเป็น 2 ทีม คือ ทีมวิจัยครู และ ทีมวิจัยเด็ก

3.2 ศึกษาฐานเยาวชนบ้านยางสุราษฎร์ธานี จัดเมื่อวันที่ 12 – 13 กันยายน พ.ศ. 2552 เพื่อสร้างแรงกระตุ้น ความมั่นใจ ในการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัยให้กับนักเรียนโรงเรียนสตูลวิทยา (ใช้งบประมาณของโหนดสตูล) สมาชิกเข้าร่วมโครงการวิจัยเด็ก 5 โครงการ คือ โครงการศึกษาและหาแนวทางการแก้ไขสภาพจรรยาหน้าโรงเรียนสตูลวิทยา ตำบลคลองขุด โครงการศึกษาวิธีแก้ไขปัญหาตลาดนัดบีบีโดยการมีส่วนร่วม ตำบลคลองขุด โครงการศึกษาข้อมูลการใช้น้ำจากน้ำตกธาราสวรรค์เพื่อแนวทางการจัดการน้ำของ บ้านพรุ หมู่ที่ 5 ตำบลควนกาหลง, โครงการศึกษาสภาพ คุณค่า ประโยชน์ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาบ่อน้ำร้อน บ้านน้ำร้อน ตำบลทุ่งนุ้ย และโครงการการศึกษาการใช้ประโยชน์เพื่อเป็นแนวทางในการฟื้นฟูไม้ไผ่ชุมชนบ้านค่ายรวมมิตร ตำบลทุ่งนุ้ย

ทีมวิจัยใช้วิธีการ ชี้แจงวัตถุประสงค์ สร้างข้อตกลง กับทีมวิจัยเด็กสตูลวิทยา ให้เด็กวิจัยได้พบเด็กวิจัย เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเด็กวัยใกล้เคียง คนจริง สถานการณ์จริง อันเป็นการฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น การฟัง การพูด การนำเสนอ การซักถาม การเขียน การบันทึก การสังเกต ความกล้า การแสดงออก โดยไม่ปิดกั้นความบันเทิงในตลอดเส้นทางการเดินทาง มีการจัดช่วงเวลาในการเดินทางเพื่อการเขียนรายงานข้อมูล ความรู้สึก และสิ่งที่ได้รับ (เขียนในรถบัส)

4. กิจกรรมพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยเด็ก (พัฒนาโจทย์)

4.1 การพัฒนาข้อเสนอโครงการครั้งที่ 1 วันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2552 ตั้งแต่เวลา 08.30 – 15.30 น. ณ ห้องโสตทัศนศึกษา โรงเรียนสตูลวิทยา มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมรวม 46 คน แยกเป็นทีมสกว.สตูล 4 คน ทีมวิจัย 6 คน นักเรียน 32 คน ครูที่ปรึกษา 4 คน คือคุณครูหทัยชนก จ๊ะสมัน, คุณครูจิรภัทร์ ตั้วตระกูล คุณครูบุญประภา ช่วยชม และคุณครูเกสรินทร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ข้อเสนอโครงการวิจัยฯ

การพัฒนาโจทย์ครั้งที่ 1 ทีมวิจัยได้ใช้วิธีการ คือ ประชุมทีมวิจัยร่วมกับ สกว.สตูล กำหนดบทบาทตามความถนัด และความเหมาะสมของทีม เช่น ครูชะอุ่ม พิศาลสินธุ์ แจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ/จัดทำเอกสาร/อาหารเครื่องดื่ม/ หนังสือเวียน คุณสมพงษ์ หลีเคราะห์ สกว.สตูล วิทยากรหลัก ทีมวิจัย ฯ ควบคุมดูแลนักเรียนกลุ่มต่าง ๆ ร่วมกับครูที่ปรึกษา คุณณณินท์ สุวรรณ

ศรี จดบันทึก ครุฑนันทนา ชมชื่น บันทึกขอสถานฝึกอบรม (ห้องโสตฯ) โดยกิจกรรมภาคเช้า เริ่มต้นด้วย การละลายพฤติกรรมนักเรียนกับวิทยากรทีม สกว.สตูล โดยการเล่นเกม ให้นักเรียนบอกชื่อเล่นของตนเอง และให้มีวัตถุดิบของที่มีชื่อคล้องจองกับชื่อของตนเองมาฝาก เช่น จันชื่อนา จันเอาปากกามาฝาก (คุณกริยะ หลีเคราะห์-วิทยากร), ฝึกการคิดนอกกรอบ เล่นเกม ลากเส้นให้ผ่านจุด 9 จุด โดยไม่ยกปากกา (คุณสมพงษ์ หลีเคราะห์-วิทยากร), เข้าสู่เนื้อหา ขั้นตอนการพัฒนาโจทย์ (คุณสมพงษ์ หลีเคราะห์-วิทยากร) นักเรียนฝึกคิดในประเด็นต่อไปนี้

- คิดหาเรื่อง (ประเด็นเรื่องที่จะทำ) โดยคิดความสำคัญ(ของเรื่องที่จะทำ), คิดถึงกลุ่มเป้าหมาย คิดถึงพื้นที่ที่จะลงไปทำ คิดถึงวิธีการทำ คิดถึงประโยชน์ที่ได้รับจากเรื่องที่ทำ
- คิดถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์
- คิดตั้งคำถามจากเรื่องที่น่าสนใจให้มากที่สุด
- หาคำสำคัญมาตั้งเป็นชื่อเรื่อง
- ทำตาราง 4 ช่อง โดยวิทยากร (คุณสมพงษ์ หลีเคราะห์) แนะนำการทำตาราง เพื่อฝึกทำกิจกรรมพัฒนาโจทย์ ตาราง 4 ช่องประกอบด้วย

ศึกษาข้อมูล	นำข้อมูลมาวางแผน	ปฏิบัติการ	สรุปผล

ภาคบ่าย ทีมวิจัย(คุณสำสุมเนิน มนัญดาหวิ) นำเล่นเกม ไม่จิ้มฟันต่อกันให้เป็นภาพ และ เกมประสาทสัมผัส ให้ฝึกทำกิจกรรม ข้างต้น แล้วนัดหมายวันพัฒนาโจทย์ครั้งต่อไป ในวันเสาร์ที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2552 ต่อด้วยการประชุมสรุปงานระหว่างทีมวิจัยกับทีมสกว.

4.2 การพัฒนาข้อเสนอโครงการครั้งที่ 2 จัดวันเสาร์ที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2552 ตั้งแต่เวลา 08.30 – 15.30 น. ณ หอประชุมใหม่โรงเรียนสตูลวิทยา ผู้เข้าร่วมจำนวน 34 คน (ทีมสกว.สตูล 4 คน, ทีมวิจัยฯ 6 คน, ครูที่ปรึกษา 2 คน, นักเรียน 22 คน เพื่อให้ให้นักเรียนนำประเด็นต่าง ๆ จากครั้งที่ 1 มาพัฒนาโจทย์ต่อ

ทีมวิจัยใช้วิธีการ คือ กำหนดบทบาทหน้าที่ตามความถนัดและความเหมาะสม เช่น ครูชะอุ่ม พิศาลสินธุ์ แจ้งสถานศึกษา / ขออนุญาตใช้สถานที่ / ทำเอกสารขออนุญาตผู้ปกครอง / ติดต่อประสาน งานอาหาร - เครื่องดื่ม คุณเอมวิการ์ อินทรคช และคุณฐาปณี ไชยจิตต์ จัดสถานที่ / ลงทะเบียน ทีมสกว.สตูล เป็นวิทยากร โดยจัดแบ่งวิทยากร - พี่เลี้ยง ประจำกลุ่ม ทีมวิจัยฯ / ครูที่

ปรีกษา ควบคุมดูแลเด็ก ประจำกลุ่ม (กลุ่มศึกษาป้าชายเลน/ คต.สมักร สะคน, กลุ่มศึกษาวิจัยน้ำตกธาราสวรรค์ /คุณณณินท์, กลุ่มศึกษาวิจัยตลาดนัดบีบี/คุณครูจิรภัทร/คุณวิมาท, กลุ่มศึกษาวิจัยการจราจรหน้าโรงเรียนสตูลวิทยา/คุณบุหพันธ์ กลุ่มศึกษาวิจัยไม้ไผ่ – จักสานไม้ไผ่/คุณลำสุเต็น และกลุ่มศึกษาวิจัยห้วยทะเล/คุณครูหทัยชนก จะสมัน หลังจากนั้นให้ปฏิบัติการตามแผนที่วางไว้ คือให้แต่ละกลุ่มนำประเด็นต่าง ๆ จากครั้งที่ 1 มาพัฒนาโจทย์ต่อ ทว่ามีการปรับเปลี่ยนวิธีการสื่อสารเมื่อจับความได้ว่าเด็กไม่เข้าใจโจทย์ว่าจะให้คิดอะไร เช่น ความสำคัญของเรื่องที่จะทำ เปลี่ยนเป็นทำไมอยากทำเรื่องนี้ เรื่องนี้สำคัญต่อมนุษย์อย่างไร, วัตถุประสงค์และเป้าหมายเปลี่ยนเป็น ทำไปเพื่ออะไร เพื่อใคร เมื่อแต่ละกลุ่มพัฒนาโจทย์เสร็จแล้ว ให้ทุกกลุ่มนำเสนอผลงานทั้งหมดที่ได้ทำหน้าเวที

ช่วงสุดท้าย วิทยากรทบทวนภาระงานที่ผ่านมา แต่ละกลุ่มทบทวนความสำเร็จของงาน ทีมวิจัยปรึกษากับนักเรียนเพื่อนัดหมายวันพัฒนาโจทย์ต่อ (นักเรียนเลือกวันอาทิตย์ที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 เพราะวันเสาร์ที่ 14 กุมภาพันธ์ เป็นวันวาเลนไทน์) ต่อด้วยทีมวิจัย สกว. สตูล ครูที่ปรึกษา ร่วมกันสรุปงาน

4.3 การพัฒนาข้อเสนอโครงการครั้งที่ 3 วันอาทิตย์ที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 ที่โรงอาหารใหม่โรงเรียนสตูลวิทยา ผู้เข้าร่วมกิจกรรมรวม 36 คน (ทีมสกว.สตูล 2 คน, ทีมวิจัยฯ 7 คน, นักเรียน 26 คน, ครูที่ปรึกษา 1 คน)

ทีมวิจัยใช้วิธีการ คือ ทีมวิจัยประชุมเตรียมการ 2 ครั้ง กำหนดบทบาทหน้าที่เช่นเดิม ทีมวิจัยกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาโจทย์ครั้งที่ 3 ไว้ว่า ทุกกลุ่มต้องพัฒนาประเด็นศึกษาให้ทันกลุ่มห้วยทะเล กำหนดเป้าหมายการพัฒนาโจทย์ไว้ที่แผนการใช้งบประมาณ โดยยกให้กลุ่มห้วยทะเลให้เป็นกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มอื่นๆ ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ในภาคบ่าย ทุกกลุ่มนำข้อมูลของโจทย์แต่ละประเด็นมาเรียบเรียงเขียนเป็นตัวโครงการฯ มีการนำเทคโนโลยีเข้าช่วยงาน โดยให้แต่ละกลุ่มจัดพิมพ์และส่ง เป็นไฟล์ ที่คุณณณินท์ และกำหนดวันเพื่อการติดตามงาน หลังจากนั้นทีมวิจัยนักเรียนร่วมกันทบทวนงาน พิจารณาความไม่สมบูรณ์ของโครงการ และร่วมกันนัดหมายปรับแก้พัฒนาโจทย์เป็นครั้งที่ 4 ต่อด้วยการสรุปงานระหว่างทีมวิจัย กับ สกว. ประชุม

4.4 การพัฒนาข้อเสนอโครงการครั้งที่ 4 จัดวันเสาร์ - อาทิตย์ที่ 2 – 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 ตั้งแต่เวลา 08.30 – 15.30 น. (กิจกรรม 1 คืน 2 วัน) ณ หอศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสตูล

โรงเรียนสตูลวิทยา (เดิมกำหนดการทำกิจกรรมพัฒนาจิตต์ข้อเสนอโครงการครั้งที่ 4 ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2552 แต่ด้วยอุปสรรคหลายประการ เช่น การปิดภาคเรียน และนักวิจัย 12 คน มีการกิจเรียนพิเศษที่ต่างจังหวัด กิจกรรมพัฒนาจิตต์ครั้งที่ 4 จึงได้ขยับไปเป็น ต้นเดือนพฤษภาคม) โดยมีผู้เข้าร่วม 42 คน สกว.สตูล 3 คน ครูที่ปรึกษา 1 คน ผู้สังเกตการณ์ 1 คน ทีมวิจัย 6 คน ที่ปรึกษา 1 คน ทีมวิจัยเด็ก 30 คน โดยทีมวิจัยได้กำหนดเป้าหมายไว้ที่ เด็กทุกกลุ่มพัฒนาจิตต์ให้มีความชัดเจนสมบูรณ์เหมาะสม และเตรียมการนำเสนอโครงการในเวทีใหญ่ (วันที่ 21 พฤษภาคม 2552)

การพัฒนาจิตต์ครั้งที่ 4 ทีมวิจัยใช้วิธีการ คือ ให้นักเรียนเข้ากลุ่มทบทวนโครงการ โดยนักเรียนฝึกเขียนหลักการและเหตุผลด้วยตนเอง โดย สกว.สตูล เป็นผู้แนะนำการเขียน มีรายละเอียดประกอบ เช่น บอกให้รู้จักชุมชน เช่น ชื่อ สถานที่ที่ตั้ง ฯลฯ, บอกให้รู้จักเรื่องราวที่เรา กำลังจะทำ , บอกสภาพปัญหา , จะทำอย่างไร โดยใคร จะเกิดผลอะไร/เกิดอะไร จัดลำดับรายละเอียดและก่อนหลัง

หลังจากนั้น ทีมวิจัยเด็กฝึกปฏิบัติการเขียนหลักการและเหตุผล โดยให้นักเรียนฝึกทักษะการพิมพ์งาน ลงใน คอมพิวเตอร์ ปรับปรุงโครงการจนเป็นฉบับที่สมบูรณ์ ฝึกจัดทำแผ่นพับ โดยนำเอกสารฉบับสมบูรณ์มาสรุปประเด็นสำคัญ ฝึกทำ power point โดยนำเอกสารสรุปมาวางแผนและฝึกปฏิบัติทำ power point และฝากการบ้านให้นักเรียนทำแผ่นพับมาส่งใน วันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 สุดท้ายให้ ฝึกนำเสนอด้วยเพาเวอร์พอยด์ โดยนัดหมายนักเรียนซักซ้อมการนำเสนอ เพาเวอร์พอยด์ ในวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 ณ ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสตูล ต่อด้วยการประชุมสรุปงานระหว่างทีมวิจัยกับสกว.สตูล

4.5 การพัฒนาข้อเสนอโครงการครั้งที่ 5 – 7 เป็นการเตรียมการซักซ้อมเพื่อการนำเสนอโครงการในเวทีใหญ่ (วันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2552) โดยทีมวิจัยใช้วิธีการ คือ ทบทวนโครงการ ชื่อโครงการ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย คำถามหลัก คำถามรอง ทุกกลุ่มต้องจำชื่อเต็มของโครงการตัวเองให้ได้ , ทบทวนข้อมูลรายละเอียด ให้ปรับข้อมูลในเอกสารโครงการ , จัดทำเอกสารแผ่นพับ ทบทวน power point หลังจากนั้น ให้นักเรียนซักซ้อมการนำเสนอโครงการด้วย power point แล้วมาร่วมกันจัดคิวลำดับก่อนหลังในการนำเสนอ และซักซ้อมตามลำดับ ตามด้วยทีมวิจัยได้สรุปงาน และร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา

5. กิจกรรมอบรมพลังกลุ่มและความสุข

กิจกรรมอบรมพลังกลุ่มและความสุข วันที่ 14 - 15 มีนาคม พ.ศ. 2552 ระยะเวลา 1 คืน 2 วัน ตั้งแต่เวลา 09.00 – 16.00 น. ณ รีสอร์ทชุมชนบ้านบ่อเจ็ดลูก (ตากาลาตูโย๊ะ) ตำบลปากน้ำ อำเภอละลุ จังหวัดสตูล เป็นกิจกรรมที่ได้ปรับเปลี่ยนเข้ามาจากกิจกรรมที่ 10 และใช้งบประมาณในส่วนของ สกว.สตูล มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม รวม 53 คน (สกว.สตูล 4 คน ทีมวิจัย 7 คน ครูที่ปรึกษา 1 คน ทีมนักเรียน 41 คน) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อทบทวนและถอดบทเรียนของกลุ่มวิจัยฯ ทีมวิจัยและนักเรียนวิจัยได้เรียนรู้กระบวนการในการจัดทำกิจกรรมกลุ่ม และมีสกว.สตูล เป็นผู้กำหนดกิจกรรมดำเนินกิจกรรม และจ่ายงบประมาณดำเนินกิจกรรม

สกว.สตูล และทีมวิจัยได้ใช้วิธีการ คือ ประชุมทีมวิจัย และ ทีมวิจัยประชุมกับ สกว.สตูล รวม 2 ครั้ง เพื่อเตรียมการวางแผนร่วมกันในการดำเนินกิจกรรม ณ บ้านอาจารย์สำสุเค็น มนัญดาหวิ ทีมวิจัยได้จัดแบ่งงาน บทบาท ตามความถนัดและความเหมาะสม เช่น ครูชะอุ่ม รู้จักเด็ก จัดเด็กนักเรียนเป็นชุด ตามที่อยู่ เพื่อความสะดวกในการรับ – ส่งจัดทำเอกสารแจ้งสถานศึกษาพร้อมหนังสือขออนุญาตผู้ปกครอง เตรียมข้อมูลและพุดิ – กรรมส่วนตัวของเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อใช้ประกอบการทำกิจกรรม ,สกว.สตูล ติดต่อสถานที่ พร้อมทั้งเป็นวิทยากร , คุณณณินท์ ทีมวิจัย เป็นผู้ประสานงานกับ สกว.สตูล , ที่ปรึกษา คต.สมัคร บันทึกรายละเอียดกิจกรรม เพราะมีประสบการณ์เรื่องพลังกลุ่มมาแล้ว โดยมีเงื่อนไขในการอบรมครั้งนี้ว่า ทีมวิจัยฯ เช่น ครูชะอุ่ม ครูสำสุเค็น รวมถึงครูที่ปรึกษาของเด็กต้องเข้าร่วมกระบวนการอบรมพลังกลุ่ม เช่นเดียวกับเด็กนักเรียน ,ระยะเวลาในการทำกิจกรรมต้องติดต่อกัน และผู้อบรมต้องร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง, สกว.สตูล ใช้กิจกรรมเป็นสื่ออย่างเป็นกระบวนการตลอดการอบรม , ผู้เข้าอบรมต้องได้ทำกิจกรรมอย่างมีความสุขไม่มีความกังวลกับการจดหรือบันทึกใด ๆ ,ทบทวน และถอดบทเรียนของกลุ่มวิจัยนักเรียน

6. กิจกรรมเวทีพิจารณาโครงการ (เป็นกิจกรรมเพิ่มเติม)

ซึ่งจัดในวันเสาร์ที่ 30 มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ตั้งแต่เวลา 08.30 – 15.30 น. ณ หอศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสตูล โรงเรียนสตูลวิทยา เพื่อให้คณะกรรมการได้พิจารณา ตรวจสอบการทำงาน และความสมบูรณ์ของโครงการฯ และเพื่อประเมินความตั้งใจของทีมวิจัยเด็กนักเรียนแต่ละทีม มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 39 คน (ทีมวิจัยฯ 6 คน สกว.สตูล 2 คน การ ดังนี้ หน.สกว.ภาคใต้ 1 คน นักเรียนทุกทีม 30 คน) ทีมวิจัยใช้วิธีการ ประชุมเตรียมการวางแผน 2 ครั้ง โดยทีมวิจัย และ สกว.

สตูล , กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาความสมบูรณ์ของโครงการ 4 ประเด็นหลัก คือ มีความสอดคล้องระหว่างงบประมาณและกิจกรรม , มีข้อมูลพื้นที่ เช่น กลุ่มเป้าหมาย แผนงาน สถานที่ประชุม ชื่อบุคลากร , มีความสมบูรณ์ของเนื้อหา และความเป็นไปได้ของโครงการฯ , และเกิดประโยชน์กับใครเป็นส่วนใหญ่ หลังจากนั้นได้แบ่งบทบาทหน้าที่ของทีมวิจัยตามความเหมาะสม เช่น ครูชะอ่ม ประสานงานกับหัวหน้ากลุ่ม, คุณณณินที่ติดต่อประสานงานกับ สกว.สตูล โดยให้หัวหน้ากลุ่มติดต่อประสานกับสมาชิกภายในกลุ่ม (โรงเรียน สอบ ปิด นักเรียนขาดช่วงการทำวิจัย เว้นช่วงการมาโรงเรียนติดต่อกันประมาณ 20 วัน) แล้วให้เวลานักเรียนแต่ละกลุ่ม ได้ทบทวนรายละเอียดของโครงการประมาณ 1 ชั่วโมง ทว่าไม่พอ จึงต้องปรับขยายเป็นครึ่งวัน โดยนักเรียนแต่ละกลุ่ม ได้ช่วยกันนำเสนอข้อเสนอของโครงการอย่างละเอียด สุดท้ายคือการประชุมสรุปงานระหว่าง ทีมวิจัย สกว.สตูล ผู้ทรงคุณวุฒิ

7. กิจกรรมลงพื้นที่ 6 ชุมชน

ทีมวิจัยเสริมกิจกรรมนี้ขึ้นมาจากการที่รับทราบปัญหา ที่เป็นคำปรารภจากเด็กที่กังวลและวิตกว่าชุมชนจะไม่ให้ความร่วมมือ ชุมชนไม่เชื่อถือเด็ก ๆ และประกอบกับปัญหาที่พบในกิจกรรมเวทีพิจารณาโครงการ วันเสาร์ที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2552 โดยทีมวิจัยมีความคาดหวังในกิจกรรม / วัตถุประสงค์ไว้ 3 ประการ คือ

1. เพื่อติดตามการประสานงานของนักเรียนกับบุคคลในพื้นที่
2. เพื่อเป็นการประเมินความเป็นไปได้ของพื้นที่และโครงการฯ
3. เพื่อสร้างความเข้าใจกับชุมชน

7.1 กิจกรรมการลงพื้นที่วนอุทยานน้ำตกธาราสวรรค์ หมู่ที่ 5 บ้านพรุ ตำบลควนกาหลง อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล เป็นการลงพื้นที่ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 ผู้ร่วมกิจกรรม 17 คน ทีมสกว.สตูล 2 คน ทีมวิจัยฯ 4 คน ทีมวิจัยเด็กนักเรียน 5 คน ชาวบ้าน / กลุ่มเป้าหมาย 6 คน โดยทีมวิจัยใช้วิธีการ คือ **ประชุมเตรียมการ** ระหว่างทีมวิจัยกับสกว. สตูล ณ ร้าน sd café 475 ได้ข้อมูลว่า ระยะเวลาการจัดงาน 1 วัน โดยเตรียมพาหนะจำนวน 2 คัน สำหรับการลงพื้นที่ การลงพื้นที่ครั้งนี้ เป็นการเพิ่มศักยภาพหัวหน้าทีม ให้หัวหน้ากลุ่มทีมวิจัยเด็กนักเรียนประสานสมาชิกในทีมเอง , เพิ่มศักยภาพนักเรียนในพื้นที่ ให้ทีมวิจัยเด็กนักเรียนเป็นผู้เชิญ

กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่, ดำเนินการตามแผน ทีมวิจัย และสกว.สตูล ประชุมชี้แจงชาวบ้านและผู้นำชุมชน และปิดท้ายด้วยการประชุมสรุปงาน ทีมวิจัย และสกว.สตูล

7.2 กิจกรรมการลงพื้นที่ เรื่องหญ้าทะเล ณ รีสอร์ทชุมชนบ้านบากันเคย ตำบลตันหยงโป อำเภอเมือง จังหวัดสตูล เป็นการลงพื้นที่ครั้งที่ 2 วันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2552 ผู้เข้าร่วมกิจกรรม 14 คน ประกอบด้วย สกว.สตูล 2 คน ทีมวิจัยฯ 5 คน ทีมวิจัยเด็กนักเรียน 1 คน ชาวบ้าน / กลุ่มเป้าหมาย 6 คน ทีมวิจัยใช้วิธีการ คือ ประชุมเตรียมการ ร่วมระหว่างทีมวิจัย และ สกว.สตูล ณ ร้าน sd café เลขที่ 475 หมู่ที่ 7 ตำบลคลองขุด ได้ข้อมูลว่า ระยะเวลาการจัดงาน 1 วัน เตรียมพาหนะจำนวน 2 คัน ทีมวิจัยฯ ประสานกับพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายเป็นลายลักษณ์อักษร โดยหัวหน้ากลุ่มทีมวิจัยเด็ก นักเรียนประสานทีมและเชิญกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่เอง ต่อด้วยการดำเนินการตามแผน ทีมวิจัย และสกว.สตูล ประชุมชี้แจงชาวบ้านและผู้นำชุมชนบอกที่มาที่ไป และ ความสำคัญของโครงการพูดคุยเรื่องความเป็นมาของหญ้าทะเล(ร่วมกับชาวบ้าน)และกระบวนการบริหารจัดการที่ผ่านมา ปิดท้ายด้วยการประชุมสรุปงาน ทีมวิจัย และสกว.สตูล สรุปงาน

7.3 กิจกรรมลงพื้นที่กลุ่มวิจัยตลาดนัดปิปี ณ ตลาดนัดปิปี ตำบลคลองขุด อำเภอเมือง จังหวัดสตูล เป็นการลงพื้นที่ครั้งที่ 3 วันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2552 ผู้ร่วมกิจกรรม 17 คน (ภาคเช้า) ประกอบด้วย สกว.สตูล 2 คน ทีมวิจัยใหญ่ฯ 5 คน ทีมวิจัยเด็กนักเรียน 5 คน ชาวบ้าน / กลุ่มเป้าหมาย 5 คน โดยทีมวิจัยใช้วิธีการ คือ เริ่มด้วยทีมวิจัยประชุม แบ่งบทบาทหน้าที่ ,เตรียมยานพาหนะ 3 คัน , ทีมวิจัยฯจัดทำหนังสือเชิญกลุ่มเป้าหมายเป็นลายลักษณ์อักษร โดยวางบทบาทให้หัวหน้ากลุ่มแสดงบทบาทผู้นำ ผ่านการประสานกับสมาชิกในทีมวิจัยนักเรียนเอง นอกจากนี้ยังให้ทีมเด็กวิจัยนักเรียนได้ฝึกความกล้า โดยเชิญกลุ่มเป้าหมายด้วยตนเองพร้อมหนังสือนำ เมื่อลงพื้นที่จริง อ.ชะอู่ม แนะนำทีมงานและความเป็นมาของโครงการฯ มีสกว.สตูล อธิบายเพิ่มเติมเรื่องกิจกรรมและพื้นที่ ช่วงท้ายเชิญคต.สมัคร สรุปงาน ต่อด้วย ทีมวิจัยและ สกว.สตูล วิเคราะห์งานของกลุ่มตลาดนัดปิปี

7.4 กิจกรรมการลงพื้นที่ กลุ่มวิจัยไม้ไผ่ เป็นการลงพื้นที่ครั้งที่ 4 วันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2552 ภาคบ่าย คนร่วมกิจกรรม 19 คน ประกอบด้วย สกว.สตูล 2 คน, ทีมวิจัยฯ 7 คน, ทีมวิจัยเด็กนักเรียน 4 คน, ชาวบ้าน / กลุ่มเป้าหมาย 6 คน **ทีมวิจัยใช้วิธีการ** คือ ประชุมเตรียมการ แบ่งงานตามความเหมาะสม ทำหนังสือเชิญประชุมให้เด็กกลุ่มไม้ไผ่ โดยกำหนดกิจกรรมภาคบ่าย เพราะ

ภาคเช้าชาวบ้านกริดยง การวางแผนกำหนดให้ทีมเด็กวิจัยนักเรียนได้ฝึกความกล้า ฝึกความเป็นผู้นำ โดยทีมวิจัยเด็กนัดหมายกลุ่มเป้าหมายและสถานที่ โดยมีหนังสือเชิญ วันเวทีมีหัวหน้าทีมวิจัย อ. ชะอู่่ม แนะนำความเป็นมาของโครงการฯ ชี้แจงวัตถุประสงค์ที่มา ตามด้วยรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมกิจกรรม ปิดท้ายด้วยทีมวิจัย และ สกว. ประชุมสรุปวิเคราะห์งาน

7.5 กิจกรรมลงพื้นที่กลุ่มวิจัยบ่อน้ำร้อน ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล วันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2552 ผู้ร่วมกิจกรรม ประกอบด้วย สกว.สตูล 2 คน, ทีมวิจัยฯ+ที่ปรึกษา 7 คน, ทีมวิจัยเด็กนักเรียน, ชาวบ้าน / กลุ่มเป้าหมาย 2 คน **ทีมวิจัยใช้วิธีการ** คือ ประชุมแบ่งงาน และ แจกพื้นที่เป็นลายลักษณ์อักษร , อ.ชะอู่่ม แนะนำความเป็นมาของโครงการฯ ชี้แจงวัตถุประสงค์ ที่มา ใ้ช้ยานพาหนะในการเดินทางจำนวน 3 คัน โดยนัดหมายเดินทางเวลา 15.30 น. โดยกำหนดให้ทีมวิจัยเด็กนัดหมายกลุ่มเป้าหมายและสถานที่ หากวันที่ทำกิจกรรมจริง ไม่ได้ตามวัตถุประสงค์ เพราะฝนตกหนัก กลุ่มเป้าหมายมา 2 คน ทีมเด็กไม่มา

7.6 กิจกรรมการลงพื้นที่กลุ่มจรรยา หน้าโรงเรียนสตูลวิทยา ยังไม่มีการดำเนินงานในกิจกรรมพบปะผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพราะช่วงเวลาไม่เอื้อ

8. กิจกรรมบันทึกพฤติกรรมเด็ก

ทีมวิจัยได้บันทึกพฤติกรรมในช่วงเวลาต่าง ๆ ในลักษณะของภาพรวม และรายบุคคลอย่างต่อเนื่องเพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาของพฤติกรรม โดยทีมวิจัยใช้วิธีการ ดังนี้

1. **สังเกตเอง** เป็นการบันทึกพฤติกรรมของนักเรียน ในขณะที่นักเรียนทำกิจกรรม และจากการวิเคราะห์สรุปงานของทีมวิจัยหลังจากสิ้นสุดกิจกรรมนั้น ๆ
2. **นักเรียนเขียน** โดยให้นักเรียนแต่ละคนเขียนพฤติกรรมของตัวเอง ในลักษณะของการเปรียบเทียบ ก่อน – ปัจจุบัน (ในช่วงของการทำวิจัย) โดยทีมวิจัยได้วางกรอบแนวประเด็นให้
3. **สัมภาษณ์จากครูประจำวิชา** ซึ่งหมายถึงครูผู้สอนประจำวิชา และหรือครูประจำชั้นของนักเรียนในภาคเรียน 1-2 ของปีการศึกษาที่ผ่านมา รวมถึงปีการศึกษาปัจจุบัน
4. **สัมภาษณ์จากเพื่อน ๆ** หมายถึง เพื่อนร่วมห้อง ร่วมชั้น เพื่อนต่างห้อง ต่างชั้น

9. กิจกรรมอบรมการจดบันทึกและ การจัดเก็บข้อมูล

อบรมการเก็บข้อมูลและการบันทึก วันที่ 2–4 ตุลาคม พ.ศ. 2552 ณ โรงเรียนสตุลวิทยา และเขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองปลักพระยา เขาพระยาบังสา ตำบลฉลุง อำเภอเมือง จังหวัดสตูล ทีมวิจัยใช้วิธีการวิจัย คือ ประชุมทีมวิจัย ร่วมกับสกว. โดยแบ่งกิจกรรมแยกออกเป็น 3 ส่วน ใหญ่ ๆ คือ สร้างความเข้าใจในวิธีการเก็บข้อมูล ณ หอศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสตูล หลักการในการเก็บข้อมูล วิธีการและหลักการในการจดบันทึกข้อมูล วันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2552 โดยวิทยากรให้ความรู้ ฝึกการเก็บข้อมูล นักเรียนแต่ละกลุ่มลงพื้นที่เก็บข้อมูลตามคำถามที่ตั้งไว้ ตามโจทย์วิจัย มีพี่เลี้ยง หรือครูที่ปรึกษาร่วมด้วย ในวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2552 ตอนเช้า – บ่าย ณ พื้นที่ศึกษา

หลังจากนั้นเป็นการฝึกการนำเสนอข้อมูลและวิธีการจัดเก็บข้อมูล ในภาคบ่าย (เย็น) ของวันที่ 3-4 ตุลาคม พ.ศ. 2552 มีวิทยากร คือ อาจารย์สมเจตนา มุณีโมไนย รับหน้าที่ชี้แนะให้เด็กวิจัยเข้าใจในระดับหนึ่งว่านักวิจัยต้องศึกษาให้เห็นด้วยตนเอง จะต้องเข้าไปดูให้เห็นถึงพื้นที่วิจัย เห็นบุคคลผู้เป็นแหล่งข้อมูล / ผู้เกี่ยวข้อง แนวทางการเก็บข้อมูล ให้เก็บรายละเอียดของตัวข้อมูลนั้น โดยไม่ต้องสัมภาษณ์ก็ได้ แต่ให้สังเกต นับ บันทึก ให้บันทึกวัน เวลา ฤดูกาล บันทึกพื้นที่เพื่อตอบคำถามที่ต้องการ ตามประเด็นกิจกรรม ตามคำถามวิจัย ตามวัตถุประสงค์

ในการลงพื้นที่เก็บข้อมูล ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มลงพื้นที่เก็บข้อมูล ณ พื้นที่ศึกษา โดยมีพี่เลี้ยง หรือครูที่ปรึกษาร่วมลงพื้นที่ด้วย โดยแต่ละกลุ่มวางแผนนัดหมายเวลา จุดนัดพบ ฝึกการนำเสนอรายงานผลจากการลงพื้นที่ มีวิทยากรให้คำแนะนำเป็นระยะ มีการเปิดใจก่อนจบ โดยคุณสมพงษ์ หลีเคราะห์ เชิญชวนให้ทุกคนได้พูดแสดงความคิด ความรู้สึก ต่อด้วยทีมวิจัย สกว.สตูล วิทยากร ประชุมวิเคราะห์ สรุปเสนอแนะ

10. กิจกรรมจัดเวทีรายงานผลความก้าวหน้าโครงการเด็ก

กิจกรรมนี้จัดขึ้น 2 ครั้ง คือ

10.1 รายงานผลความก้าวหน้าโครงการครั้งที่ 1 จัดเมื่อ วันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 ณ โรงเรียนบ้านค่ายรวมมิตร ตำบลหุ่ยญ้ย อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล ผู้เข้าร่วม สกว.สตูล ครูที่ปรึกษา ทีมวิจัย ทีมวิจัยเด็กทุกกลุ่ม ทีมวิจัยได้ใช้วิธีการ คือ ประชุมทีมวิจัย สกว.สตูล เตรียมการวางแผน จัดแบ่งบทบาทตามความเหมาะสม โดยมีการทำหนังสือขออนุญาตผู้ปกครอง หนังสือแจ้งสถานศึกษา หนังสือใช้สถานที่ (โรงเรียนบ้านค่ายรวมมิตร) ซึ่งการเดินทางของนักเรียนให้ใช้รถส่วนตัวของนักเรียน ผู้ปกครองไปส่ง รถครูที่ปรึกษา รถ สกว.สตูล รถทีมวิจัยใหญ่ๆ

ในวันจริง มีการจัดเวลาให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทบทวนงาน ข้อมูลที่จะนำเสนอ แล้วให้แต่ละกลุ่ม ทุกคนขึ้นเวทีนำเสนอ รายงานข้อมูลความก้าวหน้าของโครงการ มีสกว.สตูล และทีมวิจัยพิจารณา วิเคราะห์ ข้อดี ข้อด้อย ของแต่ละกลุ่ม และลงมติกันว่าข้อบกพร่องหรือจุดด้อยของเด็กที่เป็นปัญหาทุกกลุ่ม คือ การไม่ประชุมทีม แต่มีการประชุมการทำงาน จึงเสนอแนะให้แต่ละกลุ่มวิเคราะห์การประชุมทีมของกลุ่มเอง

เด็กทุกกลุ่มเริ่มรายงานผลการประชุมทีมเวลา 10.50 น. สกว.สตูล เสริมแนะนำ (คุณสมพงษ์ หลีเคราะห์) ให้ทุกกลุ่มวิเคราะห์ถึงการประชุมทีม ไม่ใช่การลงเก็บข้อมูล แต่เป็นการประชุมเพื่อวางแผน และสรุปงาน โดยมีรายละเอียดการนัดหมาย กระบวนการ สื่อ อุปกรณ์ การติดต่อประสานงาน และบทบาทหน้าที่ให้ชัดเจน

ในภาคบ่าย เป็นกิจกรรมสานสัมพันธ์ 20 นาที (เริ่มเวลา 12.40 น.) หลังจากนั้นให้แต่ละกลุ่ม ส่งตัวแทนกลุ่มละ 2 คน รายงานการทำงาน โดยให้ คนหนึ่งเล่า อีกคนหนึ่งเขียนแผนผังตามที่เล่า เล่าตามวันเวลา เล่าทุกอย่างให้เห็น เป็นบรรยากาศ ต่อด้วยทีมวิจัย – สกว. ประชุมสรุปและวิเคราะห์งาน พร้อมข้อเสนอแนะ

10.2 กิจกรรมรายงานความก้าวหน้าครั้งที่ 2 จัดเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2552 ณ ไร่สมบูรณ์ อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล ผู้เข้าร่วม 30 คน ประกอบด้วย ทีมวิจัย 5 คน สกว.สตูล 3 คน เด็กวิจัย 5 คน ทีม 21 คน **ทีมวิจัยได้ใช้วิธีการ** คือ ทีมวิจัย และ สกว. ประชุมเตรียมการ แบ่งงานตามความเหมาะสม สํารวจสถานที่ ให้หัวหน้าทีมทำหนังสือขออนุญาตผู้ปกครอง แจ้งสถานศึกษา ติดต่อประสานสถานที่ แล้วจัดเวลาให้นักเรียนทบทวนภาระงาน และข้อมูลในการนำเสนอประมาณ 1 ชั่วโมง หลังจากนั้นให้ทุกกลุ่ม ทุกคน นำเสนองาน รายงานข้อมูลหน้าเวที โดยมีวิทยากร – สกว.สตูล ให้ข้อเสนอแนะเป็นกลุ่ม ๆ ตามด้วยข้อสังเกตจากทีมวิจัยใหญ่

สกว.สตูล ทีมวิจัย วิทยากร วิเคราะห์สถานการณ์ คุณสมพงษ์ แก้ปัญหาโดยให้ทีมวิจัยทุกกลุ่มเข้ากลุ่ม และให้ร่วมกันคิดตอบโจทย์เหล่านี้

ก. คิดประเด็นที่จะนำเสนอ คือ การลงพื้นที่เก็บข้อมูลในแต่ละครั้ง

- ๑) เตรียมการอย่างไร
- ๒) ได้อะไร เห็นอะไร อย่างไร
- ๓) เห็นปัญหาอะไรบ้าง
- ๔) มีความรู้สึก / คิดกับมันอย่างไร

ข. คุย แบ่งงาน บทบาทการนำเสนอ

ค. เขียนลงชาร์ท

ภาคบ่าย คุณสมพงษ์ ได้ให้เทคนิควิธีการจัดทำข้อมูล โดยให้นำข้อมูลที่ได้มารวบรวม ทำ Mind map ในประเด็นหลัก ๆ 5 ประเด็น คือ การเตรียมการ การทำอะไร ทำอย่างไร ผลที่ได้ ปัญหาอุปสรรค ความประทับใจ แล้วนำ Mind map มาเรียบเรียงเป็นความเรียง แล้วให้ทุกกลุ่ม รายงาน ตามขั้นตอนของ Mind map อีกครั้ง ตามด้วยทีมวิจัย – สกว.สตูล ให้ข้อคิดข้อเสนอแนะ มี อ.สมเจตนา สาธิตการนำเสนอจาก Mind map

11. กิจกรรมอบรมการเขียนรายงานการวิจัย

จัดในวันที่ 20 - 21 มีนาคม พ.ศ. 2553 ณ สวนสาหร่าย ตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นกิจกรรมเพื่อฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ให้นักเรียนได้ฝึกการเขียนรายงานการวิจัย มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 30 คน ดังนี้

ทีมวิจัยได้ใช้วิธีการ คือ ประชุมทีมวิจัยใหญ่ๆ - สกว.สตูล เตรียมการ (กำหนดวัน ,สำรวจสถานที่ ติดต่อประสานสถานที่ ,ทำหนังสือแจ้งสถานศึกษา หนังสือขออนุญาตผู้ปกครอง) ตามด้วย นัดประชุมนักเรียน เพื่อชี้แจงรายละเอียด โดยเฉพาะเอกสารข้อมูลที่ต้องนำไปประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ จุฑารับ – ส่ง ,พาหนะ รถสัมภาระ , รถรับ - ส่งเด็ก

มีการแนะนำระเบียบ กฎเกณฑ์ ที่พัก การใช้สถานที่ การรับประทานอาหาร ของสวนสาหร่าย (โดยผู้ดูแลสวนสาหร่าย) มีการจัดช่วงเวลาให้นักเรียนได้สัมผัสธรรมชาติ เปิดใจรับความสุขจากธรรมชาติประมาณ 1 ชั่วโมง ซึ่งที่ปรึกษา สกว.สตูล (อ.สมเจตนา) แนะนำว่า นักวิจัยเห็นอะไร ประทับใจ ให้ตั้งคำถามในใจว่า ถ้าเราเป็นสิ่งนั้นเราจะรู้สึกอย่างไร ประกอบกับจัดช่วงเวลาให้เด็กได้รับข้อมูลทางประวัติศาสตร์ของสวนสาหร่าย ซึ่งที่ปรึกษา สกว. (อ.สมเจตนา) ได้ถ่ายทอดประวัติศาสตร์ของสถานที่ให้ฟัง

ช่วงบ่าย ปฏิบัติการต่อจากภาคเช้า แล้วฝึกทักษะการนำเสนอ ทุกกลุ่มนำเสนองานการเขียนจากการฝึกเขียน วิทยากร สกว.สตูล ให้ข้อคิด แนะนำให้กลุ่มไม้ไผ่คิดเพิ่มว่า ทำไมจึงต้องอนุรักษ์ไม้ไผ่ ไม้ไผ่สร้างรายได้ ราคาดี ครอบครัวยากจน รายได้พอไหว ครอบครัวยากจนก็ควรที่ได้รับเงินเพราะรายได้ไม้ไผ่ ให้เปรียบเทียบการปลูกยาง / ไม้ไผ่ ต่อไร่ คิดเป็นตัวเงิน เปรียบเทียบออกมาให้ได้ เพื่อให้เห็นคุณค่า

อ.สมเจตนา ให้คำแนะนำว่า ความไม่ชัดเจนของเด็กวิจัย น่าจะ มีการจัดทำข้อมูล (Data)
⇒ จัดระเบียบข้อมูล (Information) ⇒ องค์ความรู้ ⇒ Action ⇒ ปัญหาบริหารจัดการ แล้วให้ข้อคิด
ว่า “คิด เป็น อดีต มอง ฟัง เป็น ปัจจุบัน” ช่วงท้ายให้ทุกคน เปิดใจ สะท้อนความคิด ความรู้สึก
หลังจากเปิดใจ ให้นักเรียนเติมเต็ม ปรับแก้การเขียนรายงานโดยให้เลือกเพื่อนมาช่วย

ทีมวิจัยจึงต้องปรับแก้ปัญหา โดยการ ให้แยกคนสรุปงาน คนละเรื่อง เขียนรายงานเป็นคนๆ
ทำกิจกรรมใด ให้เขียนสรุปงานกิจกรรมนั้น เป็นการพูดก่อน แล้วจึงมาเรียงร้อยเป็นเรื่องราว

12. กิจกรรมพบปะผู้ปกครองและผู้นำในชุมชน

กิจกรรมพบผู้ปกครองและผู้นำชุมชนในพื้นที่ดำเนินการวิจัยของเด็กนักเรียนทั้ง 5 ชุมชน
โดยมี เป้าหมายและความคาดหวัง 3 ประการ คือ เพื่อเยี่ยมบ้านทีมวิจัยนักเรียน, เพื่อสร้างความ
เข้าใจโครงการวิจัยฯ เด็กนักเรียนต่อครอบครัวและชุมชน , เพื่อพัฒนาความสามารถเด็กนักเรียน

ทีมวิจัยได้ประชุมเตรียมการวางแผนกำหนดโครงการ และกำหนดวัน ดัง
รายละเอียด

พบปะผู้ปกครองและผู้นำในชุมชนโครงการไม้ไผ่ฯ

จัดเมื่อวันอาทิตย์ที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2552 ณ มัสยิดบ้านค่ายรวมมิตร ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล เวลา 13.30 – 15.30 น. มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 26 คน (ผู้ปกครอง 4 คน แกนนำชุมชน 12 คน ทีมวิจัย 5 คน ที่ปรึกษาทีมวิจัย 1 คน ทีมวิจัยนักเรียน 4 คน)

การเตรียมการ ทีมวิจัยได้มีการประชุมวันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2552 ณ บ้านคุณสมักร สะคน (ที่ปรึกษาทีมวิจัย) เวลา 20.00 – 22.30 น. เพื่อวางแผน และกำหนดทิศทางการปฏิบัติงาน
งาน กิจกรรมพบผู้ปกครองและผู้นำชุมชนในพื้นที่ดำเนินการวิจัยเด็กนักเรียน (พื้นที่โครงการไม้ไผ่)
ในวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2552 ใช้วิธีการ คือ ครุฑะอุม ประสานงานเพื่อตรวจสอบความพร้อมกับ
หัวหน้าทีมวิจัยไม้ไผ่ (น.ส.จันทร์จิรา สุขสวัสดิ์ (เวลานัดหมายเวลา 13.30 น.) ,อาหารว่างจัด
ประมาณ 30 คน (ทีมนักเรียนไม่สะดวกในการจัดเตรียม) ,พาหนะรถยนต์ 2 คัน

การดำเนินการ มีวิธีการขั้นตอน คือ ครุฑะอุม ครูสำสุเด็น คุณสมักร สลับกันพูดแนะนำ
โครงการ และชี้แจงวัตถุประสงค์ หลังจากนั้นให้ผู้ปกครองและแกนนำชาวบ้านซักถาม ตามด้วยทีม
วิจัยเด็กนำเสนอโครงการครุฑะอุม แยกกลุ่มพบเฉพาะผู้ปกครอง เพื่อพูดคุยถึงพฤติกรรมเด็ก

พบปะผู้ปกครองและผู้นำในชุมชนโครงการจรรยาฯ

จัดเมื่อวันอาทิตย์ที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2552 ณ ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสตูล โรงเรียนสตูลวิทยา ตำบลคลองขุด อำเภอเมือง จังหวัดสตูล เวลา 09.00 – 10.30 น. มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 15 คน (ผู้ปกครอง 1 คน แกนนำชุมชน 2 คน ทีมวิจัย 2 คน ที่ปรึกษาทีมวิจัย 1 คน ทีมวิทยากร 4 คน นักเรียนกลุ่มตลาดนัดบีบีสังเกตุการณ์ 3 คน ชาวบ้าน 2 คน)

การเตรียมการ ทีมวิจัยได้มีการประชุมวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2552 ณ บ้านคุณสมักระตะคน (ที่ปรึกษาทีมวิจัย) เวลา 20.00 – 22.30 น. เพื่อวางแผน และกำหนดทิศทางการปฏิบัติงาน กิจกรรมพบผู้ปกครองและผู้นำชุมชนในพื้นที่ดำเนินการวิจัยเด็กนักเรียน (พื้นที่โครงการจรรยา) ในวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2552 ใช้วิธีการ โดย ครูชะอุ่ม – ประสานงานเพื่อตรวจสอบความพร้อม กับหัวหน้าทีมวิจัยจรรยา (นัสรีน ปัตนกุล) (เวลานัดหมาย 09.00 – 10.00 น.) , อาหารว่างจัดประมาณ 35 คน (ทีมนักเรียนจัดเตรียมเอง ใช้งบของทีมใหญ่), พาหนะรถยนต์ 1 คัน ส่วนการดำเนินการ มีวิธีการขั้นตอนลักษณะเดียวกับเวทีพบปะชุมชนโครงการไม้ไผ่ โดยให้ ครูชะอุ่ม กับคุณณณินท์ สลับกันพูดแนะนำโครงการ และชี้แจงวัตถุประสงค์ ให้ผู้ปกครองและแกนนำชาวบ้านซักถาม และสุดท้ายทีมวิจัยเด็กนำเสนอโครงการ

พบปะผู้ปกครองและผู้นำในชุมชนโครงการตลาดนัดบีบีฯ

จัดเมื่อวันพุธที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 ณ ตลาดนัดบีบี ตำบลคลองขุด อำเภอเมือง จังหวัดสตูล เวลา 09.00 – 10.30 น. มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 18 คน (ผู้ปกครอง 3 คน แกนนำชุมชน (รองนายกเทศบาลตำบลคลองขุด) 1 คน ทีมวิจัย 3 คน ที่ปรึกษาทีมวิจัย 1 คน ทีมวิทยากร 7 คน (ชาดรัตติยา) นักเรียนกลุ่มจรรยาสังเกตุการณ์ 1 คน ชาวบ้าน 2 คน)

การเตรียมการ ทีมวิจัยได้มีการประชุม วันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2552 ณ บ้านคุณสมักระตะคน (ที่ปรึกษาทีมวิจัย) เวลา 20.00 – 22.30 น. เพื่อวางแผน และกำหนดทิศทางการปฏิบัติงาน กิจกรรมพบผู้ปกครองและผู้นำชุมชนในพื้นที่ดำเนินการวิจัยเด็กนักเรียน (พื้นที่โครงการตลาดนัดบีบี) ในวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 ใช้วิธีการ โดย ครูชะอุ่ม ประสานงานเพื่อตรวจสอบความพร้อม กับหัวหน้าทีมวิจัยตลาดนัดบีบี (เวลานัดหมาย 09.00 – 10.00 น.) มีการฝึกทักษะให้นักเรียน กลุ่มนักเรียนเตรียมการในการประชุมกลุ่ม และการเดินทางไปเชิญบุคคลเป้าหมายด้วยตนเอง (เทศาภิบาลกับวณิชญา) มีการปรับเปลี่ยนเอกสารประชาสัมพันธ์โครงการ เพื่อการแจกในวันประชุม ,อาหารว่างจัดประมาณ 35 คน (ทีมนักเรียนจัดเตรียมเอง ใช้งบของทีมใหญ่) ส่วนการดำเนินการ มีวิธีการ

ขั้นตอนลักษณะเดียวกับเวทีพบปะชุมชนโครงการไม้ไผ่ โดยให้ ครูชะอุ่ม กับคุณณัณฐิ์ สลับกันพูดแนะนำโครงการ และชี้แจงวัตถุประสงค์ ให้ผู้ปกครองและแกนนำชาวบ้านซักถาม และสุดท้ายทีมวิจัยเด็กนำเสนอโครงการ

พบปะผู้ปกครองและผู้นำในชุมชนโครงการบ่อน้ำร้อน

จัดเมื่อวันศุกร์ที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 ณ บ่อน้ำร้อน หมู่ที่ 4 บ้านบ่อน้ำร้อน ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล เวลา 14.00 – 16.00 น.

การเตรียมการ ทีมวิจัยได้มีการประชุมวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 ณ บ้านคุณเขาวศรี หวันตาหลา เวลา 20.00 – 22.30 น. เพื่อวางแผน และกำหนดทิศทางการปฏิบัติงาน กิจกรรมพบผู้ปกครอง และผู้นำชุมชนในพื้นที่ดำเนินการวิจัยเด็กนักเรียน (พื้นที่โครงการบ่อน้ำร้อน) ในวันที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 ทีมวิจัยใช้วิธีการ โดยครูชะอุ่ม – ประสานงานเพื่อตรวจสอบความพร้อมกับหัวหน้าทีมวิจัยบ่อน้ำร้อน (น.ส.สวรรค์ จิตนุกูล) , อาหารว่างจัดประมาณ 35 คน (ทีมนักเรียนจัดเตรียมเอง ใช้งบของทีมใหญ่)

ในช่วงการดำเนินการ การดำเนินกิจกรรมใช้เวลาทีมใหญ่ประมาณ 1 ชั่วโมง ทีมนักเรียนหนึ่งชั่วโมง ในลักษณะเดียวกับชุมชนที่ผ่านมา คือ ทีมวิจัยใหญ่สลับกันพูดแนะนำโครงการ และชี้แจงวัตถุประสงค์ ให้ผู้ปกครองและแกนนำชาวบ้านซักถาม ทีมวิจัยเด็กนำเสนอโครงการ แล้วเวลาช่วงหลังให้ให้ทีมนักเรียนประชุมทีมสรุปงาน

13. กิจกรรมระดมพลังเก็บข้อมูล

กระบวนการระดมพลังช่วยในการเก็บข้อมูล เกิดขึ้นเมื่อนักเรียนวิจัยแต่ละกลุ่มเหลือน้อยทีมละ 2 – 3 คน ทีมวิจัยเห็นว่าเด็กน้อยคงจะลำบากในการลงพื้นที่เก็บข้อมูล จึงคิดปรับเปลี่ยนเพื่อนช่วยเพื่อน โดย ทีมวิจัยได้จัดกิจกรรมระดมพลังเก็บข้อมูลในทุกโครงการ ดังนี้

กิจกรรม	วันเวลา
ระดมพลังเก็บข้อมูลโครงการบ่อน้ำร้อน	วันที่ 3 - 4 เมษายน พ.ศ. 2553
ระดมพลังเก็บข้อมูลโครงการตลาดนัดบีบี	วันที่ 19 – 20 เมษายน พ.ศ. 2553
ระดมพลังเก็บข้อมูลโครงการจรรยา	วันที่ 27 – 28 เมษายน พ.ศ. 2553
ระดมพลังเก็บข้อมูลโครงการไม้ไผ่	วันที่ 1 - 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2553
ระดมพลังเก็บข้อมูลโครงการธาราสวรรค์	วันที่ 12 - 13 มิถุนายน พ.ศ. 2553

กิจกรรมระดมพลังเก็บข้อมูลของกลุ่มวิจัยป่อน้ำร้อน จัดขึ้นในวันที่ 3 - 4 เมษายน พ.ศ. 2553 ณ ป่อน้ำร้อน ผู้ร่วมกิจกรรมประกอบด้วย ทีมป่อน้ำร้อน ทีมวิจัยตลาดนัดบีบี ทีมวิจัยใหญ่ฯ สกว.สตูล ทีมผู้ใหญ่บ้าน เพื่อเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากนักท่องเที่ยว และบุคคลในเป้าหมาย

ทีมวิจัยใช้วิธีการ คือ เริ่มต้นโดยทีมวิจัย สกว.สตูล ที่ปรึกษา ประชุมทีม วิเคราะห์สถานการณ์ความก้าวหน้าของงานวิจัยเด็ก เด็กแต่ละทีมเหลือจำนวนน้อย มีปัญหาเรื่องเวลา และภาระการเรียน จึงเห็นควรปรับเพิ่มกิจกรรมการระดมพลังเก็บข้อมูล โดยทุกกลุ่มลงไปช่วยตามความสมัครใจ

ทีมป่อน้ำร้อนประชุมทีม ตรวจสอบข้อมูล ที่ต้องการให้เพื่อนช่วยระดมพลังเก็บให้ในวันระดมพลัง ทีมป่อน้ำร้อนประชุมชี้แจงรายละเอียดให้เพื่อน ๆ รับรู้ถึงประเด็นที่ต้องการเพิ่ม หลังจากนั้นนักเรียนปฏิบัติการลงเก็บข้อมูล จาก ผู้ดูแลบ่อแช่น้ำร้อน ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 4 บ้านน้ำร้อนแม่คำ นักท่องเที่ยว และคนมาใช้บริการแช่น้ำร้อนจำนวน 23 ราย ในภาคกลางคืน จัดกิจกรรมเสวนากับผู้นำชุมชนและชาวบ้าน นักเรียนสรุปข้อมูลที่ได้ลงในกระดาษรูป แล้วรายงานข้อมูลหน้าเวที ได้ข้อมูลนักท่องเที่ยวและคนมาใช้บริการแช่น้ำร้อน พร้อมรับฟังข้อเสนอแนะ ทีมวิจัยนำร้อนสรุปงาน รายงานข้อมูลแบบรายงานกิจกรรม 7 ข้อ และจัดพิมพ์งานด้วยคอมพิวเตอร์

ระดมพลังเก็บข้อมูลโครงการตลาดนัดบีบี จัดขึ้นในวันที่ 19-20 เมษายน พ.ศ. 2553 ณ ตลาดนัดบีบี ผู้เข้าร่วม 15 คน คือ กลุ่มวิจัยตลาดนัดบีบี กลุ่มวิจัยไม้ไผ่ (จันจิรา) กลุ่มวิจัยน้ำตกธาราสวรรค์ (ชมพูนุช กัลยาณาศ) กลุ่มวิจัยการจราจรหน้าโรงเรียน (กรรณิการ์ นัสรีน วุฒิชัย) ครูที่ปรึกษา (ครูสุนทรี ครูกมล) ครูอาสาฯ (มานพ) ทีมวิจัยใหญ่ฯ (ญาณินท์ อ.ชะอุม) ทีมวิจัยใช้วิธีการ โดยให้ทีมวิจัยตลาดนัดบีบีศึกษาแนวทาง สังเกตเรียนรู้วิธีการจากเวทีระดมพลังเก็บข้อมูลของกลุ่มวิจัยป่อน้ำร้อน , ทีมวิจัยตลาดนัดบีบีประชุมทีม วันที่ 16 และวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2553 ณ บ้านของนุศรา และศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสตูล ตามลำดับเพื่อตรวจสอบภาระงานข้อมูลที่จะให้เพื่อน ๆ ช่วยระดมพลัง ซึ่งเพื่อความชัดเจนให้นักเรียนทำ Mind map ข้อมูลที่ต้องการเพิ่ม โดยมอบอิสระในการวางแผนงาน การปฏิบัติงาน การบริหารจัดการค่าใช้จ่ายตลอด

กิจกรรม วันปฏิบัติการวันแรก ทีมวิจัยตลาดนัดบีบี ประชุมแจ้งกำหนดการ เสนอแผนจัดแบ่งงาน และพื้นที่ในการเก็บข้อมูลเป็น 4 ประเด็น คือ ครูจิรภัทร – อปพร./จราจร (สัมภาษณ์สังเกตตามแบบฟอร์ม) พรบ.การควบคุมการจราจร ป้าไท(ญาณินท์) คนเก็บขยะของเทศบาล/ของ

ตลาดนัด ตามแบบสอบถาม ครูชะอุ่ม – ผู้มาใช้บริการ สัมภาษณ์ สังเกตผู้มาใช้บริการตามแบบสอบถามจำนวน 240 ชุด (ลดลงได้) และ พี่ต๋ोक(มานพ) – จำนวนพ่อค้าแม่ค้า (สังเกต) หลังจากนั้นให้ทุกฝ่ายปฏิบัติการ แล้วสรุปข้อมูลที่ได้ ทีมวิจัยตลาดนัดบีบี นำข้อมูลทุกฝ่ายมาต่อเป็น Mind map และนำเสนอ แล้วร่วมกันวิเคราะห์งาน ปัญหาและ

กิจกรรมระดมพลังเก็บข้อมูลกลุ่มวิจัยการจราจรหน้าโรงเรียนฯ วันที่ 27 - 28 เมษายน พ.ศ. 2553 ณ โรงเรียนสตูลวิทยา ผู้ร่วมกิจกรรม 17 คน ทีมวิจัยได้ใช้วิธีการ โดยให้ทีมวิจัยเรื่องจราจร ศึกษาเรียนรู้ สังเกตงานจากกลุ่มตลาดนัดบีบี ซึ่งทีมจราจรประชุมทีม ที่บ้านครูชะอุ่ม เพื่อตรวจสอบประเด็นภาระงานที่ต้องการให้เพื่อนระดมพลัง หลังจากนั้น จราจรประชุมทีมที่หอศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสตูล ตั้งแต่เวลา 09.00 – 15.00 น. ประชุมวางแผนและกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ ในการระดมพลังเก็บข้อมูลให้จราจร ผู้ร่วมกิจกรรมจำนวน 5 คน มีมติว่าจะใช้รถ 5 คัน แยก 5 โซน พร้อมกันหอศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสตูล สรุปงาน ทีมจราจร โดยมอบอิสระในการวางแผนงาน การปฏิบัติงาน การบริหารจัดการค่าใช้จ่ายตลอดกิจกรรม ดำเนินงาน ปฏิบัติการ สรุปงาน ลักษณะเดียวกับกลุ่มวิจัยตลาดนัดบีบี

ปัญหาของกลุ่มวิจัยการจราจรหน้าโรงเรียนฯ ในกิจกรรมระดมพลัง คือ คำถามสลับข้อกระโดดไปมา, ไม่มีหนังสือนำในการลงพื้นที่เข้าไปเก็บข้อมูลในหน่วยงานต่าง ๆ เมื่อขอสัมภาษณ์จึงสะดุดหลายจุด ใช้หน้าครูเป็นหนังสือเบิกทาง ซึ่งบางหน่วยงานไม่เป็นไร แต่บางหน่วยงานได้รับคำชี้แนะ (คำหนิ), เจ้าหน้าที่แต่ละหน่วยงาน วุ่นวายกับการทำหน้าที่ในระบบ เช่น ธารักษ์, จราจร, ปศุสัตว์ ประเด็นนี้ ทีมวิจัยแนะนำเด็กให้สังเกตสีหน้า และความสนใจ ต้องสังเกตความอาวุโส ใครน่าจะเป็นหัวหน้า แต่บางหน่วยงานก็เป็นกันเองต้อนรับเด็ก ๆ ด้วยไมตรี เช่น อบจ. สตูล, ประกันสังคม, ประมงจังหวัด, หลายหน่วยงานที่ริมถนนด้านนอก ไม่ได้ให้บริการถนนโรงเรียนสตูลวิทยา - นาแค แต่อาจมีบ้างที่มารับ - ส่งลูก

กิจกรรมวันนี้ (กลุ่มวิจัยการจรรยาบรรณพลัง) ทำให้ทีมวิจัยตระหนักว่า งานวิจัยใช้เวลา
ระยะยาว และแต่ละครั้งก็ใช้เวลาข้ามวันข้ามคืน นักวิจัยหลายคน จึงมีปัญหากับผู้ปกครอง แม้จะ
มิได้แตกหัก แต่ก็ถือว่าผู้ปกครองรู้สึกว่าคุณไม่ได้อยู่บ้าน ไม่ได้ช่วยงานบ้าน

กิจกรรมระดมพลังให้กลุ่มไม้ไฟ วันที่ 1 – 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 ณ ชุมชนบ้านค่ายรวม
มิตร ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล ผู้เข้าร่วม 17 คน ทีมวิจัยใช้วิธีการ โดยทีม
วิจัยประชุมเตรียมการวางแผน แบ่งหน้าที่ตามความถนัด เช่น ติดต่อสถานที่ โรงเรียนบ้านค่ายรวม
มิตร, ทำหนังสือแจ้งสถานศึกษา สถานที่ ผู้ปกครอง วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2553 ในภาคเช้า ให้
ทีมไม้ไฟตรวจสอบข้อมูลของไม้ไฟ เพื่อนำมาวางแผน อะไรที่ขาดจะได้ระดมพลัง โดย มอบอิสระ
ทีมไม้ไฟในการวางแผนงาน การปฏิบัติงาน การบริหารจัดการค่าใช้จ่ายตลอดกิจกรรม เช่นเดียวกับ

ทีมอื่น ๆ ผู้ร่วมกิจกรรมทุกฝ่ายร่วมกัน
วิเคราะห์ข้อมูลที่ต้องช่วยกลุ่มไม้ไฟ เมื่อกลุ่ม
ไม้ไฟวิเคราะห์งาน และนำเสนอประเด็นที่
ต้องการให้เพื่อนช่วยได้อย่างไม่ชัดเจน ส่วน
ปฏิบัติการภาคบ่าย ให้ทีมไม้ไฟเขียนบันทึก
ข้อมูลต่าง ๆ ลงในกระดาษเพื่อการวิเคราะห์
สรุปข้อมูลร่วมกันในลักษณะรายงานกิจกรรม
7 ข้อ

ในช่วงการระดมพลังเก็บข้อมูล
สังเกตว่าพฤติกรรมของจุก (น.ส.จันทร์จิรา) หัวหน้าทีมไม้ไฟจะมุ่งงกับข้อมูลกับประเด็นที่นำเสนอ
คือไม่เข้าใจว่าจะแยกประเด็นหรืออะไรออกมาบ้างที่จะให้เพื่อนช่วยเก็บให้ ช่วงสัมภาษณ์ผู้ปกครอง
กล้าแสดงออกมากขึ้น มีเหตุมีผลในการคุย และกล้าที่บอกกล่าวผู้ปกครอง ส่วนตัวจุกว่า คนชอบ
งานวิจัย และยินดีไปร่วมทุกครั้งที่ครอบครัวบอก แสดงถึงทัศนคติเชิงบวกกับการวิจัย

14. กิจกรรมคืนข้อมูลให้ชุมชน

ทีมวิจัยได้ดำเนินการ โดยใช้วิธีการ ประชุมร่วม สกว.สตูล ทีมวิจัยใหญ่ และทีมวิจัยของ
เด็กแต่ละกลุ่ม เพื่อปรับปรุงข้อมูล ให้พร้อมและเหมาะสมต่อการนำเสนอข้อมูลต่อชุมชน ผ่านการ
ฝึกซ้อมการนำเสนอ โดยมี สกว.สตูล ทีมวิจัยใหญ่ฯ คอยแนะนำกลุ่มวิจัยตลาดนัดบีบี ดัง
รายละเอียด

กลุ่มศึกษาตลาดนัดปีปี คืบข้อมูลวันอาทิตย์ที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 เวลา 14.00 – 18.00 น. และวันจันทร์ที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 ณ ร้านบังซ่า(อ.ลำสุเต็น) นักเรียนช่วยกันนำเสนอข้อมูลโดยใช้สื่อ power point และเอกสาร กลุ่มเป้าหมาย ที่สำคัญ 2 คน คือ รองพิทักษ์สิทธิ์ รองนายกเทศบาลตำบลคลองขุด และผู้ใหญ่ชัยณรงค์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 7 ตำบลคลองขุด

กลุ่มบ่อน้ำร้อนคืบข้อมูล วันจันทร์ที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 สมาชิกเข้าร่วมจำนวน 9 คน คือ แกนนำชาวบ้าน 5 คน, ญาณินท์ ชะอุม สมพงษ์ พิเศษฐ์ สมาชิกกลุ่มวิจัยบ่อน้ำร้อนไม้ม่าทีมวิจัย จึงใช้วิธีการ ดำเนินการพูดคุยข้อมูลของเด็ก ให้แกนนำรับทราบ สนทนาแลกเปลี่ยน ข้อมูล ประสพการณ์ตรงของผู้ใหญ่ มุมมอง ทศนคติ สกว. ขวนพูดคุยประเด็นการพัฒนา

กลุ่มวิจัยนำคณาจารย์ นำเสนอวันศุกร์ที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2553 ณ ศาลาประชาคม หมู่ที่ 5 บ้านพรุ ตำบลควนกาหลง อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล ได้เห็นศักยภาพของทีมวิจัยเด็กกลุ่มนี้ ตั้งแต่ การนัดหมายชาวบ้าน (ชาวบ้านมาร่วมมาก และร่วมด้วยความยินดี) ชาวบ้านมาช่วยกันเตรียมข้าวของอุปกรณ์ เช่น กระติกน้ำร้อน สายไฟ เสื่อรองนั่ง การคืบข้อมูลเริ่มต้นด้วย ครูชะอุมกล่าวนำที่ไปที่มาของโครงการ โดยพูดถึงความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย ซึ่งนักเรียนโรงเรียนสตูลวิทยา ได้ทำการศึกษาเรื่องประเด็นที่เขาสนใจภายในพื้นที่ของตนเอง จากนั้นจึงให้ ชมภูษ ภาทอง นำเสนอข้อมูลด้วย power point และเอกสารประกอบ และสุดท้ายให้ชาวบ้านได้ร่วมแลกเปลี่ยนเสนอข้อคิดเห็น

15. กิจกรรมนำเสนอข้อมูลต่อสาธารณะชน มีดังนี้

15.1 กิจกรรมนำเสนอข้อมูลโครงการ ในงาน 100 ปี โรงเรียนสตูลวิทยา (งานวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2553) ทีมวิจัยใช้วิธีการ โดย ประชุมทีมวิจัย – สกว.สตูล เตรียมการ วางแผน กำหนดแนวทาง ตามด้วยการประชุมทีมวิจัยนักเรียน ชี้แจงลักษณะงาน ต่อด้วยการจัดทำ VDO ของกลุ่มต่าง ๆ ในวันเสาร์ที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 เพื่อนำเสนอในงาน 100 ปี โรงเรียนสตูลวิทยา (สมาชิก) รวม 13 คน

หลังจากนั้น นักเรียนวิจัยทุกทีม ปรับข้อมูลเอกสาร ปรับ power point ชักซ้อมพิธีกร ชักซ้อมการนำเสนอข้อมูลด้วย power point (กลางวัน – กลางคืน) แล้วนักเรียนทุกทีมร่วมกันจัดบูท

จัดสถานที่ และจัดเวที แนะนำโครงการทั้งหมด แนะนำสมาชิกวิจัย ด้วย VDO จากนั้น ทุกทีมทุกคนนำเสนองานด้วยปากเปล่า หมุนเวียนเป็นรอบ (สมาชิกใหม่ เป็นผู้ให้บริการ และลงทะเบียน)

15.2 งานมหกรรมผลงานนักเรียนครั้งที่ 3 ซึ่งจัดในวันที่ 1 - 2 กันยายน พ.ศ.2553 ณ โรงเรียนพินาศพิทยาสรรค์ ตำบลพินาศ อำเภอเมือง จังหวัดสตูล ทีมวิจัยได้ใช้วิธีการ คือ ทีมวิจัยใหญ่ สกว. ทีมวิจัยนักเรียนทุกกลุ่ม ประชุมชี้แจงลักษณะงาน โดยทาง สกว. (คุณกริยะ หลีเคราะห์) แนะนำกรอบการทำ Power point ว่าประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้ คือ แนวคิด ที่มา,วัตถุประสงค์,คำถามวิจัย คำถามหลัก คำถามรอง , วัตถุประสงค์ ผลที่คาดว่าจะได้รับ, กระบวนการ วิธีการ อะไร อย่างไร , ผลที่เกิด ผลที่ได้ สภาพ ปัญหา ข้อเสนอแนะ ปัญหาของการวิจัย และสิ่งที่เกิดขึ้นกับนักวิจัย ทักษะ (ฟัง คิด อ่าน เขียน) ความรู้ใหม่ ความรู้สึก

แนวการวางแผน Power point มีดังนี้

โครงเรื่องหลัก	ข้อมูล ข้อความ	เฟรม	ภาพ
แนวคิด		ก็เฟรมก็ได้	
วัตถุประสงค์ ผลที่คาดว่าจะได้รับ			
คำถามวิจัย			
กระบวนการ			
ผลที่เกิด/ผลที่ได้			
สิ่งที่เกิดกับนักวิจัย			
ปัญหาอุปสรรคและทางออก			

หลังจากนั้น ให้ทุกทีมวิเคราะห์คำ กัดเลือกประโยค จัดทำ Power point พร้อมปรับเอกสารข้อมูล จัดทำเอกสาร แล้วชักซ้อมในการนำเสนอด้วยเอกสาร และด้วย Power point มีนักเรียนคือเต้ กับ เต๋ด ฝึกการเป็นพิธีกรเพิ่ม ซึ่งในงานนี้ ทีมวิจัยจัดแต่งบูทเสนองาน (โรงเรียนให้เดินที่เปล่า 1หลัง)

16. กิจกรรมการเขียนรายงานการวิจัย

กิจกรรมการเขียนรายงานการวิจัย จัดในวันที่ 20 – 22 ธันวาคม พ.ศ. 2553 ณ ศูนย์การท่องเที่ยวตำบลนาทอน อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล ผู้ร่วมกิจกรรม จำนวน 19 คน ประกอบด้วย กลุ่มวิจัยตลาดนัดปิปี , กลุ่มวิจัยไม้ไผ่ , กลุ่มวิจัยบ่อน้ำร้อน , กลุ่มวิจัยน้ำตกธาราสวรรค์ , กลุ่มวิจัยการจราจรหน้าโรงเรียน , ทีมวิจัยใหญ่ , สกว.สตูล , ครูอาสา , ที่ปรึกษาสกว.สตูล , และผู้สังเกตการณ์ ทีมวิจัยมีการเตรียมการ โดยประชุมทีมวิจัย สกว.สตูล วางแผน กำหนดวิธีการเพื่อประชุมชี้แจงสมาชิกทุกกลุ่ม สกว.สตูล แนะนำให้แต่ละกลุ่มสำรวจต้นทุนของกิจกรรม / วัตถุประสงค์ทั้งหมด อะไรไม่มีจะทำได้ทำเพิ่ม ต่อด้วยการ แนะนำวิธีการเขียนรายงาน ณ หอศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสตูล สิ่งที่ต้องคิด ต้องเตรียมต้องดู เช่น วัตถุประสงค์ คำถามหลัก คำถามรอง ข้อมูลคำตอบต่าง ๆ ต้องเอาไปให้หมด รูปแบบของรายงานประกอบด้วย

บทที่ 1 ตัวโครงการ

บทที่ 2 เอกสาร/งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 กิจกรรมทั้งหมดทุกกิจกรรม

บทที่ 4 คำถามหลัก คำถามรอง

บทที่ 5 วัตถุประสงค์ของโครงการ (ตอบโจทย์)

ทีมวิจัยใหญ่ได้ติดต่อประสานงานสำรวจพื้นที่ โดยพิจารณาพื้นที่ 3 แห่ง คือ หมู่เกาะเกตรา ที่ประชุมของหมู่บ้านโคกพยอม และศูนย์ท่องเที่ยวนาทอน (ยกเลิกสถานที่เดิม คือ เกาะลิคี เพราะมีการประกาศเตือนภัยสึนามิ) เมื่อเลือกได้จึงทำหนังสือขออนุญาตผู้ปกครอง เจ้าสถานศึกษา ทุกทีมทุกกลุ่มจัดวัสดุเอกสารที่ต้องเตรียมลงกล่อง นิตหมายจุฑารับ - ส่ง การแต่งกาย หนังสือตอบรับจากผู้ปกครอง เดินทางโดยรถยนต์ ทีมวิจัยฯ 2 คัน รถบัสหมวด 1 คัน เป้าหมายที่เป็นหลักในการเขียนรายงานครั้งนี้ คือ บทที่ 3 กับ บทที่ 4

วิธีการเขียนรายงาน ทีมวิจัยใช้วิธีการสำรวจต้นทุน ผ่านคำถามทุกคำถาม ทั้งคำถามหลัก คำถามรอง วัตถุประสงค์ และกิจกรรมทุก ๆ กิจกรรมพร้อมรายละเอียดของ วันที่ กิจกรรม สถานที่ ผู้เข้าร่วมผลที่ได้ ปัญหาอุปสรรค(ถ้ามี) โดยสำรวจว่าได้หรือไม่ได้ ได้อะไร อย่างไร ที่ไม่ได้ต้องทำให้ได้ สิ่งนี้นักวิจัยแต่ละกลุ่มบอกว่าไม่ได้ นั่น แท้จริงแล้วได้ข้อมูลแล้ว แต่เด็กนำออกมาใช้ไม่เป็น ทีมวิจัยจึงแก้ไขโดยให้เด็กแต่ละกลุ่ม ทำเป็น power point

ในการทำ power point เป็นวิเคราะห์ประเด็นกิจกรรมแต่ละประเด็นทั้งหมดของแต่ละทีม (ทุกทีมมีประสบการณ์ในการเรียงกิจกรรมทั้งหมด เพื่อการเคลียร์บัญชีการจ่ายแล้ว) ให้ทำออกมาเป็น power point โดยจัดเป็นกลุ่มเป็นชุด ซึ่งจัดกิจกรรมเป็นกลุ่มเพื่อป้องกันการตกหล่น ตอนแรกให้แยกเป็น 3 ชุด คือ กิจกรรมของทีมตัวเอง เช่น ประชุมทีม ลงพื้นที่ สัมภาษณ์สำรวจ และจัดเวที ต่อมาปรับเปลี่ยน แยกละเอียดขึ้น เป็น 5-6 ชุด คือ กิจกรรมประชุมทีมของกลุ่มตัวเอง, กิจกรรมที่ทำกับครูชุมชน, กิจกรรมลงพื้นที่ของตัวเอง กิจกรรมที่ทำกับ สกว.สตูล และกิจกรรมที่เพิ่มเติมจากแผน โดยให้แต่ละกลุ่ม ลงรายละเอียดแต่ละกิจกรรมให้ได้มากที่สุด ใน Mind Map ส่วนใดมีข้อมูลแล้ว อยู่ที่ใด ตรงไหนให้หมายเหตุไว้จะได้ไม่ต้องเขียนซ้ำให้เสียเวลา ใช้วิธีการตัดติดก็มี ส่วนเนื้อหาบทที่ 4 สกว.สตูล แนะนำให้วิเคราะห์จากชื่อโครงการโดยให้พิจารณาคำหลัก คำถามหลักคำถามรอง วัตถุประสงค์ และแต่ละประเด็นก็ให้แตกประเด็นย่อย ๆ ให้ได้รายละเอียดให้มากที่สุด เพื่อให้เห็นว่าเราต้องเขียนถึงเรื่องอะไรบ้าง

หลังจากนั้น ให้ทุกทีมนำเสนอแนวคิดในการวางแผนประเด็นของบทที่ 4 มีที่ปรึกษา สกว.สตูล (บังอร) ให้คำแนะนำ / ให้ข้อคิด ข้อเสนอแนะ ว่ากิจกรรมที่เป็นกิจกรรมร่วม เช่น กิจกรรมก่อนที่จะมาเป็นโครงการ กิจกรรมอบรมวิธีการจัดเก็บข้อมูล กิจกรรมอบรมการเขียนรายงาน เป็นต้น ทีมให้ทุกกลุ่มช่วยกัน ทำช่วยกันเติมข้อมูล ยกเว้นในส่วนรายละเอียดที่เป็นเฉพาะของกลุ่มเอง โดยตั้งประเด็นหลัก ๆ เช่น เกี่ยวกับการเขียนรายงานกิจกรรมอื่น ๆ คือ กิจกรรมอะไร เมื่อไร เวลาใด ที่ไหน เพื่ออะไร ใครบ้าง ทำอย่างไร ผลที่ได้เป็นอย่างไร แล้วให้ทุกกลุ่มกลับมาเขียนรายละเอียดของรายงานวิจัย เพื่อเป็นรายงานฉบับสมบูรณ์ ที่ โรงเรียนสตูลวิทยา

17. กิจกรรมเข้าร่วมกับเครือข่าย

เป็นกิจกรรมเพิ่มเติม เพื่อการเรียนรู้กระบวนการวิจัยเพิ่มเติม มีทั้งหมด 6 กิจกรรม ดังนี้

วัน เดือน ปี	กิจกรรม	ผู้เข้าร่วม
6 พฤษภาคม 2553	ร่วมกิจกรรมกับเครือข่าย (โรงเรียนอนุบาลสตูล) ณ รีสอร์ทชุมชนบ้านป้อ เจ็ดลูก	ญาณินท์ , ชุ่ม
11 พฤษภาคม 2553	ร่วมกิจกรรมกับเครือข่าย (โรงเรียนอนุบาลสตูล) ณ รีสอร์ทชุมชนบ้านป้อ เจ็ดลูก	ญาณินท์ , ชุ่ม

16 พฤษภาคม พ.ศ. 2553	ร่วมกิจกรรมเวทีสังเคราะห์การศึกษา ที่ โรงเรียนอนุบาลสตูล	ญาณินท์ , ช่อม
23 พฤษภาคม พ.ศ. 2553	กิจกรรมติดตามงานวิจัย ณ หอศูนย์ (ต่อที่ไร่สมบูรณ์)	สมาชิก 13 คน
29 พฤษภาคม พ.ศ. 2553	ประชุมทีมวิจัย ณ รีสอร์ทชุมชนบ้าน บ่อเจ็ดลูก ตำบลปากน้ำ อำเภอละงู	สมาชิก 4 คน
18 – 19 กันยายน พ.ศ. 2553	กิจกรรมเวทีสังเคราะห์ประเด็น การศึกษา จังหวัดสตูล	นุศรา, เศรษฐี ,กรรณิการ์, วุฒิชัย, อดิษฐ์, ชมพูนุช ,สา ริญา , ทีมวิจัยใหญ่ๆ , ญาณินท์ , ชะอู่

17. กิจกรรมการติดตามงานเด็กวิจัย

ทีมวิจัยใช้วิธีการสอบถามความก้าวหน้า ตรวจสอบรายงาน สอบถามปัญหาอุปสรรค
ประชุมปรึกษากับ สกว.สตูล แก้ปัญหา ดังนี้

17.1 วันที่ 16 เมษายน พ.ศ. 2553 เข้าร่วมประชุมทีมของกลุ่มวิจัยตลาดนัดบีบี ในการ
เตรียมกิจกรรมระดมพลังเก็บข้อมูล ณ บ้านของ น.ส. นุศรา เจริญพร (หมู่บ้านธนภูมิ ตำบลควน
ขัน)

17.2 พบผู้ปกครองของ ด.ช.เศรษฐี ละอองแก้ว ที่ที่บ้าน เศรษฐี มีปัญหาเกี่ยวกับเวลา
ความรับผิดชอบในการงานบ้าน และบางครั้งต้องช่วยธุรกิจของครอบครัว แต่เศรษฐี มีความ
สนใจในกระบวนการเรียนรู้เรื่องงานวิจัยมาก ๆ และมีความสุขกับการทำวิจัย ทีมวิจัยได้พบ
ผู้ปกครองเพื่อชี้แจง ยืนยัน ถึงประโยชน์และคุณค่าของการเรียนรู้ครั้งนี้ ผู้ปกครองยอมรับ เข้าใจ
เศรษฐี มีความสุข ทำวิจัยต่อไป ภายใต้เงื่อนไขของการตรงต่อเวลากับผู้ปกครอง

17.3 วันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 วางแผนวิธีการหารายละเอียด ปริมาณของไม้ไผ่ ณ
บ้านของจันจิรา 95/1 หมู่ที่ 11 ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล สมาชิก 3 คือ อดิ
ฐา ญาณินท์ ชะอู่ **ผลที่ได้** วิธีการหารายละเอียดของปริมาณไม้ไผ่ในพื้นที่ จากกลุ่มผู้ปลูก และ
กลุ่มคนจักสาน ตามราง 7 ช่อ คือ

กลุ่มผู้ปลูก

ที่	ชื่อ-สกุล ที่อยู่อายุ	ปลูกมากี่ปี	กิ่งกอ	ตัดได้แล้วกี่ กอ	ได้กอละกี่ ลำต่อปี	รวมแล้วได้ กี่ลำต่อปี

กลุ่มคนจักสาน

ที่	ชื่อ-สกุล ที่อยู่อายุ	สานได้กี่ฝา ต่ออาทิตย์	ใช้ไม้ไผ่กี่ ลำต่อเดือน	สั่งซื้อจาก ภายนอกกี่ ลำต่อเดือน	ใช้ไม้ไผ่ ปลูกเองกี่ ลำ	รวมไม้ไผ่ที่ ต้องใช้ต่อ เดือน

17.4 วันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 กิจกรรมวิเคราะห์ข้อมูลให้กลุ่มวิจัยไม้ไผ่ ณ บ้านของจันจิรา หมู่ที่ 11 ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล เวลา 13.00 – 20.00 น. สมาชิกผู้เข้าร่วม ญาณินท์ ชะอุ่ม อดิษฐ์ชา จันจิรา ผลที่ได้ คือ จันจิรา เก็บข้อมูลจากบ้านพ่อบัง ยัน(อดิศักดิ์) หลั่งเดียว จึงได้ข้อมูลทางเดียว ไม่สมบูรณ์, แผนผังบ้านต่าง ๆ จันจิรา เคยทำไว้แล้ว แต่ไม่ลงชื่อบ้าน ได้แต่ทำบล็อกเอาไว้ จึงให้จันจิราหาข้อมูลบ้านที่ปลูกไม้ไผ่เพิ่มจากบ้าน 4 หลัง คือ ลุงคม, ลุงสมพร ลุงสมปอง และพี่ฉกาจ และต้องทำแผนที่หมู่บ้าน นัดจันจิรา ลงพื้นที่เก็บ ข้อมูลในวันจันทร์ คาบเรียนที่ 9 (ว่าง) วันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 และต้องขอแผนที่ อบต.ทุ่งนุ้ย ข้อมูลหมู่บ้าน จากคุณภาวิณี อบต.ทุ่งนุ้ย

17.5 วันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลกลุ่มจักสานฝ้ายไม้ไผ่ เวลา 15.00 – 21.00 น. ณ ชุมชนบ้านค่ายรวมมิตร ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล สมาชิก 4 คน คือ จันจิรา ศิริลักษณ์ อดิษฐ์ชา ญาณินท์ ชะอุ่ม ผลที่ได้ ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ไม้ไผ่ ดังนี้

1. จากบ้านนายกอาจพล ทิพสังข์ ว่าใช้ไม้ไผ่ 100 ลำ/สัปดาห์ มีคนนอกพื้นที่นำมาส่ง ฝ้ายขนาด 1.30 เมตร ค่าจักตอก/ลอก 60 บาท/ผืน ค่าจักสาน 60 บาท/ผืน ใช้ไฟสดเขียวทำฝ้าย ถ้าไม้แห้งลอกยากทำไม่ได้ ฆ่าไม้เอา และอาจจะขายต่อไปทำกรงนกได้

2. จากลุงสมพร คู่กัน ว่าซื้อไม้ไผ่ข้างนอกเดือนละ 200 ลำ ใช้ของประมาณ 300 ลำ/เดือน รถมาส่ง 7 คัน จากคนนอกมาส่งไม้ไผ่คันละ 2 – 3 เทียว/สัปดาห์ เทียงละ 200 ลำ คนจักสานที่รับไม้ไผ่จากคนนอก คือ ลุงพร, ป้าดวง, สุกัญญา, พี่โด่ง, ปาน, สาว, พี่ตุ้ม, บังหนาด,

หลวงพั้น, หลวงปอง, โต๊ะเมาะ, โล้น, น้ำแดง, โกเหม. และทีมวิจัยมาติดต่อเรื่องข้อมูลพื้นที่จาก คุณภาชีนี อบต.ทุ่งนุ้ย

17.6 วันอังคารที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 ประชุมเด็ก เพื่อการนัดหมายกิจกรรมคือ วันศุกร์ที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 โรงเรียนปิดวันศาสนา นักวิจัยมาทำงานที่โรงเรียน เพื่อตรวจสอบกิจกรรมที่ยังไม่ได้ทำ แล้วเขียนออกมาเป็นข้อ ๆ และตรวจสอบกิจกรรมที่ทำแล้ว แต่ยังไม่ได้พิมพ์ให้ส่งข้อมูลมาที่ครู หรือจะจัดพิมพ์เองก็ได้ ซึ่งการนัดหมายจัดเวทีตรวจสอบข้อมูล ได้เชิญบุคคลผู้เกี่ยวข้อง – กลุ่มวิจัยไม้ไผ่ วันอาทิตย์ที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2553 กลุ่มวิจัยการจรรยาหน้าโรงเรียน วันอาทิตย์ที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2553 รวมถึงวางแผนการจัดเวที วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2553 วันเกิดโรงเรียน 100 ปี

17.7 วันศุกร์ที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 กิจกรรมเช็ค สะตาง เคลียร์ ทำ (โรงเรียนปิด - วันสำคัญทางศาสนา) ณ หอศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสตูล ผู้ร่วม 11 คน คือ กลุ่มวิจัยการจรรยาหน้าโรงเรียน , กลุ่มวิจัยตลาดนัดบีบี , กลุ่มวิจัยตึกน้ำธาราสวรรค์ ,กลุ่มวิจัยไม้ไผ่ , ทีมวิจัย โดยทีมวิจัยได้ทำหนังสือให้กลุ่มวิจัยตลาดนัดบีบี 2 ฉบับ คือ หนังสือขออนุญาตผู้ปกครองไปดูงานที่ตลาดนัดกำแพง และหนังสือแจ้งเทศบาลตำบลกำแพง กับทีมวิจัยได้ทำหนังสือให้กลุ่มวิจัยน้ำตกธาราสวรรค์ 2 ฉบับ คือหนังสือขออนุญาตผู้ปกครอง และหนังสือขอใช้สถานที่ธาราสวรรค์

กิจกรรมตลาดนัดบีบีสัมภาษณ์ตลาดละงู วันที่ 4 มิถุนายน พ.ศ. 2553 เวลา 17.00 – 12.00 น. ของวันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ. 2553 สมาชิก 8 คน คือ กลุ่มวิจัยตลาดนัดบีบี ทีมวิจัยการจรรยาหน้าโรงเรียน และทีมวิจัยใหญ่

มีการประชุมวางแผนที่บ้านคุณสมพงษ์ ละงู ตั้งแต่เวลา 20.30 – 23.00 น. เป้าหมายในการตลาด คือ การจัดการ เช่นการวางแผน วางของ การเก็บค่าแพง ช่วงเวลาในการขาย ในการเก็บข้อมูลนั้นให้สำรวจตลาดนัดก่อนสักรอบ ต้องมาวางแผนที่คร่าว ๆ

การลงพื้นที่เก็บข้อมูลของเด็กวิจัยแต่ละกลุ่ม ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2552 เป็นต้นมา มีหลายครั้ง บางครั้งลงพื้นที่ใน วันหยุด บางครั้งหลังเลิกเรียน โดยมีครูที่ปรึกษา หรือพี่เลี้ยงร่วมลงพื้นที่ด้วย แต่บางครั้งกลุ่มวิจัยเด็กลงพื้นที่เองตามลำพัง เช่น

กลุ่มวิจัย	วันที่ลงพื้นที่	ลักษณะ

เมื่อวันเวลาผ่านไปเกือบ 6 เดือน ความก้าวหน้าของข้อมูลค่อย ๆ ก้าวไปที่ละคืบทีละศอก ทั้งที่เด็กแต่ละกลุ่มลงพื้นที่เสมอ เมื่อตรวจสอบข้อมูล ทีมวิจัยมั่นใจว่าคืบหน้าไปน้อยมาก จึงได้ร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุ และเสนอวิธีระดมพลังเก็บข้อมูล โดยมีกลุ่มศึกษาประโยชน์คุณค่าบ่อน้ำร้อน ฯ เป็นกลุ่มแรก ในวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2553 เช่น คำถามที่ยังไม่ได้คำตอบ ของกลุ่มวิจัย บ่อน้ำร้อน จึงต้องระดมพลังโดยมีสมาชิกวิจัยกลุ่มอื่น ๆ ไปช่วยเก็บข้อมูลให้

กิจกรรมระดมพลังให้กลุ่มไม้ไผ่ วันที่ 1-2 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 ณ ชุมชนบ้านคำยวมมิตร อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล สมาชิกจำนวน 17 คน คือ กลุ่มวิจัยไม้ไผ่ , กลุ่มวิจัยบ่อน้ำร้อน , กลุ่มวิจัยตลาดนัดบีบี , กลุ่มวิจัยน้ำตกธาราสวรรค์ , กลุ่มวิจัยการจราจรหน้าโรงเรียน , ทีมวิจัยใหญ่ , สกว.สตูล , ครูอาสา , ฝึกงาน , สังเกตการณ์ , ครูที่ปรึกษา

การเตรียมการ ทีมใหญ่และทีมไม้ไผ่เตรียมการ คือ ติดต่อสถานที่ (โรงเรียนบ้านคำยวมมิตร) ในวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2553 แล้วทำหนังสือแจ้งสถานศึกษา สถานที่ ผู้ปกครอง ต่อมาวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2553 ภาคเช้า ให้ทีมไม้ไผ่ตรวจสอบข้อมูลของกลุ่มวิจัยไม้ไผ่ เพื่อนำมาวางแผนใน อะไรที่ขาดจะได้ระดมพลังเก็บในภาคบ่าย

กิจกรรมช่วยระดมพลังเก็บข้อมูลให้กลุ่มวิจัยน้ำตกธาราสวรรค์ จัดในวันที่ 12 – 13 มิถุนายน พ.ศ. 2553 ทีมวิจัยใช้วิธีการ คือ ประชุมทีม จัดแบ่งหน้าที่ให้กับทีมทั้ง 5 โครงการที่มาช่วยเก็บข้อมูล คือ จันจิรา สาริญา ศิริพร เก็บข้อมูลกลุ่มเกษตรกร 10 คน, กรรณิการ์ วุฒิชัย เศษสิทธิ์ เก็บข้อมูลชาวบ้าน 11 คน, ยุทธพิชัย นัสรีน นุศรา เก็บข้อมูลคนค้าขาย 3 ราย, ชมพูนุช คัทยวรรณ วรนนท์ จันทิมาและครูกมล เก็บข้อมูลจากผู้นำชุมชน (ผู้นำกลุ่ม, แม่บ้าน, อสม, ออมทรัพย์, ชื่อน้ำยาง) คนที่มาร่วม ได้แก่ กลุ่มวิจัยตลาดนัดบีบี (นุศรา เศษสิทธิ์ ยุทธพิชัย), กลุ่มวิจัยการจราจรหน้าโรงเรียน (นัสรีน จันทิมา กรรณิการ์ วุฒิชัย), กลุ่มวิจัยน้ำตกธาราสวรรค์ (ชมพูนุช คัทยวรรณ วรนนท์), กลุ่มวิจัยไม้ไผ่ (จันจิรา) และกลุ่มวิจัยบ่อน้ำร้อน (สาริญา หงษ์ฟ้า ศิริพร)

สกว.สตูล (สมพงษ์ บุหั่น) ครูที่ปรึกษา (ครูกมล) ทีมวิจัยใหญ่ฯ (ญาณินท์ ชะอุ่ม), การเดินทาง ด้วยรถครูกมล รถครูชะอุ่ม จุฑารับ คือ โรงเรียนสตูลวิทยา และสามแยกนิคมควนกาหลง

กิจกรรมกลุ่มวิจัยตลาดนัดปีปลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้ขาย – ผู้ซื้อสินค้าตลาดละงู วันที่ 4 มิถุนายน พ.ศ. 2553 เวลา 17.00 – เที่ยงของวันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ. 2553 สมาชิก 8 คน คือ กลุ่มวิจัยตลาดนัดปีปลง ประกอบด้วย เอมวิการ์ นุศรา เตชสิทธิ์ ยุทธพิชัย กลุ่มวิจัยการจราจรหน้าโรงเรียน กรรมการ นัสนั่น ทีมวิจัยใหญ่ฯ คือ คุณครูชะอุ่ม และน้ำไท(ญาณินท์) มีการประชุมวางแผนที่บ้านคุณสมพงษ์ – คุณบุหั่น อำเภอละงู ตั้งแต่เวลา 20.00 – 23.00 น. เป้าหมายในการตลาด คือ การจัดการ เช่น การวางแผน วางของ การเก็บค่าแผง ช่วงเวลาในการขาย ในการเก็บข้อมูลนั้นให้เซอร์เวย์ตลาดนัดก่อนสักกรอบ ต้องมาวางแผนที่คร่าว ๆ เก็บตัวอย่างข้อมูล 5 ราย หน้าที่ของแต่ละคน คือ เอมวิการ์ – ยุทธพิชัย ศึกษาเรื่องผัก เครื่องครัว, นุศรา – นัสนั่น ศึกษาเสื้อผ้า ผลไม้, กรรมการ – เตชสิทธิ์ ศึกษาอาหารสด ปลา กุ้ง ขนมน

สรุปวิเคราะห์ข้อมูล

จัดเวทีรายงานผลความก้าวหน้างานของโครงการเด็ก จัดเมื่อ วันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2552 ณ ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสตูล โรงเรียนสตูลวิทยา เวลา 08.30 – 15.30 น. มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 26 คน (สกว.สตูล ,ที่ปรึกษา ,ครูที่ปรึกษา ,ทีมวิจัยใหญ่ ,กลุ่มวิจัยนักเรียน) เป็นกิจกรรมเพิ่มเติม จากงานอบรมเชิงปฏิบัติการวิธีการบันทึกข้อมูล วันที่ 2 – 4 ตุลาคม พ.ศ. 2552 โดยที่ทีมวิจัยเห็นว่า การเก็บข้อมูลครั้งนั้น นักเรียนไม่ได้วิเคราะห์และจัดกลุ่มคำถามให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น นักเรียนแต่ละกลุ่ม จะใช้คำถามชุดเดียวกันถามกับกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม

ความคาดหวัง เพื่อให้ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ได้วิเคราะห์ แยกประเภท กลุ่มคำถามได้อย่างสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย และเหมาะสมกับการสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลต่อไป

การเตรียมการ ทีมวิจัยได้มีการประชุม เพื่อวางแผน และกำหนดทิศทางปัญหา ของและแนวทางการปรับแก้ โดยกำหนดให้มีสาระของกิจกรรม คือ วิเคราะห์ จัดกลุ่ม และเรียงลำดับคำถาม วิเคราะห์และจัดกลุ่มเป้าหมาย ,แนะนำรูปแบบของแบบสอบถาม / แบบสัมภาษณ์ ในการเก็บข้อมูล และให้มีกิจกรรม เพิ่มเติม ในการชี้แจงระเบียบระบบการเงินให้กับครูที่ปรึกษาประจำกลุ่ม

ผลที่ได้ คือ เด็กมีจังหวะก้าวที่ชัดเจนขึ้นในการปฏิบัติงานภาคสนาม เด็กได้วิเคราะห์จัดกลุ่ม และเรียงลำดับคำถาม วิเคราะห์และจัดกลุ่มเป้าหมาย ได้ชัดเจน เหมาะสม เช่น กลุ่มศึกษาแนวทางการฟื้นฟูและอนุรักษ์ไม้ไผ่ ได้กลุ่มเป้าหมาย 4 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้จักสาน ผู้ปลูกไผ่ ผู้ขายไม้ไผ่ - ผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ และกลุ่มผู้นำชุมชน (ควรเพิ่ม พ่อค้าขายไม้ไผ่), กลุ่มศึกษาข้อมูลการใช้น้ำจากน้ำตกธาราสวรรค์ ได้กลุ่มเป้าหมาย 4 กลุ่ม คือ กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำ นักท่องเที่ยว แม่ค้า เจ้าหน้าที่ (ควรเพิ่มเติม ชาวบ้านทั่วไปที่ใช้น้ำในครัวเรือน) และ เด็กได้รูปแบบของแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย ชื่อโครงการ ผู้ให้ข้อมูล (ชื่อ สกุล อายุ ที่อยู่ อาชีพ) คำถามที่จัดกลุ่มและจัดลำดับ ตามกลุ่มเป้าหมาย ชื่อสกุลผู้สัมภาษณ์ วันเวลาเดือนปีที่เก็บข้อมูล ซึ่งมีการตกลงส่งข้อมูลเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง โดย อี - เมล์ ภายในวันพุธที่ 14 ตุลาคม 2552

ปัญหาและอุปสรรคคือ เด็กทำงานโดยไม่ดูแผนโครงการเดิม , ไม่ได้ทำตารางลงพื้นที่ (กำหนดเวลา วันที่ เดือน), ไม่เข้าใจเรื่องการใช้ช่วงงบประมาณในแผน นอกแผนของกลุ่ม โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ ครูชม(อ.ลำสุเด็น) เสนอให้เด็กเป็นผู้ถือเงินก้อนเล็กด้วยตนเอง ,อย่าให้เด็กเครียด และรู้สึกว่าเป็นงานหนัก แต่ให้เด็กสนุก ๆ , ต้องชี้แจงเรื่องเงินกับครูที่ปรึกษา และการเงินของกลุ่มเด็กอีกครั้ง ด้านสกว. เสนอว่า เรื่องการประชุม รอทั้งทีมทั้งชุดใหญ่ไม่ได้เสียแล้ว เพราะคนไม่พร้อม จึงเห็นว่า จำนวนคนไม่ใช่ปัญหา คนน้อยแต่จะได้อะไร จะดีเสียกว่า และ เสนอให้ปรับชุดคำถาม เป็นแนวคำถาม

วันพุธที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 วิจัย สกว. กลุ่มวิจัยบ่อน้ำร้อน (สาริญา ณาชิตา หงส์ฟ้า) มาปรึกษาการลงพื้นที่เก็บข้อมูล ครูชะอุ่มย้าให้เอาแบบสอบถามครบชุดจากพี่เอียด (สวรยา) ให้ได้ ถ้าไม่ได้ไม่ต้องลง “เปีย (สาริญา) พูดว่า จะลงไปเก็บให้ได้ จะลองเก็บดูด้วยตนเอง และจะไปแต่เช้า และจะอาบน้ำร้อนด้วย” เด็กทั้ง 3 คน มาพบที่ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสตูล สาริญามุ่งมั่น ณาชิตานั่งแต่ก็ตั้งใจ หงส์ฟ้าลงเลกับภาระงานที่บ้าน (เข้าช่วยแม่เก็บยาง บ่ายเรียนพิเศษ) เด็ก สตูลวิทยา สมครวิจัย 130 คน เมื่อพัฒนาโจทย์ไปเรื่อย ๆ เด็กค่อย ๆ ออก ค่อย ๆ หาย ไปเรื่อย ๆ บัดนี้ เหลือเพียง 32 คน จึงสรุปได้ว่า ปรากฏการศึกษาของโรงเรียนทุกโรงที่ว่า “ ให้เด็ก คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น” ใช้ไม่ได้ ไม่บรรลุผล

วันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2552 คำสั่งงานวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2552 วิจัยครูชะอุ่ม เพื่อตรวจสอบข้อมูล, จำนวนเป้าหมาย ครบหรือไม่/ขาดกี่คน คำถามที่ได้คำตอบแล้ว มีกี่ข้อ, คำถามที่ยังไม่ได้คำตอบ มีกี่ข้อ, อุปสรรคในการเก็บข้อมูล มีอะไรบ้าง แล้ววิเคราะห์วัตถุประสงค์และสิ่ง

ที่กลุ่มต้องทำรายงานพรงนี้ (เตรียมข้อมูล เตรียมคน ชักซ้อมให้ดี ให้คล่อง)เตรียมคน ชักซ้อมการนำเสนอ

วันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 วิธีการ วิเคราะห์การเตรียมการ / วิเคราะห์ข้อมูล สรุปงานด้วย Mind Map ผู้การเรียงร้อย เด็กในห้องเรียนปกติจะจบลงแค่ Mind Map แต่ไม่อาจแตก Mind Map ออกไปได้เลย การไม่เตรียมการ/เตรียมการไม่เป็น เช่น ไม่ลงทะเบียน สัมภาษณ์ ไม่นัดหมาย ไม่ทำตามกติกา ไม่ประชุม ไม่คาดคะเน ไม่เอาข้อมูลกลับมาสรุป ทำแล้ว ได้ทำแล้ว เสร็จแล้ว จบ วิธีการของงานวิจัย : ตรวจสอบข้อมูลที่เก็บมาได้ โดยการให้นักวิจัยนำมาตรวจสอบตอบคำถามหลัก /คำถามรองที่ตั้งไว้ทุกประเด็น จะทำให้เด็กรู้ว่า การเก็บข้อมูล เก็บได้ครบถ้วนหรือยัง จากนั้นจะทำให้เด็ก ๆ รู้ว่าต้องไปเก็บข้อใดเพิ่ม

คืนวันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 กลุ่มวิจัยไม้ไผ่ จันจิรา กับบอณัฐชา ตรวจสอบข้อมูลโดยใช้วิธีการดังกล่าว จันจิราหัวไม่ไว แต่ก็เข้าใจเพราะเป็นงานของตัวเอง ทำทุกด้วยตัวเองมาตลอด โดยเฉพาะการลงพื้นที่ไปเก็บข้อมูล ถึงจะหัวช้าไปบ้าง แต่การลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ก็จะเข้าใจงานนั้น ให้กลุ่มวิจัยไม้ไผ่ตรวจสอบข้อมูล โดยการเดิมคำตอบให้ครบทุกคำถามหลักคำถามรอง จันจิรา มองงานไม่ออก ไม่มีความกระตือรือร้น แต่มีความทรงจำอยู่บ้างจากการที่ได้ลงไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง สำหรับบอณัฐชาให้ปรับย่อข้อมูลจาก เน้น

ผลความก้าวหน้าของงาน คืนวันพฤหัสบดีที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 กิจกรรมเตรียมการเวทีคืนข้อมูลให้ชุมชน งาน 100 ปี การชื่อนำเสนอของกลุ่มวิจัยการจรจรหน้าโรงเรียนไมตรี ยืนบิดตัว ไม่ซ้อมเพิ่มเติม ไม่ขยายความ ข้อมูลน้อยมาก ได้ซ้อม 1 เที้ยว ต้องลงมานั่งปรับเพิ่มข้อมูล , กลุ่มวิจัยไม้ไผ่ ข้อมูลไม้ไผ่ที่สรุปเป็นข้อ การตอบคำถามจากคำถามหลัก คำถามรอง จันจิราหาไม่เจอว่าอยู่ File ไດ เปิด Power point ดู แต่ไม่ได้ซ้อม, แจ้งเด็กทุกกลุ่มวิจัยว่า เสาร์นี้ต้องถ่าย VDO จากสถานที่จริง นับหนึ่งจากกลุ่มวิจัยบ่อน้ำร้อน เวลา 06.00 น. กลุ่มวิจัยไม้ไผ่ เวลา 08.30 น. กลุ่มวิจัยน้ำตกธาราสวรรค์ เวลา 10.00 น. กลุ่มวิจัยตลาดนัดบีบี 14.00 น. และกลุ่มวิจัยการจรจรหน้าโรงเรียน เวลา 15.00 น. สุดท้ายทุกกลุ่มวิจัยพร้อมกันที่ป้ายหน้าโรงเรียน

ข้อนำสังเกต คือ การเขียนรายงานช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2553 เป็นต้นมาเป็นภาระหนักสำหรับเด็กมาก ๆ เพราะเด็กไม่ได้ฝึกงาน เก็บงาน เขียนบันทึกไว้มาก่อน

18. การเขียนรายงาน

วันที่ 20 – 22 ธันวาคม พ.ศ. 2553 กิจกรรมการเขียนรายงานการวิจัย ณ ศูนย์การท่องเที่ยว ตำบลนาทอน อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล ผู้ร่วมกิจกรรม 19 คน คือ กลุ่มวิจัยตลาดนัดบีบี , กลุ่มวิจัยไม้ไผ่ , กลุ่มวิจัยบ่อทึมน้ำร้อน , กลุ่มวิจัยน้ำตกธาราสวรรค์ , กลุ่มวิจัยการจราจรหน้าโรงเรียน , ทีมวิจัยใหญ่ฯ , สกว.สตูล , ครูอาสา , ที่ปรึกษาสกว.สตูล , สังเกตการณ์ มีการเตรียมการ โดยประชุมชี้แจงสมาชิก ในวันที่นัดหมายจุดรับ-ส่ง วัสดุเอกสารที่ต้องเตรียม การแต่งกายสกว.สตูล แนะนำวิธีการเขียนรายงาน ณ หอศูนย์ สิ่งที่ต้องคิด ต้องเตรียม ต้องดู เช่น วัตถุประสงค์ คำถามหลัก คำถามรอง ข้อมูลคำตอบต่าง ๆ ต้องเอาไปให้หมด รูปแบบของรายงานประกอบด้วย

- บทที่ 1 ตัวโครงการ
- บทที่ 2 เอกสาร/งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- บทที่ 3 กิจกรรมทั้งหมดทุกกิจกรรม
- บทที่ 4 คำถามหลัก คำถามรอง
- บทที่ 5 วัตถุประสงค์ของโครงการ (ตอบโจทย์)

ก่อนนี้ ในคาบชุมนุม สกว.สตูล เคยมาแนะนำ ให้แต่ละกลุ่มสำรวจต้นทุนของกิจกรรม / วัตถุประสงค์ทั้งหมด อะไรไม่มีจะทำได้เพิ่ม ติดต่อประสานงานสำรวจพื้นที่ ในวันที่ 13 ธันวาคม 2553 โดยพิจารณาใหม่ 3 จุด คือ เกตรา ที่ประชุมหมู่บ้าน และศูนย์ท่องเที่ยวนาทอน (ยกเลิกสถานที่เดิมคือ เกาะลิคิ เพราะการเตือนภัยสึนามิ ทำหนังสือขออนุญาตผู้ปกครอง แจ้งสถานศึกษา การเดินทาง โดยรถยนต์ ทีมวิจัยใหญ่ 2 คัน รถบัสวิมาท 1 คัน

นำเสนอข้อมูลต่อสาธารณะชน มีดังนี้

1. การนำเสนอข้อมูลในเวทีคืนข้อมูลให้กับชุมชน มีดังนี้

กลุ่มวิจัยน้ำตกธาราสวรรค์ -- นำเสนอวันศุกร์ที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2553 ธาราสวรรค์ จัดกิจกรรมคืนข้อมูล ให้ชุมชน ณ ศาลาประชาคมหมู่ 5 บ้านพรุ ตำบลเอนกประสงค์หมู่บ้านควนกาหลง อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล ไปกันก่อนเวลาเพื่อเตรียมการติดตั้งโปรเจกเตอร์ มีปัญหาเรื่องสายไฟ หลอดไฟ เสื่อนั่ง บอร์ด ที่แขวนป้ายโครงการ แต่ชาวบ้านก็พยายามช่วยและช่วยได้มาก เช่น หลอดไฟ สายไฟ ปลั๊กไฟ กระตักน้ำร้อน ฯลฯ เริ่มต้นด้วย ครูชะอุ่มกล่าวนำที่มาที่ไปของโครงการ โดยพูดถึงความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย ซึ่งนักเรียนโรงเรียนสตูล

วิทยา ได้ทำการศึกษาเรื่องประเด็นที่เขาสงใจภายในพื้นที่ของตนเอง จากนั้นจึงให้ ชมภูษ เกาทอง นำเสนอข้อมูลด้วย Power point และเอกสารประกอบ (ซึ่งให้ชาวบ้านผู้มาร่วมกิจกรรมตั้งแต่การลงทะเบียน ชาวบ้านให้ความสนใจอ่านกันทุกคน) ชมภูษนำเสนอได้ดี ชาวบ้านให้ความสนใจมาก ตั้งใจรับฟัง แต่ ชมภูษยังต้องปรับปรุงคำเชื่อม และควรเปลี่ยนคำบางคำ เช่น ข้อมูลที่เก็บมาได้ ควรเปลี่ยนเป็น ได้ทราบข้อมูลจากชาวบ้าน

งานมหกรรมผลงานนักเรียนครั้งที่ 3 ซึ่งจัดในวันที่ 1-2 กันยายน พ.ศ. 2553 ณ โรงเรียน พิมานพิทยาสรรค์ ตำบลพิมาน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล วันศุกร์ที่ 27 สิงหาคม พ.ศ. 2553 มีการ ประชุม นักวิจัยกลุ่ม ต่าง ๆ จำนวน 15 คน คือ กลุ่มวิจัยการจรรยาบรรณโรงเรียนจรรยา จร, กลุ่มวิจัย ตลาดนัดปิปี , กลุ่มวิจัยไม้ไผ่ กลุ่มวิจัยบ่อน้ำร้อน กลุ่มวิจัยน้ำตกธาราสวรรค์ ทีมวิจัยใหญ่ฯ สกว.สตูล ได้มีการซักซ้อมในการนำเสนองาน ด้วยเอกสาร และด้วย Power point เดชสิทธิ์กับวุฒิชัย ฝึกการเป็นพิธีกร วุฒิชัย พุดเด่น ตัว ร. มากเกินไป ชมภูษ วรรณทร์ คัทยวรรณไม่เตรียม นอนค้าง

วันเสาร์ที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2553 เด็ก ๆ ทุกกลุ่มวิจัยฯ มาซ้อมการนำเสนอ และ ปรับเอกสารข้อมูล , วันเสาร์ - อาทิตย์ ญาณินท์ พิเศษฐ์ อ.ชะอุม ปรับข้อมูลรายงานงวด 2

วันจันทร์ที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2553 เด็ก ๆ ทุกกลุ่ม ปรับข้อมูลในเอกสารแผ่นพับ กลางคืน กลุ่มวิจัยตลาดนัดปิปี 3 คน เดชสิทธิ์ ยุทธพิชัย นุศรา และวุฒิชัยจากกลุ่มวิจัยการจรรยา บรรณโรงเรียน มาปรับข้อมูลเพิ่ม และซักซ้อมการเป็นพิธีกร ซึ่งครั้งนี้ งานนี้ งานวิจัยของเราจะก้าว ไกลไปสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล World class standard ส่วนทีมวิจัยใหญ่ก็ปรับแก้ไข ข้อมูลเพื่อการนำเสนอเป็นไวเนล

วันอังคารที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2553 วุฒิชัย เดชสิทธิ์ เอ็มวิการ์ ศิริพร นุศรา จันทิมา มา จัดเอกสารข้อมูล และแผ่นพับ นุศรา กลุ่มวิจัยตลาดนัดปิปี อาสาช่วยงานของกลุ่มวิจัยไม้ไผ่ กลุ่ม วิจัยน้ำตกธาราสวรรค์ แต่ ทีมวิจัยเห็นว่า กลุ่มวิจัยต้องรับผิดชอบงานของตนเองให้เต็มที่ก่อน

ภาคบ่าย วุฒิชัย เดชสิทธิ์ เอ็มวิการ์ ศิริพร นุศรา จันจิรา ยุทธพิชัย สาริญา ครูชะอุม พิเศษฐ์ ไปจัดเตรียมสถานที่เพื่อนำเสนองานการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย ในบู๊ทนิทรรศการทาง วิชาการ ซึ่งเด็ก ๆ ช่วยกันอย่างเต็มที่และสนุก แต่ก็มีความจากเด็กตลอดว่า ทำไมเราทำกันแต่เรา

โรงเรียนอื่น ๆ มีครูมาช่วยตั้งหลายคน โรงเรียนเรามีแต่ครูชะอุ่ม ซึ่งครูก็บอกเลียง ๆ ไปเล็กน้อยว่า ครูอื่นมีภาระงานอื่น โรงเรียนเราทำกิจกรรมหลายด้าน ภาระงานของโรงเรียนจึงมาก (ความจริงแล้ว การทำงานวิจัยของเราประสบกับปัญหาความไม่ยอมรับจากฝ่ายวิชาการ โรงเรียนหลายประเด็น (วิชาการและพอ.ย้ายมาใหม่) เช่น เป็นงานส่วนตัวของครูชะอุ่ม งานนี้โรงเรียนเลือกผลงานการวิจัยโครงการนี้ไป ถือว่าได้เกียรติได้โชว์ผลงานโรงเรียนจะจ่ายค่าอาหารให้คนละ 60 บาท ทั้งครูทั้งเด็กจ่ายเฉพาะสตูดิโวนะ คนนอกเราไม่จ่ายนะเพราะเป็นงบโรงเรียน เงินของโรงเรียนจ่ายให้เฉพาะคนของโรงเรียน ทั้งที่ครูชะอุ่มยืนยันว่าโครงการนี้เป็นของโรงเรียน แต่เราทำในนามเครือข่าย จึงมีสมาชิกร่วมโครงการวิจัย และต้องให้เขาไปด้วยเพราะนี่เป็นงานวิจัยของทีม แต่วิชาการไม่ยอม ครูชะอุ่ม จึงตัดสินใจเองว่า โรงเรียนสั่ง แต่เราไม่ทำตาม เพราะคนทำงาน คนจัดนิทรรศการ คนเตรียมการ คนซักซ้อม คนควบคุมดูแลการนำเสนองาน คือเรา ไม่ใช่ นางสาววิชาการหรือนายพอ. และเราก็ไม่เบิกเงินโรงเรียนด้วย และตลอดงาน 2 วัน เราเหนื่อย เด็กเหนื่อย นางสาววิชาการและนายพอ. ไม่เอียงย่างมาเยี่ยมเราเลย) ครูชะอุ่มเอง วันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2553 ก็ต้องไปเป็นกรรมการพิจารณาตัดสินการประกวดร้องเพลงสร้างสรรค์คุณธรรมตั้งแต่ เช้า – บ่าย สองโมงเย็น)

งานนี้เด็กได้ประสบการณ์หลาย ๆ เช่น ได้ทดลองผูกผ้าแดงแดงที่ ภายใต้การช่วยเหลืออย่าง ที่จากน้ำพิเชษฐ์ เด็ก ๆ ได้จัดดอกแดงแดงที่เองภายใต้การช่วยเหลือของครูชะอุ่ม เด็ก ๆ ได้จัดและออกแบบการจัดนิทรรศการด้วยตนเอง จัดเวทีเอง คิดวิธีการขั้นตอนการนำเสนอตนเองปรึกษาหารือกันเอง ทำเอง สนุกสนานกันทั่วหน้า

คืนวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2553 กลุ่มวิจัยตลาดนัดบีบี (เดชสิทธิ์ ยุทธพิชัย นุสรุ) และกลุ่มวิจัยการจรรยาบรรณโรงเรียน มาสรุปข้อมูลเพิ่มเติม ครูชะอุ่ม ญาณินท์ สมพงษ์ บุษลัน คืนนี้จันทิมา นำ Power point มานำเสนอ ทำได้ ทำเป็น แต่ข้อความต้องช่วยกันปรับแต่ง

สกว. (บุษลัน) แนะนำกรอบการทำ Power point คือ แนวคิด ที่มา วัตถุประสงค์,คำถามวิจัย คำถามหลัก คำถามรอง วัตถุประสงค์ ผลที่คาดว่าจะได้รับ, กระบวนการ วิธีการ อะไรอย่างไร, ผลที่เกิด ผลที่ได้ สภาพปัญหา ข้อเสนอแนะ ปัญหาของการวิจัย, สิ่งที่เกิดขึ้นกับนักวิจัย ทักษะ(ฟัง คิด อ่าน เขียน) ความรู้ใหม่ ความรู้ลึก, ปัญหาอุปสรรคในการทำงานของสมาชิกทีมงาน และแนวทางแก้ไขสภาพของจรรยาบรรณของพื้นที่ เช่น หน่วยงานที่มี ความกว้างยาวของถนน ปริมาณรถ

เล่าด้วยภาพ ถนนว่าง ถนนที่มีรถจอด

แนวการวางเฟรม Power point คือ

โครงเรื่องหลัก	ข้อมูล ข้อความ	เฟรม	ภาพ
แนวคิด			
วัตถุประสงค์ ผลที่คาดว่าจะได้รับ			
คำถามวิจัย			
กระบวนการ			
ผลที่เกิด ผลที่ได้			
สิ่งที่เกิดกับนักวิจัย			
ปัญหาอุปสรรคและทางออก			

วันอาทิตย์ที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 กิจกรรมปรับข้อมูลเตรียมการให้กลุ่มวิจัยตลาดนัดบีบี นำเสนอ ข้อมูลต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง เวลา 14.00 – 18.00 น. ผู้เข้าร่วมจำนวน 8 คน คือ กลุ่ม วิจัยตลาดนัดบีบี, ทีมวิจัยใหญ่, สกว.สตูล., ครูอาสา กลุ่มวิจัยตลาดนัดบีบีทำงานเต็มที เทศสิทธิ์มาก่อนเวลา สวามาตรงเวลา ยุทธพิชัย (หัวหน้ากลุ่ม) ต้องโทร.ตาม กลางคืน กลุ่มวิจัยตลาดนัดบีบีฝึกซ้อมการนำเสนอ ทำให้ทราบศักยภาพของเด็กกลุ่มนี้ว่า ลืมแนะนำตัวทั้งตัวเองและสมาชิก, ไม่แนะนำผู้ร่วมกิจกรรม เช่น ครูที่ปรึกษา ทีมวิจัยใหญ่ สกว.สตูล, นำเสนอโดยการอ่านตามโพย, ไม่มีคำเชื่อมความ จากเฟรมหนึ่งไปสู่อีกเฟรมหนึ่ง, เทศสิทธิ์ อ่านตามข้อความทุกตัว และตื่นเต้นมากกับการนำเสนอข้อมูล, เด็กทั้ง 3 ไม่ค่อยเข้าใจในวิธีการ/รูปแบบการนำเสนอด้วย Power point

ทีมวิจัยใหญ่ฯ แนะนำให้ ขยายความจากตัวหนังสือ เล่าให้ผู้ฟังเห็นภาพ โดยเฉพาะกระบวนการวิจัย เช่น สังเกต สอบถาม สัมภาษณ์ ให้เพิ่มคำเชื่อมระหว่างเฟรม เช่น สำหรับเรื่อง... นอกจากนั้น เด็ก ๆ ขาดทักษะการนำเสนอ และวางแผนการนำเสนอไปนาน การซักซ้อมจึงต้องใช้เวลา

คืนอาทิตย์ที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 นี้ พ่อกับแม่ของนุศรา มาเยี่ยมและมารับ นุศรา ที่ หอศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสตูล และเมื่อรับทราบข้อมูลวงเงินหมุนเวียนในตลาดนัดบีบี เป็นรายวัน / รายเดือน ก็ตกใจเพราะไม่เคยคาดคิดว่าจะมากถึงขนาดนี้

วันจันทร์ที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 ของกลุ่มวิจัยตลาดนัดบีบี กลุ่มวิจัยตลาดนัดบีบีจัดกิจกรรมนำเสนอข้อมูล ณ ร้านบังซ่า ผู้ร่วมกิจกรรมจำนวน 10 คน คือ กลุ่มวิจัยตลาดนัดบีบี , กลุ่มวิจัยการจรรยาบรรณโรงเรียน, ทีมวิจัยใหญ่ๆ ครูที่ปรึกษา, สกว.สตูล นอกจากนี้มีรองพิทักษ์สิทธิ์ รองนายกเทศบาลตำบลคลองขุด และ ผู้ใหญ่ชัยณรงค์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 7 ตำบลคลองขุด

กลางคืนกลุ่มวิจัยการจรรยาบรรณโรงเรียนสรุปข้อมูลและเตรียม Power point เพื่อเวทีคืนข้อมูลให้ชุมชน สมาชิกจำนวน 5 คน คือ กลุ่มวิจัยการจรรยาบรรณโรงเรียน ทีมวิจัยใหญ่ๆ และครูอาสา โดยทีมวิจัยให้คำแนะนำกลุ่มจรรยาบรรณที่ต้องเตรียมนำเสนอ คือ ข้อมูลของโครงการ, กิจกรรมที่ทำมา – วันใด ทำอะไร, ผลที่เกิดขึ้น – ข้อมูลพื้นฐาน, สภาพการจรรยา, หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - ตารางข้อมูลรถ, การแก้ปัญหาที่ผ่านมา สรุปและข้อเสนอแนะ

วันอังคารที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 กิจกรรมของบ่อน้ำร้อนจะจัดเวทีคืนข้อมูล เวลา 15.00 – 18.00 น. สมาชิก ญาณันท์ อ.ชะอุม ทีมวิจัยมาติดต่อประสาน ได้ข้อมูลประวัติที่มาของบ่อน้ำร้อน คือ บ่อน้ำร้อน สร้างเมื่อ ปี พ.ศ. 2547 ผัว – เมียคู่หนึ่ง ซึ่งเป็นญาติของเจ๊ะหมาน (นายวิฑูร หลงจิ นายก อบจ. ในช่วงนั้น) เป็นเรื่องในการพัฒนาบ่อน้ำร้อน ช่วงแรก เป็นบ่อแม่เนื้อเล็กมาก เป็นป่าจากป่าสาธุ น้ำร้อนขนาดเอามาต้มไข่ไข่สุก ต่อมาบ่อแม่เนื้อขยายกว้างขึ้น เพราะมีฝรั่งที่เป็นบาทหลวงมาขุดเพิ่ม หลังจากนั้นบาทหลวงก็ตาย น้ำร้อนในบ่อแช่ก็ร้อนน้อยลง

เดี๋ยวนี้พื้นที่บริเวณบ่อน้ำร้อน ซึ่งเป็นที่ สปก. ที่ชาวบ้านพักอาศัยทำกิน มีนายหน้าเฝ้าแก่จากหาดใหญ่มาขอซื้อ ซึ่งชาวบ้านบอกขายในราคาไร่ละ 800,000 – 1,000,000 บาท คนในพื้นที่กำลังถกเถียงกันอยู่ว่าจะแก้ปัญหารักษาแผ่นดินเดิม และใช้วิธีการใดมาบริหารจัดการบ่อน้ำร้อน รักษาบ่อน้ำร้อนไว้ให้เป็นของชุมชนต่อไป

บ้านบ่อน้ำร้อน มีเยาวชนที่มีนิสัยลักษณะโจร ประมาณ 7 – 8 คน ก่อเรื่องอยู่เนืองๆ ผู้ใหญ่ต้องวิ่งแก้ปัญหา ประกันตัว ขึ้นศาลอยู่เรื่อย เป็นปัญหาที่ทำให้ขัดขวางต่อการพัฒนาบ่อน้ำร้อน ทีมวิจัยได้ซักถามถึงการบริหารจัดการรายได้ของบ่อน้ำร้อน สุดท้ายจึงนัดหมายวันเวลาที่จะประชุมชาวบ้านผู้เกี่ยวข้องใน วันจันทร์ที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 ณ หอประชุมของบ่อน้ำร้อน

คืนจันทร์ที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 กิจกรรมนำเสนอข้อมูลให้แก่ชุมชนของบ่อน้ำร้อน เวลา 20.00 – 24.30 น. ณ บ่อน้ำร้อน สมาชิกเข้าร่วมจำนวน 9 คน คือ แกนนำชาวบ้าน 5 คน, ญาณันท์ อ.ชะอุม สมพงษ์ พิเชษฐ์ (ไม่มีสมาชิกกลุ่มบ่อน้ำร้อนเลย ด้วยเหตุผลที่ว่า เด็กเริ่มถอดใจ ทีมวิจัยใหญ่ๆ จึงคิดว่า จัดกิจกรรมประชุมชี้แจงชาวบ้านครั้งนี้ก่อน แล้วค่อยคิดปิดโครงการของบ่อ

น้ำร้อนต่อไป) ได้ข้อมูลว่า ผู้ใหญ่บ้าน ลีมนัด มาสาย จังหวัดมาเยี่ยมพื้นที่ และผู้ใหญ่ได้เสนอฝากเรื่องบ่อน้ำร้อนไปแล้วด้วย ห้องน้ำเมื่อพังเพราะน้ำหลากเซาะ จึงได้รู้ว่าฝายห้องน้ำไม่มีเหล็กเสริมเลยที่นี้คนจะมากในช่วงสิงหาคม - กันยายน เพราะฝนลง อากาศหนาว น้ำร้อนอุ่นสบาย, สะพานเหล็กข้ามร่องน้ำ เคยมีคนพลัดตกลงไป ช่วงนี้มีคนมาแช่เข้าๆ เพื่อรักษาโรค 14-15 คน มาเป็นประจำ

เวทีคืนข้อมูล บ่อน้ำร้อนถิ่นจันทร์ที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 ข้อมูลที่ได้ คือ นายสาธิต มรรคาเขต – เมื่อก่อน บ้านน้ำร้อน ไม่ได้เป็นหมู่บ้านอย่างนี้ เดิมที 3 หมู่บ้านเป็นหมู่บ้านเดียวกัน คือ หมู่บ้านน้ำร้อน ต่อมาแยกออกเป็น โตนป่าหนัน หมู่ที่ 4 และห้วยกาหมิง หมู่ที่ 3 มีฝรั่ง 4 คน เข้ามาเมื่อปี 2513-2514 โดยมีการขุดขยายบ่อแม่ ทำแล้ว 2 ครั้ง ทั้ง 2 ครั้ง ฝรั่งเป็นคนขุด มีบาทหลวงมาด้วย มีการเก็บขยะเก็บทุกวันศุกร์ ซึ่งไม่พอ รถเก็บขยะมี 1 คัน แต่คนมาเที่ยว ๆ ทุกวัน มีร้านเก๋าริมทางตั้งขึ้นเพราะผู้ใหญ่คนก่อนไม่ให้ขายในศาลา เพราะเขาจะใช้เป็นโรงอาหาร , ส้วมทำใหม่จะย้ายไปทางอีกฝั่งคลอง, จะเพิ่มไฟอีกหลายดวง ประมาณ 10 ดวง ฟังจอดรถก็จะเพิ่ม

คนบ่อน้ำร้อนไปเรียนหนังสือที่ทุ่งนุ้ย โรงเรียนบ่อน้ำร้อนเกิดในสมัยใช้กระดานชนวน ประมาณ 60 ปีมาแล้ว เพราะคนอายุ 50 ปี ได้เรียนโรงเรียนบ่อน้ำร้อน แต่คนอายุ 60-80 ปี เรียนที่โรงเรียนทุ่งนุ้ย (ไม่มีโรงเรียนบ่อน้ำร้อน)

บังโหมม ลัสมาน คนในหมู่บ้าน – เป็นอัมพฤตมานานนับปี มาแช่น้ำร้อนทุกเช้าเป็นเวลา 3 เดือนติดต่อกัน โดยไม่รักษาหมอลหลวง อาการหายขาดดูไม่ออกเลยว่ายเคยป่วย, บังฆอริ ชาวบ้าน หมู่ที่ 5 – เป็นอัมพฤต เป็นนาน นวด แล้วแช่น้ำ ไม่เอาหมอลหลวง แช่ 2-3 เดือน เดียวนี้ขับรดสบาย ดูไม่ออกว่ายเคยป่วย , คนที่เป็นโรคเจ็ดเมื่อย แช่วันเดียวหาย คนปกติ เมื่อแช่แล้วจะรู้สึกกระฉับกระเฉงขึ้น (บังการิมบอก) เจ๊ะบ้านโตน เจ็ดเข้า(ปวดเข้า) มาแช่น้ำร้อนที่ร้อนจัด ส่วนออกกำลังกายก่อนแล้วมาแช่ จะลดน้ำหนักได้เร็ว ความร้อนจะร้อนอยู่ที่ผิวหนัง แต่ข้างล่างไม่ค่อยร้อน คนความดันสูงห้ามแช่ จะเป็นลม คนใหม่ควรแช่ไม่เกิน 5 นาที ควรมีป้ายเตือน ข้อควรระวัง การแช่มีหลายแบบ แช่น้ำร้อน 5 นาที พัก 5 นาที หรือแช่น้ำร้อน 10 นาที พัก 5 นาที คนมาแช่ 3 วัน ก็ จะรู้ว่าควรปรับตัวอย่างไร

ผู้ใหญ่บ้าน บอกว่า คนเป็นไมเกรน ให้นวดหัวก่อนที่ขอบผม แล้วแช่น้ำเย็น 5 รอบ น้ำร้อน 5 รอบ สลับไปมา 5 รอบ ปิดท้ายด้วยน้ำร้อน ทำ 1 อาทิตย์ก็จะหาย โดนยกรณีนางฟ้าติ่มะกรรยาของผู้ใหญ่บ้าน ไม่ได้รักษาหมอลหลวงเลย ฟังข่าวนี้จากสถานีวิทยุแล้วนำมาทำตาม หายจริง ส่วนคนที่คันเพราะโดนเห็บกัด คัน มาแช่ 3 ครั้งจะหาย (ประสบการณ์ตรงของผู้ใหญ่บ้าน)

วันศุกร์ที่ ๒๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ประชุมทีม ทุกกลุ่มเด็ก ๑๗ คน กิจกรรมสรุปข้อมูล สมาชิก ๖ คน คือ กลุ่มวิจัยไม้ไผ่ ๒ (จันจิรา อณัฐชา), กลุ่มวิจัยตลาดนัดบีบี ๒ (นุศรา เสงสิทธิ์), ทีมวิจัยใหญ่ฯ ๒ (ญาณินท์ ชะอุ่ม) ค้างคืน เพื่อทำงานวิจัย

วันเสาร์ที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 กิจกรรมถ่าย VDO ของกลุ่มต่างๆ เพื่อนำเสนอในงาน ๑๐๐ ปี โรงเรียนสตูลวิทยา สมาชิกแต่ละกลุ่ม คือ กลุ่มวิจัยบ่อน้ำร้อน, กลุ่มวิจัยไม้ไผ่, กลุ่มวิจัยน้ำตกธาราสวรรค์ ครูที่ปรึกษา ทีมวิจัยใหญ่ฯ สกว.สตูล (สมพงษ์ นุห์ลั่น วิมาท ชูพาพร), ครูอาสา

คืนวันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 กิจกรรมเตรียมข้อมูลนำเสนอในงาน 100 ปี สมาชิก 12 คน คือ กลุ่มวิจัยไม้ไผ่ , กลุ่มวิจัยการจราจรหน้าโรงเรียน , กลุ่มวิจัยตลาดนัดบีบี , กลุ่มวิจัยบ่อน้ำร้อน ทีมวิจัยใหญ่ฯ , ครูที่ปรึกษา , สกว.สตูล

วันพฤหัสบดีที่ 29 - 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 กิจกรรมซ้อมการนำเสนอในงาน 100 ปี มาทุกคน (โรงเรียนปิดภายในเพื่อการเตรียมงาน)

วันที่ 20 – 22 ธันวาคม พ.ศ. 2554 กิจกรรมการเขียนรายงานการวิจัย ณ ศูนย์การท่องเที่ยวบ้านนาทอน ตำบลนาทอน อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล ผู้ร่วมกิจกรรม 19 คน คือ กลุ่มวิจัยตลาดนัดบีบี ทีมวิจัยไม้ไผ่ ทีมวิจัยบ่อน้ำร้อน กลุ่มวิจัยน้ำตกธาราสวรรค์ กลุ่มวิจัยการจราจรหน้าโรงเรียน ทีมวิจัยใหญ่ฯ สกว.สตูล ที่ปรึกษา สกว. สงเกตการณ์ มีการเตรียมการ ดังนี้

ประชุมชี้แจงสมาชิก ในวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2554 นัดหมายจตุรรับ - ส่ง วัสดุเอกสารที่ต้องเตรียม การแต่งกาย สก.สตูล มาแนะนำวิธีการเขียนรายงาน ณ หอศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสตูล สิ่งที่ต้องคิด ต้องเตรียม ต้องดู เช่น วัตถุประสงค์ คำถามหลัก คำถามรอง ข้อมูลคำตอบต่าง ๆ ต้องเอาไปให้หมด รูปแบบของรายงานประกอบด้วย บทที่ 1 ตัวโครงการ, บทที่ 2 เอกสาร/งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง, บทที่ 3 กิจกรรมทั้งหมดทุกกิจกรรม, บทที่ 4 คำถามหลัก คำถามรอง, บทที่ 5 วัตถุประสงค์ของโครงการ (ตอบโจทย์)

สก.สตูล ได้นำเกี่ยวกับบทที่ 4 ของแต่ละกลุ่มดังนี้

บทที่ 4 ของกลุ่มวิจัยไม้ไฟ ชุมชนบ้านค่ายรวมมิตร มีลักษณะดังนี้ ประเภทของไม้ไฟ, ประวัติศาสตร์, ผลผลิตจากไม้ไฟ, ความต้องการใช้ไม้ไฟ, การขยายพันธุ์, การมีส่วนร่วมของชุมชน
อ.หรณ หัสมา ที่ปรึกษา สก.สตูล แนะนำให้จัดลำดับโครงใหม่ ดังนี้ ไม้ไฟ – การปลูก – ขยายพันธุ์ – ฝาสาน – การอนุรักษ์

บทที่ 4 ของกลุ่มวิจัยบ่อน้ำร้อน มีลักษณะดังนี้ ความเป็นมาของบ่อน้ำร้อน, คุณค่าประโยชน์, ปัญหาของบ่อน้ำร้อน, การจัดการ, การพัฒนา

อ.หรณ หัสมา แนะนำให้ปรับโครงใหม่ เป็น บ่อน้ำร้อน – ที่ตั้ง ประวัติความเป็นมา, ประโยชน์คุณค่า, ผู้ใช้บริการ, ปัญหาและความต้องการของผู้ใช้บริการ, แนวทางการพัฒนา

บทที่ 4 ของกลุ่มวิจัยน้ำตกธาราสวรรค์ มีลักษณะดังนี้ น้ำตกธาราสวรรค์ (การใช้ น้ำ - เขต ที่ใช้น้ำ ค่าบริการ ประเภทที่ต้องใช้น้ำ (การจัดการน้ำ)

อ.หรณ หัสมา แนะนำให้เพิ่มประเด็นปัญหา ความต้องการ และวิธีแก้ หลังการใช้ น้ำ

บทที่ 4 ของกลุ่มวิจัยตลาดนัดบีบี มีลักษณะดังนี้ ตลาดนัด เช่น ข้อมูลพื้นฐาน เงินหมุนเวียน การบริหารจัดการ ฝั่งตลาด, ปัญหา เช่น ขยะ จราจร พื้นที่ สาธารณูปโภค, วิธีการแก้ไข โดยการมีส่วนร่วม (ต่อมาบังอรแนะนำให้อ่าน 4 เป็น 3.1)

อ.หรณ หัสมา ที่ปรึกษา สก.สตูล ให้ข้อคิดว่า ทุกกิจกรรมทุก ๆ อย่างต้องเขียนรายงานให้ละเอียด เพราะงานวิจัยนี้คนอ่านไม่ได้ทำ เช่น ที่ตั้ง แผนที่ และแนะนำว่า วิธีการแก้ไขให้เปลี่ยนเป็นความต้องการและข้อเสนอแนะ

บทที่ 4 ของกลุ่มวิจัยการจราจรหน้าโรงเรียน มีลักษณะดังนี้ โรงเรียนสตูลวิทยา -- สภาพการจราจรหน้าโรงเรียน – ต้องมีข้อมูลของผู้ที่ใช้อยู่อาศัยผ่านถนนสายนี้ (หน่วยงาน คน หมู่บ้าน), ปัญหา, แนวทางและการแก้ไข

กิจกรรมที่เป็นกิจกรรมร่วม เช่น กิจกรรมก่อนที่จะมาเป็นโครงการ กิจกรรมอบรมวิธีการจัดเก็บข้อมูล กิจกรรมอบรมการเขียนรายงาน เป็นต้น ทีมวิจัยใหญ่ๆ ให้ทุกกลุ่มช่วยกันทำช่วยกันเติมข้อมูล ยกเว้นในส่วนรายละเอียดที่เป็นเฉพาะของกลุ่มวิจัยเอง โดยตั้งประเด็นหลัก ๆ เช่นเดียวกับการเขียนรายงานกิจกรรมอื่น ๆ คือ กิจกรรมอะไร เมื่อไร เวลา ที่ไหน เพื่ออะไร ใครบ้าง ทำอย่างไร ผลที่ได้เป็นอย่างไร

พฤติกรรมของนักเรียนวิจัย

-เดชสิทธิ์ วุฒิชัย ชมพูนุช นุศรา ร่าเริงกับสภาพพื้นที่ ช่วยกันทำงาน เตรียมการ เตรียมของกิน ของของ ของเด็กกลุ่มนี้มีพฤติกรรมสายใยความสัมพันธ์มาก โดยเฉพาะ เดชสิทธิ์ วุฒิชัย โดย 2 คนนี้เรียก พี่สาว (นุศรา) ว่าองค์หญิง

-ยุทธพิชัย ติดการกิจวงโยธวาทิตของโรงเรียน และเดินทางมาสมทบในวันรุ่งขึ้นโดยมีรถบัส โรงเรียนมาส่ง

-วุฒิชัย - กลุ่มวิจัยการจรรยาบรรณหน้าโรงเรียน กระตือรือร้นที่จะช่วยงาน แต่ไม่ยอมเป็นตัวหลักของกลุ่ม ทำให้เกิดจ้วตอุปสรรคของโครงการไม่ได้ แต่งานนี้ เด็ด (วุฒิชัย) สู้ยิบตา

จันจิรา อนุชญา - กลุ่มวิจัยไม้ไผ่ ไม่เข้ามาเตรียมการ จัดข้าวของ เมื่อจะทำงานเขียนรายงานก็พบอุปสรรค คือ รายงาน 7 ข้อที่เคยสรุปไว้แต่ละกิจกรรมไม่รู้ว่าจะอยู่ไหน - ข้อมูลเดิมของไม้ไผ่ที่เด็กหาหามา ไม่เอามา แสนใจก็หาย ต้องแก้ปัญหาด้วยการปริ้นใหม่จากชุดสำรองของทีมใหญ่

สาริญา ศิริพร - กลุ่มวิจัยบ่อน้ำร้อน ไม่ส่งเอกสารรายจ่าย เอกสารสรุปงานกิจกรรม 7 ข้อ ไม่มี มีความกดดันที่จะคิดและเขียนอย่างเงียบ ๆ สาริญาแยกกิจกรรมเป็นกลุ่ม จัดกิจกรรมเข้าชุดไม่ค่อยได้ แต่วิเคราะห์และตอบได้ว่า คำถามหลักคำถามรองข้อนั้นตอบโจทย์ข้อคุณค่าประโยชน์ ข้อนั้นตอบโจทย์ข้อการพัฒนา

ชมพูนุช - กลุ่มวิจัยน้ำตกธาราสวรรค์ รายงานกิจกรรม 7 ข้อ แต่ละกิจกรรมมีครบ

ซึ่งจากพฤติกรรม สังเกตเห็นการทำ Mind Map กิจกรรมของแต่ละกลุ่ม ใช้เวลาเกือบวัน และยังขาดรายละเอียด ได้แต่ชื่อกิจกรรมสถานที่ วันที่ ผู้เข้าประชุม แต่การเติมรายละเอียดยังได้น้อยมาก บางกิจกรรมไม่ได้เลยเพราะข้อมูลไม่ได้สรุป ไม่ได้เก็บ ไม่รู้จะอยู่ไหน ต้องรู้ ต้องเรียงเอกสาร กระดาษบุฟกันอีกหลายยกหลายรอบ

บทที่ 4

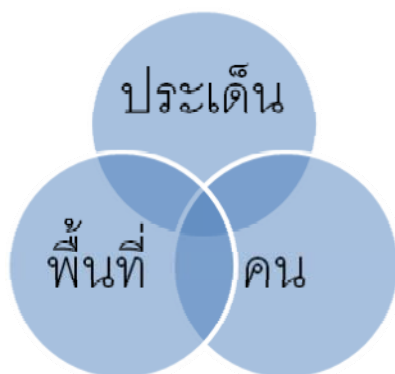
ผลการศึกษาโครงการ

สำหรับโครงการศึกษาวิธีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยโรงเรียนสตูลวิทยา ที่เริ่มต้นจากนักวิจัยตั้งรายนาม - ครูช่อม พิศาลสินธุ์, คุณณณินท์ สุวรรณศรี, คุณลำสุเต็น มนูญดาหิ, คุณสมักร สะคน, คุณมันทนา ชมชื่น, นางเยาวศรี หวันตาหลา ที่มีทั้งครู นักพัฒนา และแกนนำชุมชน ผสานความร่วมมือกับทีมพี่เลี้ยง และที่ปรึกษาอย่างไร มีขั้นตอนการเรียนรู้ตลอดระยะเวลาโครงการทั้งสิ้น 2 ปี 9 เดือน (ช.ค. 2551 - มี.ค. 2554) อย่างไร, แล้ววิธีการพัฒนาการเรียนรู้ที่ว่า มีรูปแบบใด จึงขอเล่าเรื่องผ่านครูช่อม - ผู้เป็นหัวหน้าทีมวิจัย ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 วิธีการพัฒนาการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัย

ก. ขั้นตอนการออกแบบ

ในการเลือกเรื่องเรียนรู้ของนักวิจัยเด็ก การวิเคราะห์ว่าเรื่องที่จะทำเป็นเรื่องอะไร มีหลักการว่าเรื่องที่เลือกต้องมี ประเด็นของเรื่อง , คน หรือตัวนักวิจัย, และพื้นที่ศึกษา ที่สอดคล้องกัน ยกตัวอย่าง

ถ้าเลือกเรื่องในชุมชน เด็กหรือนักวิจัยต้องเป็นคนในพื้นที่นั้น กรณีนี้ ต้องเอาเด็กในชุมชนเป็นตัวตั้ง เพราะถ้าเด็กเป็นคนในพื้นที่ ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับคนกับแหล่งข้อมูล ในพื้นที่จะเป็นฐานเดิม ที่สามารถนำมาใช้ตอนการลงพื้นที่ศึกษาข้อมูล โดยไม่ต้องเสียเวลาทำความรู้จักคนและแหล่งพื้นที่ใหม่ทั้งหมด อันเป็นการลดเวลาการศึกษา และลดงาน ลดงบประมาณลงได้ระดับหนึ่ง

ถ้าเลือกเรื่องโดยใช้เด็กเป็นตัวตั้ง แต่ประเด็นเรื่อง และพื้นที่ ห่าง และต่างกัน เด็กต้องใช้การรีวิว (Review) ในการศึกษา เช่น ต้องรีวิวก่อน พื้นที่ ประเด็น แหล่งข้อมูล ก่อนที่จะลงพื้นที่ศึกษาข้อมูลได้ ซึ่งเป็นการยืดระยะเวลาการศึกษาออกไป เป็นการเพิ่มงบประมาณ และเวลาการเรียนรู้ แต่ถ้าให้เด็กกับพื้นที่ศึกษาไม่ห่างกันมากนัก แม้ว่าจะไม่ใช่ชุมชนของเด็กเอง การรีวิว คน พื้นที่ ประเด็น แหล่งข้อมูล อาจจะ

ทำได้ง่ายขึ้น ใช้เวลาน้อยลง เพราะการเดินทาง และกรอบเวลาในการลงพื้นที่ เป็นไปได้ง่าย สะดวก ทว่า มีข้อแม้ว่าต้องดีกรอบประเด็นการศึกษาให้เล็ก และเป็นเรื่องใกล้ตัวเด็กที่สุด

กรณีการเลือกเรื่องวิจัยของนักเรียน โรงเรียนสตูลวิทยา การกำหนดประเด็น คน และพื้นที่ ไม่สอดคล้องกัน ส่งผลให้การลงพื้นที่ศึกษาต้องใช้ระยะเวลาและงบประมาณสูง กล่าวคือ โครงการวิจัยต้องขอขยายระยะเวลาสัญญาถึง 2 ครั้ง - ครั้งแรกในเดือนมีนาคม 2553 ครั้งที่ 2 ในเดือนกันยายน 2553 นอกจากเวลาที่ขี้ออกไปแล้ว เรายังทำให้นักวิจัยบางส่วนต้องออกไปกลางครรภ์หลายคน ดังรายละเอียด

นักเรียนแบ่งออกเป็น 3 รุ่น รุ่นแรกคือ รุ่นที่ประกาศรับสมัคร จนถึงพัฒนาโจทย์วิจัย จำนวน 130 คน , รุ่นที่สอง คือ รุ่นที่เข้ามาช่วงที่งานวิจัยได้รับการอนุมัติโครงการ จำนวน 32 คน , รุ่นที่สาม คือ รุ่นที่เข้ามาตอนชุมนุมวิจัย จำนวน 16 คน ปัจจุบัน เหลือ 8 คน ที่ยังร่วมงานอย่างขยันแข็ง

กรณีตัวอย่างที่บ่งบอกว่าความสอดคล้องระหว่างประเด็น – คน – พื้นที่ ในการทำวิจัยของครูซ่อมว่าเป็นเช่นใด ก่อนจะกำหนดออกมาเป็นแนวทาง ขั้นตอนการออกแบบ ในหัวข้อการเลือกเรื่อง ข้างต้น คือ คำพูดที่ว่า “เฟิร์นมักจะทำงานเร็วกว่าเพื่อน แม้ว่าจะมาทีหลัง” จากคำพูดดังกล่าวที่ครูซ่อมและคุณไทพูดชมเฟิร์น หรือ เด็กหญิงชมพูช พาทอง นักวิจัยหนึ่งของกลุ่มธาราสวรรค์ ทำให้เกิดข้อเปรียบเทียบว่า ทำไมคนอื่นถึงช้ากว่าเฟิร์น ทั้งที่เริ่มเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยพร้อมกัน

เมื่อย้อนมาวิเคราะห์เรื่องหรือประเด็น พื้นที่ กับตัวเฟิร์น (นักวิจัย) พบว่า เฟิร์นเป็นคนบ้านพรหมที่ 5 ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่ใช้น้ำจากฝายของน้ำตกธาราสวรรค์ ตัวหมู่บ้านห่างจากน้ำตกธาราสวรรค์ ประมาณ 3 กิโลเมตร ประเด็นที่ทำ เป็นเรื่องการจัดการน้ำจากน้ำตกธาราสวรรค์ การเป็นคนในพื้นที่ ทำให้เฟิร์นไม่ต้องศึกษาพื้นที่ แหล่งข้อมูล และคน ก่อนที่จะลงเก็บข้อมูล บริบทเหล่านั้นอยู่ในความรับรู้และเข้าใจโดยฐานเดิมอยู่แล้ว เพียงแต่ศึกษากระบวนการเรียนรู้ด้วยวิธีการวิจัย คิดเครื่องมืองานวิจัย เวลาที่เฟิร์นเขียนรายงานจึงสะดวกดาย และรวดเร็วกว่าคนอื่นเสมอ นอกจากนี้ เฟิร์นยังมีเวลาลงพื้นที่ โดยไม่ต้องเดินทางไกล ไม่ต้องวางกรอบเวลาที่แน่นอน เพียงเข้าใจว่าสิ่งที่ต้องการ หรือต้องทำอะไรอะไร

ขณะคนอื่นกลุ่มอื่น ต่างต้องศึกษาคน พื้นที่ แหล่งข้อมูล และกระบวนการวิจัยทั้งหมด การเรียนรู้จึงล่าช้ากว่าเฟิร์นในบางเรื่อง

ที่มาของคำชมของครูซ่อมกับคุณไท ต่อกรณีของเฟิร์น จึงบ่งชี้วิธีการคัดเลือกเรื่องที่จะศึกษา เป็นกระบวนการที่สำคัญ.

กำหนดเป้าหมายอย่างไร?

หลังจากได้เรื่องที่ต้องการแล้ว ต้องมากำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ เพื่อทราบความต้องการของนักวิจัยดีกว่า ต้องการอะไร แลไหน เพราะความต้องการ คือเงื่อนไขของการกำหนดเรื่องที่จะวิจัยในลำดับต่อไปว่าจะกว้าง หรือแคบ เช่น กลุ่มจรรยา เลือกเรื่อง สภาพการจราจรหน้าโรงเรียนสตูลวิทยา

นักวิจัยกลุ่มจรรยา ต้องร่วมกันคิดว่า สิ่งที่กลุ่มต้องการจากการศึกษาสภาพการจรรยาหน้าโรงเรียนสตูล วิทยาคืออะไร จึงจะสามารถวางแผนทางการศึกษาข้อมูลได้อย่างถูกต้อง

คิดโจทย์วิจัยอย่างไร?

เมื่อได้เป้าหมายที่ต้องการ นักวิจัยต้องคิดโจทย์วิจัย โดยครู (นักจัดกระบวนการ) จะออกแบบวิธีการคิด (พัฒนา) โจทย์วิจัย ตามขั้นตอนต่อไปนี้

- ระดมข้อสงสัยเกี่ยวกับเรื่องที่อยากรู้ให้มากที่สุด โดยครูใช้คำถามกระตุ้นนักวิจัย คล้ายการช่วยแตกแขนงความคิดในบางประเด็นที่นักวิจัยยังคาดไม่ถึง
- จัดหมวดหมู่ (Grouping) ข้อสงสัยเหล่านั้น ตามหัวข้อที่นักเรียนอยากรู้ เช่น หัวข้อบริบทพื้นที่ หัวข้อการบริหารจัดการ หัวข้อรายได้และงบประมาณ เพื่อสะดวกต่อการตอบคำถาม และเก็บข้อมูล
- จับคีย์เวิร์ด (Keywords) หรือคำสำคัญจากข้อสงสัย
- นำคำสำคัญมากำหนดเป็นวัตถุประสงค์
- นำคำถามที่จัดหมวดหมู่แล้ว มาใส่ในตาราง 4 ช่อง ต่อไปนี้

คำถาม	แหล่งข้อมูล	วิธีการ	เครื่องมือ

หากนักวิจัยสามารถกำหนดวัตถุประสงค์ได้ชัดเจนแล้ว นักวิจัยสามารถใช้ตาราง ๕ ช่อง แทนตาราง ๔ ช่อง ดังนี้

วัตถุประสงค์	คำถาม	แหล่งข้อมูล	วิธีการ	เครื่องมือ

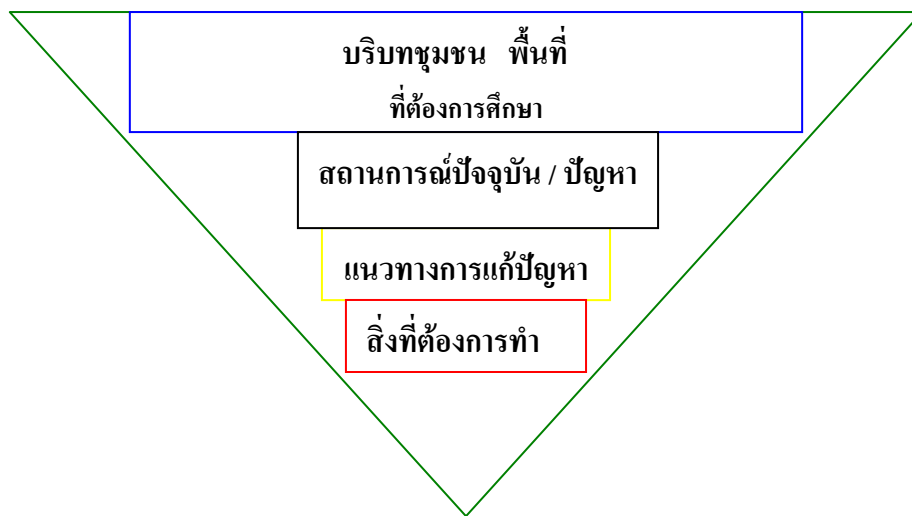
- จากตาราง ให้นักวิจัยสรุปวิธีการศึกษาในช่องวิธีการ ที่คล้ายกันมาอยู่ในช่องเดียวกัน เพื่อออกแบบแผนกิจกรรม

วิธีการ

- นำกิจกรรมที่ออกแบบ มาจัดเรียงเป็นขั้นตอนการทำงาน วางลำดับเวลา เช่น กิจกรรม การศึกษาเอกสาร ศึกษาฐาน อบรมวิธีการเก็บและบันทึกข้อมูล ต้องทำการลงพื้นที่จริง ส่วน กิจกรรมอบรมการเขียนรายงาน ควรทำเมื่อมีข้อมูลแล้ว เป็นต้น
- นำกิจกรรมที่จัดเรียงลำดับแล้ว มาออกแบบแผนกิจกรรมและงบประมาณ

- นำข้อมูลทั้งหมดมาจัดเรียงในรูปแบบโครงงาน โดยเริ่มตั้งแต่ ชื่อโครงงาน จนถึงแผนกิจกรรมและงบประมาณ แล้วตรวจทานว่าส่วนใดยังไม่มี หากไม่มีให้ดำเนินการคิดต่อ เพื่อให้ครบองค์ประกอบของโครงงาน ส่วนในหัวข้อของผลที่คาดว่าจะได้รับ ให้ย้อนกลับไปดูที่วัตถุประสงค์ ก่อนกำหนดผลที่คาด

- สำหรับการเขียนหลักการและเหตุผล เริ่มจากการกำหนดโครงสร้างการเขียนตามรูปแบบของสามเหลี่ยมหัวกลับต่อไปนี้

จากสามเหลี่ยมหัวกลับ จะพบประเด็นโครงเรื่องการเขียนหลักการและเหตุผล เรียงลำดับจากใหญ่ไปเล็ก คือ บริบทชุมชน พื้นที่ , บริบทโรงเรียน, สถานการณ์ปัจจุบัน ปัญหาที่เกิดขึ้น ,แนวทางการแก้ปัญหา และสิ่งที่ต้องการจะทำ โดยมีวิธีการเขียนหลักการและเหตุผล ดังนี้

- บอกโครงเรื่อง และหัวข้อทั้งหมด
- ระดมข้อมูลในแต่ละหัวข้อ
- แดก Map จนครบทุกหัวข้อ
- จัดลำดับหัวข้อจาก Map
- เริ่มเล่ารายละเอียดในแต่ละหัวข้อ โดยใช้วิธีการช่วยกันเล่า แล้วเขียนลงในกระดาษชาร์ต
- เสร็จแล้วให้อ่านทวน แก้ไขเพิ่มเติม

เมื่อได้หลักการและเหตุ ให้ตรวจสอบโครงการทั้งหมด ว่าครบองค์ประกอบการเขียนหรือไม่ ซึ่งโครงการมีองค์ประกอบ เรียงตามลำดับดังนี้

- ชื่อโครงการ
- หลักการและเหตุผล
- วัตถุประสงค์
- คำถามหลัก / คำถามรอง
- ขอบเขตการศึกษา
- ผลที่คาดว่าจะได้รับ
- แผนกิจกรรมและงบประมาณ
- รายชื่อและประวัติทีมวิจัย

หลังจากนั้น ให้นักวิจัย (เด็ก) นำหัวข้อหลักจากโครงการ มาทำโครงสร้างการเล่าเรื่อง เพื่อให้คนนอกเข้าใจ โดยการทำให้ Map เล่าเรื่อง แล้วทดลองนำเสนอปากเปล่า รายการ โดยครูเป็นคนฝึกซ้อมการนำเสนอ ต่อด้วยการ จัดเวทีนำเสนอโครงการ เชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาเสนอแนะ (Comment) แล้วนักวิจัย นำข้อเสนอแนะไปปรับแก้ในโครงการ

ข. ขั้นตอนการศึกษา

ขั้นตอนการศึกษา คือ ขั้นตอนการลงพื้นที่เก็บข้อมูล ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เริ่มต้นด้วยการ **อบรมการเก็บและบันทึกข้อมูล** โดยทีมพี่เลี้ยงได้เชิญ อ.สมเจตนา มุณีโมไนย มาช่วยจัดกระบวนการ อันเป็นการปูพื้นฐานการลงพื้นที่ให้นักวิจัย ตามขั้นตอน ดังนี้

1. การเตรียมการก่อนลงพื้นที่เก็บและบันทึกข้อมูล

- นักวิจัยเด็กต้องนำโจทย์วิจัยมาออกแบบเครื่องมือตามแผนกิจกรรม แต่ละกิจกรรม
- วิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายกับวิธีการเก็บข้อมูล ว่าควรใช้รูปแบบใดเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายเหล่านั้น เช่น การถามข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าในตลาดนัดบิบี ต้องใช้วิธีการลงพื้นที่สัมภาษณ์แม่ค้าโดยตรง แต่ การเก็บข้อมูลบางอย่างต้องใช้เวทีการระดมข้อมูล อย่างการจัดเวทีนำเสนอโครงการต่อเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลคลองขุด หน่วยงานที่ดูแลกฎระเบียบตลาดนัดบิบี ของกลุ่มตลาดนัดบิบี

กรณีดังกล่าว นักวิจัยเด็กต้องเริ่มจากการออกแบบเวทีเองทั้งหมด ที่จะเริ่มต้นและปิดท้ายอย่างไร จะนำเสนอโครงการในรูปแบบใด ใครเป็นคนนำเสนอ และต้องระดมความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมเพื่อนำมาเป็นข้อมูลต่อไป โดยครูมีบทบาทเป็นผู้ฝึกการนำเสนอ จนเด็กสามารถนำเสนอ และจัดเวทีครั้งนั้น ให้ลุล่วงไปได้

- กำหนดบทบาท หน้าที่ วันเวลา ของคนที่ลงพื้นที่ในแต่ละครั้ง เช่น ใครสัมภาษณ์ ใครจดบันทึก ใครดูแลเรื่องค่าอาหาร เป็นต้น

2. การลงพื้นที่จริง เป็นกระบวนการดำเนินการตามแผนที่วางเอาไว้

3. การสรุปข้อมูล

- เป็นกระบวนการสรุปสิ่งที่ได้จากการลงพื้นที่จริง ว่ามีอะไรบ้าง โดยการนำข้อมูลทั้งหมดมาทำ Map แล้วเขียนเป็นความเรียง ตามวิธีการ (บอกโครงเรื่อง และหัวข้อทั้งหมด / ระดมข้อมูลในแต่ละหัวข้อ / แยก Map จนครบทุกหัวข้อ / จัดลำดับหัวข้อจาก Map / เริ่มเล่ารายละเอียดในแต่ละหัวข้อ โดยใช้วิธีการช่วยกันเล่า แล้วเขียนลงในกระดาษชาร์ต / เสร็จแล้วให้อ่านทวน แก้ไขเพิ่มเติม)

หลังจากทำความเรียง ให้อธิบายผลข้อมูลทั้งหมด ว่าทำไมถึงเป็นเช่นนั้น ซึ่งนักวิจัยใช้วิธีการตั้งคำถามกับวิธีการต่อกลุ่มเป้าหมาย และข้อมูลที่ได้ ว่าสอดคล้องกันหรือไม่ เรียกกระบวนการนี้ว่า **Pre – Test** หรือ การทดสอบข้อมูลเบื้องต้น

เมื่อนักวิจัยเด็กผ่านขั้นตอน **อบรมการเก็บและบันทึกข้อมูล** นักวิจัยเด็กแต่ละกลุ่มจะลงพื้นที่จริง โดยนำกระบวนการข้างต้นไปทำซ้ำ จนกว่าจะได้ข้อมูลที่ต้องการจนครบถ้วน

วิธีการตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้ ครบถ้วนหรือไม่ มีตารางตรวจสอบดังนี้

คำถามวิจัย	ข้อมูลที่ได้	ข้อมูลที่ไม่ได้	กิจกรรมที่ต้องทำต่อ
วัตถุประสงค์	ข้อมูลที่ได้	ข้อมูลที่ไม่ได้	กิจกรรมที่ต้องทำต่อ

จากตาราง นักวิจัยเด็กจะนำคำถามวิจัยรอง มาใส่ลงในตารางชั้นบนว่า มีอะไรบ้าง แล้วตรวจสอบข้อมูลที่ไปเก็บจากการลงพื้นที่ว่าได้ ครบถ้วนหรือไม่ หากไม่ ให้คิดกิจกรรมที่ต้องทำต่อว่ามีอะไรบ้าง เพื่อเก็บข้อมูลส่วนที่ยังไม่ได้

ส่วนตารางวัตถุประสงค์ ใช้เพื่อตรวจสอบควบคู่กับคำถามรอง ว่าข้อมูลที่ได้สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์การวิจัยหรือไม่

สำหรับขั้นตอนการสรุปข้อมูลของนักวิจัยเด็กโรงเรียนสตูลวิทยาทั้ง 5 กลุ่ม นอกจากตารางการตรวจสอบแล้ว ยังมีกิจกรรมการสรุปข้อมูลเดือนละครั้ง ซึ่งทำนอกพื้นที่ 2 ครั้ง คือเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2553 ที่บ้านค่ายรวมมิตร และเดือนธันวาคม 2553 ที่ไร่สมบุรณ์ หลังจากนั้น มาสรุปข้อมูลที่หอศูนย์วัฒนธรรม

ในกระบวนการศึกษานี้ มีวิธีการ “ลงแขก” เก็บข้อมูล อันเป็นวิธีการแก้ปัญหาด้วยศักยภาพการลง
ชุมชนของนักวิจัยเด็ก เนื่องจาก เวลาลงพื้นที่แล้ว นักวิจัยไม่ได้ข้อมูลอย่างที่ต้องการ การณ์ที่เป็นเช่นนี้
เพราะเด็ก “ไม่มีโจทย์ในหัวใจ” ทำให้แยกไม่ออกระหว่าง เปลือก และแก่น ของข้อมูล ส่งผลให้การลง
พื้นที่ครั้งนั้นเปล่าดายข้อมูล แต่ก็มิได้หมายความว่า เปล่าดายต่อการเรียนรู้แต่อย่างใด

ในทางตรงกันข้าม การเปล่าดายจากการลงแขกครั้งแรก ช่วยยกระดับคำถาม และการสัมภาษณ์ใน
พื้นที่ต่อไป ได้อย่างน่าสนใจ ทั้งนี้ เพราะนักวิจัยเริ่มสรุปบทเรียนจากครั้งที่ผ่านมา เพื่อแก้ปัญหาในการลง
พื้นที่ครั้งหน้าได้

นอกจากวิธีการลงแขก ยังมีวิธีการตั้งพี่เลี้ยงประจำกลุ่ม ช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล ทีมวิจัยต้อง
เพิ่มบทบาทจากผู้วิจัยไปเป็นพี่เลี้ยงประจำกลุ่ม ดูทุกกลุ่ม เป็นที่ปรึกษาทุกกลุ่ม โดย ให้พี่เลี้ยง สกว. มา
เป็นพี่เลี้ยงร่วม เช่น กะบุหลัน (กริยะ หลีเคราะห์ – พี่เลี้ยงประเด็นการศึกษา : ผู้เขียน) เป็นพี่เลี้ยงกลุ่มบ่อ
น้ำร้อน , ต๊อ (มานพ ทัศ - อาสาสมัครครูอาสาฯ : ผู้เขียน) เป็นพี่เลี้ยงกลุ่มตลาดนัดบีบี เป็นต้น

หลายครั้งที่พี่เลี้ยงเป็นเสมือนสกรูสู่การสัมภาษณ์ข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย , เช่นอย่างที่ได้กล่าวไป
แล้ว ในขั้นตอนการออกแบบ เลือกเรื่องที่จะศึกษาว่า นักวิจัยเด็กต้องศึกษาคน พื้นที่ ประเด็นใหม่หมด การ
ลงพื้นที่เก็บข้อมูลสัมภาษณ์ จึงเป็นยาขม ที่พี่เลี้ยงต้องชิมให้ดู ว่าวิธีการละเอียดขายนั่น เป็นเช่นไร

อีกทั้ง ยังมีวิธีการนำเสนอผลข้อมูล ก่อนการเรียบเรียงเป็นความเรียง ทุกครั้ง ว่าวันนี้ได้อะไรมา
บ้าง อันเป็นการฝึกซ้อมนำเสนอปากเปล่าไปในตัว.

ค.ขั้นตอนการวิเคราะห์วางแผน

หลังจากได้ข้อมูลทั้งหมดมาแล้ว , นักวิจัยเด็ก ต้องนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ เพื่อเสนอทิศทาง
อนาคต

หากได้อ่านในหัวข้อเสนอแนะของงานวิจัยทั้ง 5 โครงการ จะพบข้อเสนอที่นำไปสู่การพัฒนา
เช่น การถมคูเพื่อสร้างที่จอดรถรับส่งนักเรียนของโรงเรียนสตูลวิทยา , การสร้างรีสอร์ทสปาเพื่อสุขภาพ
ของบ่อน้ำร้อน บ้านน้ำร้อน, การปลูกไผ่ในสวนยางเพื่อเพิ่มจำนวนไม้ไผ่ของบ้านคำยวมมิตร, การเสนอ
กฎเทศบัญญัติว่าด้วยตลาดนัดของตลาดนัดบีบี, การเชื่อมโยงการจัดการน้ำสู่การอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ น้ำตก
ธาราสวรรค์

ข้อเสนอเหล่านี้ จะเกิดขึ้นโดยทีมวิจัยเด็กเพียงฝ่ายเดียวมิได้ หากพี่เลี้ยงที่ปรึกษา ต้องช่วยนำข้อมูล
จากพื้นที่มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ ตามกระบวนการต่อไปนี้

- เด็กนำข้อมูลมาเขียนเรียบเรียง โดยการแยกประเด็นกิจกรรมมาต่อกิจกรรม และประเด็นข้อมูล
มาต่อข้อมูล

- วิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด ตามโจทย์ โดยดูปัจจัย เงื่อนไข และปัญหา เช่น การจราจรหน้าโรงเรียน
สตูลวิทยา มีปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการจราจรติดขัด คือ การเดินทางมาโรงเรียนและมาทำงานของ

ข้าราชการ ในช่วงเช้า และช่วงเย็น เฉพาะวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ทั้งยัง ไม่มีเขตพื้นที่ราชการที่ชัดเจน รวมถึง
เครื่องหมายจราจรที่จำเป็น

- วิเคราะห์สาเหตุแห่งปัญหา เช่น หากย้อนมองบริบทโดยรอบโรงเรียนสตรีวิทยา พบว่า ศูนย์
ราชการกว่า 30 ศูนย์กระจุกตัวอยู่โดยรอบโรงเรียน
- เสนอทิศทางการแก้ปัญหา เช่น จากปัจจัย เงื่อนไข ทีมวิจัยจึงวิเคราะห์ข้อเสนอแนะว่า น่าจะมี
การเพิ่มเครื่องหมายจราจร และขยายพื้นที่กลับรถให้ห่างหน้าประตูโรงเรียนออกไป
- กำหนดทิศทางการพัฒนาตามฐานข้อมูลที่มี
- จัดเวทีนำเสนอข้อมูล โดยนักวิจัยเด็กต้องเริ่มจากการออกแบบเวทีเองทั้งหมดว่าจะเริ่มต้นและ
ปิดท้ายอย่างไร จะนำเสนอโครงการในรูปแบบใด ใครเป็นคนนำเสนอ และต้องระดมความคิดเห็นจาก
ผู้เข้าร่วมเพื่อนำมาเป็นข้อมูลต่อไป โดยครูมีบทบาทเป็นผู้ฝึกการนำเสนอ จนเด็กสามารถนำเสนอ และจัด
เวทีครั้งนั้น ให้ลุล่วงไปได้ ทั้งนี้ต้องมีการจัดทำสื่อ เช่น พาวเวอร์พอยท์ กระดาษชาร์ต และต้องคิด
งบประมาณ และเวลาการนำเสนอด้วย

ง.ขั้นตอนการสรุป

เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัยของโรงเรียนสตรีวิทยา อันเป็นขั้นตอนการ
นำข้อมูลทั้งหมดมาสรุป วิเคราะห์ ตรวจสอบความครบถ้วนครั้งสุดท้าย แล้วเรียบเรียงเป็นรายงานฉบับ
สมบูรณ์ ตามวิธีการต่อไปนี้

1. นำวัตถุประสงค์มาเทียบเคียงกับข้อมูล เพื่อวางแผนทางการสรุปและอภิปรายผล
2. การเขียนรายงาน
 - วางโครงเรื่องทั้งหมด
 - แดก Map ของเรื่อง / หัวข้อ
 - จัดลำดับเรื่อง / หัวข้อ
 - นำข้อมูลมาจัดวางต่อกัน
 - ตรวจสอบ แก้ไข
 - ส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ (Comment) ซึ่งการเสนอแนะอาจเริ่มตั้งแต่การวางโครง
เรื่อง (หัวข้อแรก) และหลังการเขียนเสร็จก็ได้

หมายเหตุ : กระบวนการเรียนรู้ด้วยวิธีการวิจัยเริ่มต้น มีทั้งหมด 5 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนการออกแบบ
2. ขั้นตอนการศึกษา

3. ขั้นตอนการวิเคราะห์วางแผน
4. ขั้นตอนการลงมือทำ
5. ขั้นตอนการสรุป

แต่ โครงการศึกษาวิธีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยโรงเรียนสตูลวิทยา ไม่ได้ลงสู่รายละเอียดขั้นตอนการลงมือทำ เพราะเหตุผลความไม่สอดคล้องกันระหว่าง ประเด็น คน และพื้นที่ ทั้งนี้ก็วิจัยบางส่วนหายไประหว่างทาง ส่งผลให้การลงมือทำขาดหายไป จึงทำได้เพียง ขั้นตอนการวิเคราะห์ วางแผน และเสนอทิศทางอนาคตเท่านั้น.

4.2 ผลการเรียนรู้ พัฒนาการ ผลกระทบ การเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้น

ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

1. เกิดวิธีการเรียนรู้ที่ติดตัวผู้เรียนไปตลอดและสามารถนำไปปรับใช้ต่อการดำเนินชีวิตได้

เด็กได้นำวิธีการต่าง ๆ นี้ไปใช้ในการเสนองานหน้าชั้นเรียน (ทีมวิจัยได้สอบถามความรู้สึกของเด็ก วิจัย ว่าตัวเองได้ อะไรบ้าง มีพัฒนาการอะไรขึ้นบ้าง เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 ซึ่งได้รับคำตอบว่า

1.1 นัสนีน : กลุ่มจรรยา บอกว่า “ได้เอาการเขียนความเรียงไปใช้ในห้องเรียน เช่น การทำรายงานโครงงาน การเขียนคำนำ เมื่อก่อนเขียนได้ 2 – 3 บรรทัด เดี่ยวนี้ได้เกือบ 10 บรรทัด และได้เอาแบบความเรียงมาใช้ด้วย” และนัสนีนยังบอกว่า ตัวเองมีมนุษยสัมพันธ์มากขึ้น กับคนแปลกหน้าก็กล้าพูด กล้าทักก่อน แล้วก็ใช้คำพูดที่ดีขึ้น เหมาะสม คิดเรียงลำดับก่อนพูด โดยที่เมื่อก่อนพูดโดยไม่คิดไม่เรียงลำดับคำพูด

นอกจากนี้นัสนีนบอกว่า ตัวเองรู้จักแบ่งเวลามากขึ้น แบ่งเวลาในการทำการบ้าน ช่วยแม่ขายของ และนอนติดกับเมื่อก่อน นึกอะไรได้ตอนไหนก็ทำตอนนั้น แต่เดี๋ยวนี้รู้จักแบ่งเวลามากขึ้น เช่นเดียวกับกรรณิการ์ (ม.5 กลุ่มจรรยา) บอกว่า เดี่ยวนี้แบ่งเวลาชัดเจนและมุ่งมั่นที่จะทำงานให้เสร็จ กรรณิการ์มีฝันที่จะเป็นยอดนักอ่านให้ได้ จึงวางแผนไปปรึกษาคนที่เคยได้รางวัล (กุลวรี ตัวบุญ ครูจริยกร ครูเหม้ม) ที่สำคัญคือ กรรณิการ์ได้นำการวิเคราะห์มาใช้ในการอ่านด้วย คือ เมื่อก่อนนี้การสรุปการอ่านแต่ละเรื่อง กรรณิการ์จะจับเอาท้ายเรื่องมาเขียนโดยไม่วิเคราะห์อะไร นึกเอาเองว่าท้ายเรื่องของแต่ละเรื่องนั้นเป็นข้อความที่เขาสรุปให้แล้ว แต่เมื่อเข้าสู่งานวิจัยนี้เปลี่ยนมาอ่านมากขึ้น วิเคราะห์มากขึ้น แล้วก็พบว่าสาระของเรื่องทีอ่านนั้นอยู่กลางเรื่องก็มี จึงอ่าน - วิเคราะห์อย่างได้สาระจริงๆ และวางแผนการอ่านวันละ 5

เรื่อง 30 เรื่อง/สัปดาห์ และภูมิใจกับการอ่านกับสาระที่ได้กับความรู้ที่ได้รับ และบางความรู้ก็ทำให้ตื่นเต้น โดยเฉพาะความรู้ที่ตรงกับวิถีการดำเนินชีวิต

เดชสิทธิ์ – วุฒิชัย – นุศรา – ยุทธพิชัย – จันจิรา – อดิษฐ์ชา – กรรณการ์ – นัสรีน ต่างได้รับการยอมรับจากเพื่อน ๆ ใน ห้องให้เป็นผู้นำเสนองานหน้าชั้น ให้เป็นผู้นำกลุ่ม เป็นขวัญใจในห้อง โดยเฉพาะเวลาทำงานกลุ่ม

จากการสัมภาษณ์ ยุทธพิชัย ม.6 การเรียนในระดับชั้น ม.6 หลายวิชานำเสนองานหน้าชั้นเรียน เพราะอาร์มได้ฝึกจากงานวิจัย อาร์มจึงพูดได้โดยไม่ต้องดูโพยมากและไม่สั่นด้วย ในขณะที่เพื่อนคนอื่น ๆ สั่นทุกคน และในการพูดแต่ละครั้งอาร์มบอกว่า อาร์มสามารถเพิ่มคำพูด ขยายความ เชื่อมคำได้มากขึ้น เช่น นอกจากนั้น เป็นต้นว่า ตลอดถึง

นอกจากนั้น การกล่าวคำต้อนรับ คำทักทาย การเกริ่นนำ กล่าวได้ชัดเจน ใช้คำพูดต่าง ๆ ได้อย่างมั่นใจขึ้น

ในรายวิชาสังคมศึกษา ยุทธพิชัยได้อาความรู้จากงานวิจัยเข้าไปใช้ในหลายประเด็น เช่น การเขียนบทนำ เนื้อหา และสรุปยุทธพิชัยบอกว่า คุณสมพงษ์เคยแนะนำว่าให้วางแผนผังความคิดก่อน แล้วแตกประเด็นออกมา แล้วมาสรุปได้ครอบคลุม

๑.๒. ยุทธพิชัยบอกว่า ถ้าไม่ทำวิจัยยุทธพิชัยจะยังคงเป็นคนที่ยึดมั่นเหมือนเดิม จะไม่กล้าแสดงออกในด้านความคิด จะต้องรอให้เพื่อนเสนอความคิดก่อน แล้วค่อยตามเพื่อน แต่เดี๋ยวนี้ยุทธพิชัยจะเป็นคนนำเสนอความคิดด้วยตัวเอง นอกจากนั้นงานวิจัยทำให้เราไม่เป็นคนที่ล้างาน เพราะตระหนักได้ว่าเราต้องทำแน่ ๆ จึงทำไม่ให้อ้าง ซึ่งเมื่อก่อนก็มีความคิดว่าจะไม่ให้งานอ้าง แต่อยู่ไป ๆ งานก็อ้างอีกเพราะการจัดการระบบไม่ดี เมื่อก่อนการพูดจะลังเล เล็งโพยให้เป๊ะ ๆ ตามที่ท่องมา แต่เดี๋ยวนี้ อ่านเรื่องราวให้เข้าใจ แล้วก็เล่าเรื่องไปได้ตามที่เข้าใจ ไม่กังวลว่าจะต้องท่องให้ตรงโพยอีกต่อไป

เมื่อก่อนยุทธพิชัยบอกว่า เคยเจอแผนผังความคิด แต่ไม่เข้าใจ เห็นก็คือเห็น ทำตามที่เขาบอกเอาเนื้อหาใส่ให้หลังล็อก แรกต่อไม่ได้ ขยายความไม่ได้ ลอกเนื้อหามาเยอะ ๆ จับใส่ลงไป เดี่ยวนี้เอาคำสั้น ๆ ที่ครอบคลุมความมาใส่ และมีความเข้าใจใน Mind Map มากขึ้น

เมื่อครูจะถามว่าอะไรทำให้ยุทธพิชัยดีขึ้น พัฒนาขึ้น ยุทธพิชัยสรุปว่า 80 % จากงานวิจัยโดยตรงทำให้ตัวเองพัฒนาขึ้น และอีก 20 % เป็นเพราะวัยที่มากขึ้น เป็นพีไอยูสุดของระดับชั้น

ถ้าเทียบกับเพื่อน ๆ ในห้อง โดยเฉพาะการรายงาน แม้แต่ฐานปนิ ตัวหลักที่โดดเด่นของห้องก็ยังสั่น แต่ยุทธพิชัยจะอ่านให้เข้าใจแล้วก็เล่า แต่ถ้าเรื่องยาว ๆ ยุทธพิชัยจะจับความทั้งหมดก่อน เช่น เรื่อง

ประเพณีการกินเจ หลังจากอ่านเนื้อหาทั้งหมดแล้ว เข้าใจแล้ว ยุทธพิชัยจะจัดหัวข้อ ตั้งเป็นแผนผังความคิดตั้งชื่อหัวข้อเอง เช่น ที่มา ความเชื่อ ช่วงเวลา พื้นที่ อาหาร แล้วก็เล่ารายละเอียดขยายความตามหัวข้อนั้น ถ้ายุทธพิชัยไม่อยู่วิจัย ยุทธพิชัยจะไม่มีทักษะการเล่าเรื่องเลย และไม่อาจพัฒนาให้ได้แบบนี้เลย

2. นักเรียนเกิดทักษะ เช่น การจดบันทึก การเขียนรายงาน การนำเสนอผลงาน และการทำงานเป็นทีม ฐานความรู้ ทักษะพื้นฐานของเด็กนักเรียนมีน้อยมาก โครงการดำเนินงานมาได้ประมาณ 6 เดือน เด็ก ม.ต้น ฐานเดิมมีน้อยมากยากยิ่งต่อการพัฒนา ถ้าเป็นไปได้ต้องพัฒนารายคน เด็ก ม.ปลาย มีฐานเดิมพัฒนาไม่ยากนัก แต่ทักษะพื้นฐานนับว่ามีน้อยมากเมื่อเทียบกับช่วงของวัย

การสรุปงานด้วย Mind Map เป็นสิ่งใหม่ที่ทีมวิจัยได้ค้นพบ การสรุปงานด้วย Mind Map การนำ Mind Map มาเขียนขยายความเป็นรายงาน เขียนเป็นความเรียง เมื่อเด็กลงพื้นที่ทำงานเก็บข้อมูลต่างๆ ด้วยตัวเอง แล้วให้เด็กนำข้อมูลมาสรุปเป็นความเรียง หรือเป็นประโยคข้อความ เด็กทำไม่ได้ สรุปไม่ได้ไม่รู้ว่าสรุปอะไร ไม่รู้ว่าสรุปอย่างไร จะเอาอะไรขึ้นก่อนหรือหลัง แต่เมื่อให้เด็กสรุปเป็น Mind Map เด็กจึงทำได้ เด็กเขียนประเด็นต่างๆ ได้ ผิดกับการเรียนในห้องเรียน เพราะเด็กได้แต่อ่าน การรับรู้ การเข้าใจ การเชื่อมโยง จึงมีเพียงน้อยนิด ขึ้นๆ และสั้นๆ การนำข้อมูลมาสรุปเป็น Mind Map จึงเป็นแบบสั้นๆ สั้นๆ สรุปได้ชั้นเดียว ไม่อาจสรุปให้เป็น Mind Map 2 ชั้น 3 ชั้นได้ และที่สำคัญคือ สรุปด้วยความไม่เข้าใจ แต่งานวิจัยเด็กสรุปงานเป็น Mind Map 2 ชั้น 3 ชั้น 4 ชั้นได้ เช่น สภาพของบ่อน้ำร้อน – ที่ตั้ง ม.4 – จำนวนประชากร, ผู้นำ

นอกจากนั้น การสรุปงานด้วย Mind Map ประเด็นที่นักเรียนแตกออกมาได้ ยิ่งแตกได้มากได้หลายชั้น ยิ่งทำให้นักเรียนเขียนข้อมูลที่ได้ออกมาเป็นความเรียงได้มาก เขียนได้อย่างสะดวก ซึ่งเด็กบางคนถึงกับปรารภว่า พอแตกออกมาเป็น Mind Map แบบนี้ เขียนเป็นความเรียงง่ายจัง ไม่ปวดหัว ไม่ง และเด็กยังอธิบายขยายความต่างๆ เพิ่มเติมได้อีกมาก เด็กพูดอธิบายเล่าเรื่องได้โดยไม่ต้องยืมอ่าน

การสรุปงานด้วย Mind Map นี้ ทีมวิจัยได้ใช้กระบวนการแนะนำและกระตุ้นให้ทำซ้ำๆ

การเขียนรายงานกิจกรรม 7 ข้อ ทำให้นักเรียน

1. ได้ทบทวนกิจกรรมที่ได้ทำในแต่ละครั้ง ตั้งแต่การเตรียมการ บุคคลผู้เข้าร่วม ความรู้ที่ได้ผลที่เกิด ทำให้ได้สรุปเป็นองค์ความรู้

2. ได้วิเคราะห์ข้อดี ข้อบกพร่อง ผู้การเสนอแนวทางการแก้ไขในกิจกรรมครั้งต่อไป

3. การเขียนรายงานกิจกรรม 7 ข้อ ทุกครั้งทุกกิจกรรม ทำให้นักเรียนเกิดทักษะในการเขียน การสรุปงาน ขึ้นขึ้นกับการทบทวนใคร่ครวญ (ตรงกับหลักธรรมของการทำงานให้สำเร็จ อิทธิบาท 4 ข้อ วิมังสา คือ ตรึกตรองใคร่ครวญ) ในระยะแรกของการรายงานผลที่เกิด นักเรียนจะเขียนบอกแต่เพียงว่า ได้ ความรู้มากขึ้น ได้เรียนรู้เรื่องนั้นๆ เพิ่มมากขึ้น แต่นักเรียนไม่ขยายความ ไม่บอกรายละเอียดว่ารู้อะไร รู้ อย่างไร ระยะหลังทีมวิจัยให้ปรับแก้โดยให้เพิ่มรายละเอียดมากขึ้น ปัญหาที่พบในช่วงนี้คือ นักเรียนเขียน ไม่ได้ พุดได้ แต่อธิบายไม่ได้ ช่วงระยะหลังนักเรียนจึงเกิดทักษะในการอธิบายขยายความได้มากขึ้น เมื่อนำเสนอรายงานด้วยปากเปล่านักเรียนจึงพุดอธิบายได้มากขึ้น แต่ต้องใช้เวลาในการคิดเรียบเรียง ข้อมูล ส่วนใหญ่จะได้ข้อมูลที่วกไปวนมา กลับหน้ากลับหลัง แต่ก็ได้ปริมาณจำนวนมากขึ้นกว่าเดิม เล็กน้อย

4. สำหรับอุปสรรคปัญหา ในระยะแรกนักเรียนจะบอกว่า ฝนตกอากาศร้อนแต่ไม่ได้คิดไปถึง อุปสรรคในการดำเนินการทำ เช่น กิจกรรมไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ระยะหลังนักเรียนมีความเข้าใจใน การกิจที่ต้องทำมากขึ้น จึงได้พุดถึงปัญหาที่เหมาะสม เช่น ไม่พบบุคคลเป้าหมายเพราะไม่ได้นัดเวลาที่ แน่นนอน, ไม่โทรย้ำเตือน (กลุ่มจรรยา – เวทีประชุมทำความเข้าใจกับชุมชน)

วิธีการวางแผนงานด้วย Mind Map เป็นการให้เด็กได้ว่า กิจกรรมนี้เราจะทำอะไรบ้าง ทำกับ ใคร ทำที่ไหน ทำโดยวิธีใด ต้องเตรียมอะไร นัดหมายอย่างไร เป็นต้น ผลที่ได้คือ เด็กมองเห็นภาพการ ทำกิจกรรมตลอดแนว และการทบทวนเพื่อการเติมเต็มก็เห็นได้ชัดเจน

วิธีการสรุปงานด้วย Mind Map เป็นการสรุปโดยยึดแนวทางการสรุปรายงานกิจกรรม 7 ข้อ แต่ การทบทวนเพื่อการเติมเต็มทำได้ยาก และมองไม่ค่อยเห็นสิ่งจะต้องเติมเพิ่ม เมื่อเป็น Mind Map จะ มองเห็นง่ายและเติมได้สะดวก โดยเฉพาะผลที่เกิดหรือข้อมูลที่ได้นั้น ได้อะไรมา ก็คน ใครบ้าง อย่างไร ฯลฯ เติมเพิ่มได้สะดวกมาก และ Mind Map ของการ สรุปงาน นำไปใช้ประโยชน์ต่อในวิธีการเขียน ความเรียงได้เป็นอย่างดี

ช่วงระยะแรก เด็กสรุปงานไม่เป็น เช่น กรรมการและนัสนิน ไม่เข้าใจคำว่าสรุป

วิธีการเขียนความเรียงจาก Mind Map เป็นการนำข้อมูลจาก Mind Map ของการ สรุปงานใน กิจกรรมนั้นๆ มาเขียนเป็นความเรียงต่อกัน โดยเรียงตามประเด็นการสรุปรายงานกิจกรรม 7 ข้อข้างต้น อาจเพิ่มเติมข้อความหรือคำเชื่อมความเชื่อมโยงเรื่องราวอีกเล็กน้อย

ซึ่งจะแตกต่างจากการเรียนในห้องเรียน จะจบแค่ Mind Map และไม่อาจแตก Mind Map ออกไปได้เลย ไม่เอาข้อมูลกลับมาสรุป ทำแล้วเสร็จแล้วจบลงที่ Mind Map ทำให้เด็กวิจัยสามารถเขียนเป็นความเรียงได้มากขึ้น ใช้เวลาน้อยกว่าเดิม ไม่หลงประเด็นและครอบคลุมข้อมูลที่ได้มากกว่าการเขียนรายงานกิจกรรมแบบไม่ใช่ Mind Map มากกว่าหลายเท่า ซึ่งนักเรียนนักวิจัย (สาริญา- กลุ่มน้ำร้อน - ทำ Mind Map ไว้ก่อน แล้วเขียนตามง่ายจัง เร็วด้วย)

การนำเสนองานด้วยตนเอง เป็นการนำเสนอในสิ่งที่นักวิจัย คิด พบ ทำ แล้วเขียนลงในกระดาษสรุป นักวิจัยนำเสนองานต่าง ๆ นี้ด้วยตนเอง โดยใช้ไมค์โครโฟนทุกครั้ง ทำให้เด็กเกิดทักษะและการเรียนรู้ในการนำเสนอหน้าเวที : ทำทางกรีน - ไม่ยืนหันหลังให้ผู้ฟัง, การพูด - ไม่อ่าน ไม่ก้มหน้า มองหน้าผู้ฟัง, การใช้ไมค์ - ระยะห่าง การตรวจสอบไมค์ ซึ่งพัฒนาการต่างไปจากของเดิม ๆ มาก (วันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2552) กลุ่มจรรยาเสนองานโดยพูดตามโพย อ่านจากบอร์ด ไม่น่าสนใจ อ่านเสียงเบา, จันจิรา พูดเรียงลำดับไม่ถูก พูดเพี้ยนมากทั้งอักขระและภาษา (วันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2552) วิธีการที่ให้นักเรียนนำเสนองานบ่อย ๆ ด้วยตนเองนี้ ผลที่ได้คือ เด็กเกิดความมั่นใจในการเสนอหน้าเวที

งานวิจัยฝึกอุปนิสัยเด็ก เช่น ความอดทน ความรอบคอบ การกล้าแสดงออก การรู้จักตัวเอง มุ่งมั่นตั้งใจ การจัดระเบียบระบบเวลา (เล่าสิ่งที่ทำกับเด็ก เล่าถึงพฤติกรรมเดิมของเด็ก เล่าถึงพฤติกรรมเด็กที่เปลี่ยนไป)

นักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการงานวิจัยจากการปฏิบัติจริง นอกจากนั้นอาร์มยังให้ข้อคิดว่าการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยที่ดี ทำให้เด็กได้เรียนรู้เหมือนกับผู้ใหญ่ ได้ใช้กระบวนการวิจัยไปเรียนรู้ในสิ่งที่อยากรู้

งานวิจัยทำให้เด็กรู้จักชุมชน รู้จักพื้นที่ท้องถิ่น ไม่แปลกแยกจากพื้นที่การไปช่วยเหลือในกิจกรรมระดมพลังเก็บข้อมูล ทำให้ได้ความรู้เพิ่มจากเรื่องที่เรานำไปเลือกทำ เช่น ไปช่วยกลุ่มธาราสวรรค์ ทำให้ได้ความรู้เรื่องธรรมชาติ ป่าไม้ ได้รู้จักตาน้ำ ป่าต้นน้ำ หรือไปช่วยบ่อน้ำร้อน ก็ได้ความรู้เรื่องราวของบ่อน้ำร้อน

ยุทธพิชัยบอกว่า ดี มันสัมพันธ์เกี่ยวข้อง ระเบียบ วางแผน การจัดเวลา ประเด็นความคิด ลงพื้นที่ ลงหาข้อมูลด้วยตนเอง ได้ฝึกตั้งแต่เด็ก ๆ ภูมิใจที่ได้ฝึกวิจัยทั้ง ๆ ที่เพื่อน ไม่ได้ฝึก

นักเรียนมีความสุขกับวิธีการจัดการเรียนรู้ ยุทธพิชัยบอกว่า เด็กมีความสุข และพบสิ่งใหม่ ๆ ระหว่างทาง สุขกับการพบสิ่งใหม่ น่าตื่นเต้น โดยเฉพาะสนุกสนานกับเศษสิทธิ์ จะพูดถึงงานวิจัยบ่อยมาก นุศ

รากับเดชสิทธิ์ พูดเสมอว่า ภูมิใจมากที่ได้เข้ามางานวิจัย ได้เที่ยวได้ประสบการณ์ก่อนที่จะเข้าไปเรียนในมหาวิทยาลัย จะได้ไม่กลัวและไม่ต้องตื่นเต้น

เด็กมีความสุขกับการเรียน การปฏิบัติงานในห้องเรียน กับเพื่อน

กับครู

ความสุข ความภาคภูมิใจ เป็นการเรียนรู้ที่เด็กนักวิจัยได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองชอบ สนใจจากพื้นที่ของตนเอง มีความภาคภูมิใจในตัวเองเป็นอย่างมาก รู้สึกได้ว่าตัวเองมีค่ามากขึ้น ชุมชนให้ความสนใจ เป็นที่รู้จักกล่าวขานภายในชุมชน เด็ก ๆ ภูมิใจกับการเปลี่ยนแปลงที่แสดงถึงการพัฒนาตนเอง ทั้งในด้านการแสดงออก ทักษะการพูด มนุษย์สัมพันธ์ เทคโนโลยี และเด็ก ๆ จะมีความสุข มีรอยยิ้ม สนุกสนาน ร่าเริง แว่ตาสดใส นอกจากนั้นพัฒนาการของนักวิจัย ได้นำไปสู่การเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน ๆ ในห้องเรียน เป็นดาวดวงเด่นของเพื่อน ๆ ในห้อง เช่น ชมพูนุช เดชสิทธิ์ นุศรา ยุทธพิชัย วุฒิชัย (วันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2553)

เดชสิทธิ์ : กลุ่มตลาดนัดปิ๊พี เพื่อนชมว่าขยันขึ้น เพื่อนต้องการมาก ครูเกศริน ชมว่า “เป็นคนทีกล้าแสดงออก เสนอตัวในการหา ข้อมูลดีมาก ”

วุฒิชัย : กลุ่มจรรยา บอกว่า ครูเล็ก ชมผมว่า “ผมเสนองานหน้าชั้นชัดเจน พูดเสียงดังฟังชัด มั่นใจในการพูด ” เด็ดบอกว่า “ เป็น ผลมาจากการวิจัย เพราะทุกครั้งได้ฝึกพูด และเพื่อนชมเพื่อนชอบให้ผมออกพูด เพื่อนไว้วางใจ ผมมีความสุขในหมู่เพื่อนมาก ”

กรรณิการ์ : กลุ่มจรรยา บอกว่า รู้ตัวว่า กล้าหาญ กล้าพูด กล้านำเสนอ อาสาออกหน้าขึ้น ได้รู้จักเพื่อนรุ่นน้องมากขึ้น มากจริง ๆ โดยที่มีการบอกต่อแนะนำต่อและรู้จักกันด้วย แบบสนิทกันไปเลย และกรรณิการ์ยังย้ำอีกว่า ซึ่งถ้าไม่อยู่ในโครงการวิจัยโอกาสที่จะรู้จักกันจะไม่มี แม้ว่าโรงเรียนจะจัดกิจกรรมให้แต่ก็ไม่เหมือนกับงานวิจัย และอีกอย่างโรงเรียนจัดให้ก็ตอนที่กำลังจะจากกันคือจบ ม.6

พัฒนาการในด้านการเรียนรู้ของเด็ก

โครงการศึกษาวิธีการพัฒนาการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัย ฯ ทำให้เห็นเป็นประจักษ์ชัดว่า ในช่วงเวลาระยะหนึ่งเพียงประมาณ 1 ปี เด็กมีพัฒนาการในด้านพฤติกรรมที่พึงประสงค์มากกว่าการจัดกิจกรรมให้เด็กเรียนรู้ในกรอบเดิมที่โรงเรียนต่าง ๆ ปฏิบัติอยู่เป็นประจำ เช่น การสอนที่แยกส่วน การจัดเวลาที่แยกส่วน หรือวิธีการสอนที่ครูเป็นผู้ป้อน หรือแม้ว่าการสอนที่ปฏิรูปแล้วให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง แต่ทั้งหมดที่กล่าวมา การพัฒนาการของเด็กในด้านต่าง ๆ แม้จะต้องใช้เวลายาวนาน 3 ปี หรือ 6 ปี แต่เด็กก็ไม่ได้พัฒนาการที่ดีขึ้น แต่การเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัย เด็กพัฒนาขึ้นดังตัวอย่าง

บันทึกพัฒนาการ

เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2552

เห็นพฤติกรรมที่ควรพัฒนาหลายประเด็น เช่น กลุ่มศึกษาประโยชน์ของบ่อน้ำร้อน จัดแบ่งเวลาไม่เป็น มาก่อนเวลามาก คือ มาถึงพื้นที่ ตั้งแต่ 08.30 น. (เวลานัดหมาย 14.00) แต่ไม่แบ่งงาน เฉยเฉื่อย ไม่เตรียมสถานที่ประชุม ไม่วางแผนการนำเสนอ ไม่มีการจดบันทึก ต้องกระตุ้นเตือน ทักเสกการนำเสนอานไม่ต่อเนื่อง ไม่ซ้อม ตะกุกตะกัก

พฤติกรรมในการเรียนรู้ต่าง ๆ ยังมีน้อยมาก (สังเกตจากกิจกรรมการนำเสนอความก้าวหน้า วันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552) เช่น นักเรียนไม่เข้าใจคำว่า วิเคราะห์ ไม่เข้าใจว่าการประชุมทีม และถอดบทเรียน ทีมวิจัยอธิบายขยายความเพิ่มให้แนวทางว่าประชุมเมื่อไร ประชุมทำไม แผนการประชุม ที่ไหน เวลา ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ ข้อดีข้อเสีย ผลของการประชุม มีการจดบันทึกหรือไม่ เด็กก็ยังไม่เข้าใจ (เพราะเด็กไม่ได้เรียน พื้นฐานการคิดไม่มี) เด็กบางกลุ่มไม่เข้าใจ ไม่รู้จักข้อเสนอแนะก็มี

เดือนมกราคม พ.ศ. 2553

พฤติกรรมนักเรียนในขณะนี้ ซึ่งสังเกต พฤติกรรมจากกิจกรรมการเขียนรายงานความก้าวหน้าครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 โดยภาพรวมแล้วยังต้องพัฒนาต่อไปอีกมาก เช่น นักเรียนไม่เข้าใจคำว่า วิเคราะห์การประชุมทีม ไม่เข้าใจคำว่าถอดบทเรียน จดบันทึกไม่ละเอียด มีความบกพร่องและขาดทักษะในระบบการฟัง ไม่ฟังคำแนะนำ ฟังแล้วก็ แปลความไม่เป็น โดยเฉพาะกลุ่มวิจัยการจราจรหน้าโรงเรียน คิด เรียงลำดับเล่าไม่รู้เรื่อง จับความไม่ได้ เล่าไม่ต่อเนื่อง, ไม่จดบันทึก ฟังอย่างเดียว เวลากรอกแบบฟอร์มจึงมีปัญหาขาดทักษะในการเขียนเพื่อการนำเสนอ เขียนตัวเล็กมาก กลุ่มบ่อน้ำร้อน ประสิทธิภาพในการสื่อสารยังน้อย พูดจับความ จับประเด็นเรียงลำดับสับสน

นอกจากนั้นเด็กวิจัย(กลุ่มศึกษาประโยชน์บ่อน้ำร้อน)ไม่มีตัวโครงการ ไม่มีแผนงาน ฝากตัวโครงการไว้ที่คนอื่น เปีย (สาริญา อิสภาโร) – แพร(ณัชตา ชิตมณี) เรียกว่า ยืมจมูกคนอื่นหายใจ ซ้ำ

เถี่ย ต้องให้บอกทุกอย่าง (จันทิมา สะคน) ทีมวิจัยสภาพปัญหาการจราจรหน้าโรงเรียนสตูลวิทยา ทีมวิจัยนำคณาจารย์ที่ทีมไม่รู้จักชื่อทีมวิจัย สกว.สตูล, อริษา (เลขฯ ของทีมตลาดนัดบีบี) ไม่มีเบอร์ติดต่อของทีมงาน ไม่คิดแก้ปัญหาในการประสานให้แม่มาส่งทุกครั้ง ไม่มีเอกสารติดต่อ, เอ็มวิการ์ มาสายเป็นประจำ ขาดความรับผิดชอบในเรื่องเอกสาร เอ็มวิการ์ได้รับความไว้วางใจจากเพื่อน เพราะเป็นคนเริ่มต้นของงานวิจัย มักจะรับงานเอกสารไปทำต่อ แต่ทำเอกสารหายเสมอ

เป็นที่น่าสังเกตว่า การนำเสนอของเด็กทุกกลุ่ม นำเสนอรายงานแบบอ่าน ,ไม่ค่อยมีข้อเสนอแนะ, ไม่จดบันทึก, ไม่อ่านกำหนดการล่วงหน้าว่าใครรับผิดชอบอะไร แต่มีกลุ่มศึกษาวิจัยตลาดนัดบีบี นำเสนอเป็นขั้นตอนดี เล่ายกตัวอย่างดี (เดชสิทธิ์, เอ็มวิการ์) แก้ปัญหา อารมณ์ดี

เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553

การจัดบันทึกของเด็กวิจัย ยังไม่เป็นระบบ สมุดบันทึกมีหลายเล่ม เปลี่ยนสมุดบันทึกบ่อย พฤติกรรม การเก็บของยังไม่เป็นระบบ ระเบียบ หาไม่เจอ “อยู่ไหนนะ อยู่ตรงนั้นแหละ” จะได้ยินเสมอจากกลุ่มศึกษาข้อมูลนำคณาจารย์แล้วก็รื้อวนวายทุกครั้ง นักเรียนจดบันทึกข้อมูล การสัมภาษณ์ในสมุด โดยไม่เขียนคำถามลงไปด้วย จึงหาคำตอบไม่เจอ คัทยวรรณ (กลุ่มศึกษาข้อมูลการใช้จากนำคณาจารย์) ถึงกับออกปากว่า “ พอไม่ได้จดคำถามไว้ มั่ว จึงไม่รู้ว่าเป็นคำตอบของคำถามข้อใด” กลุ่มวิจัยนำคณาจารย์กับกลุ่มวิจัยไม่ไ่กล้าเข้าหาครูมากขึ้น เด็กเกิดกระบวนการมากขึ้น เช่น มีการนัดหมายเพื่อการประชุม มีการระดมความคิดวางแผน วางกำหนดงาน เข้ามาปรึกษากับทีมวิจัยถึงภาระงานที่จะทำปริกษาวิธีการทำงาน

เดือนมีนาคม พ.ศ. 2553

เด็กมีปัญหาในการสรุปงาน คือ เด็กสรุปข้อมูลที่ได้ไม่เป็น เช่น บอกว่าดีขึ้น ได้ข้อมูล แต่ไม่มีรายละเอียด ทีมใหญ่ปรับแก้โดยให้เพิ่มผลที่ได้ จากการสรุปกิจกรรมว่า ได้อะไร อย่างไร โดยละเอียด พฤติกรรมเด็กในช่วงเดือนนี้ หลายคนตื่นตัวในการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัย เช่น นางสาวจันจิรา สุขสวัสดิ์ (ม.5 –กลุ่มศึกษาข้อมูลคุณค่าของไม้ไผ่) ด.ญ.อณัฐชา บุญศรี (ม. 1 -กลุ่มศึกษาข้อมูลคุณค่าของไม้ไผ่) ด.ช.เดชสิทธิ์ ละอองแก้ว (ม. 2 –กลุ่มศึกษาข้อมูลตลาดนัดบีบี) น.ส.นุศรา เจริญพร (ม. 5 - กลุ่มศึกษาข้อมูลตลาดนัดบีบี) มีความตื่นตัว ตั้งใจอย่างสม่ำเสมอ อดทน ทักษะการคิดมีการพัฒนาขึ้น คิดวางแผนก่อนทำกิจกรรม ปริกษาหาหรืออย่างเป็นขั้นเป็นตอน บันทึกผลการปริกษา แต่ก็ยังมีนักเรียนบางรายที่ยังพัฒนาได้น้อย มีพฤติกรรมที่ต้องติดตามและพัฒนาต่อไป เช่น น.ส.นัสรีน ปัตนกุล (ม.5 – กลุ่มศึกษาสภาพปัญหาการจราจรหน้าโรงเรียนสตูลวิทยา) ไม่สนใจงาน ไม่สนใจฟัง เล่นโทรศัพท์

เดือนเมษายน พ.ศ. 2553

พฤติกรรมของนักเรียนบางกลุ่มพัฒนาขึ้น แต่สำนึกในความ เป็นกลุ่มมีน้อย เช่น เห็นพัฒนาการของนางสาวนุศรา เจริญพร (สมาชิกกลุ่ม ศึกษาตลาดนัดปี๑) ร่างกำหนดการเป็น แต่เขียนตัวเล็กในชาร์ท แต่ทักษะการถ่ายทอดเรื่องยังควรได้รับการพัฒนา พุดในลีลาที่ไม่มีน้ำหนัก เตะสิทธิ์ ละอองแก้ว (ม.3) กับ นุศรา (ม.5) พัฒนาขึ้นมาก รู้งานตลอด มองภาพของงานเป็น แต่ เอมวิการ์ อินทรคช (ม.6) สมาชิกทีมวิจัยยุค

บุกเบิก ยังเล่นโทรศัพท์ ไม่มีใจจะมาช่วยกลุ่มหรือช่วยแก้ปัญหาใด ๆ ทุกอย่างทุกงานต้องเตือน เอมวิการ์ มีปัญหาเรื่องการเขียน Mind map เขียนไม่เป็น เส้นไม่มีน้ำหนัก แยกไม่ได้ มั่ว อ่านไม่รู้เรื่อง แต่เป็นคน ที่มีความคิดเร็ว ทำงานเร็ว ยุทธพิชัย (ม.6) หัวหน้าทีมวิจัยการศึกษาด้านนัดปี๑ เขียน Mind map ได้ ดี คล่อง แต่ไม่ได้นำเสนอในกระบวนการทำงานแต่ช่วงเวลาเดือนนี้

ในกิจกรรมระดมพลังเก็บข้อมูลของกลุ่มวิจัยการจรรยาหน้าโรงเรียน นัสนั่น ปัตนกุล มีพัฒนาการ มากขึ้น โดยเฉพาะภาวะการเป็นผู้นำ ผู้สอน กล้าตัดสินใจ เห็นได้จาก นอกจากนั้น นัสนั่น กลุ่มวิจัย การจรรยาหน้าโรงเรียน เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดของงานให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้มาช่วยงานได้ทราบ แต่ตื่นเต้น มาก ๆ ต้องขอเวลานอก (ที่ผ่านมานั้น การสัมภาษณ์ทุกครั้ง นัสนั่น ยังเกร็ง ตื่นกลัว จึงแนะนำให้ยิ้มเพื่อ เพิ่มบรรยากาศ และถ้าเขาตอบสั้น ๆ ให้เราซักถามต่อบ้าง เช่น คำถาม ถามว่า คนไม่สวมหมวกกันน็อก จะเป็นอย่างไร เขาตอบว่าไม่ดี นัสนั่น ก็จบแค่นั้น ไม่ถามต่อว่า ไม่ใช่อะไรล่ะ ...) แต่รวมความแล้ว นัสนั่น พัฒนาขึ้น ซึ่งอาจเป็นเพราะรู้สึกว่าจะต้องนำต้องพากลุ่มจรรยาให้ได้ เพราะวันที่ 27-28 เมษายน พ.ศ. 2553 นั้น กรรมการไม่มา นุศรา ผู้ช่วยตัวหลัก ก็ไม่มา เหลือนัสนั่น คนเดียวที่เป็นพี่ เป็นหลักของ ทีมจรรยา เมื่อนัสนั่น บอกครูว่า กรรมการไม่ได้มา และครูบอกว่า แม่ นุศรา โทรศัพท์มาบอกว่า นุศรา ไม่ได้มา นัสนั่น ก็รับทราบด้วยสีหน้าที่กังวล แต่ก็คิดเดียว ไม่เหมือนก่อนหน้านี้ที่ นัสนั่น เป็นเพียงตัวตามและ ตามด้วยความไม่มั่นใจ พร้อมที่จะเลิกกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มตลอด บางครั้งสมาชิกครบองค์ 8 คน ถ้าใครไม่มา 1 คน นัสนั่น ก็เสนอให้เลิกกิจกรรม แต่ครั้งนี้สมาชิกเหลือเพียง 4 คน และตัวหลักก็เหลือ เพียง 2 คน คือ กรรมการกับนัสนั่น วันนี้ กรรมการไม่มาเหลือแต่นัสนั่น นัสนั่นทำท่าทำท่าว่าจะเลิก หรือทำต่อ สุดท้ายด้วยกำลังใจและคำแนะนำจากทีมวิจัย นัสนั่นรับปากสู้ด้วยความมั่นใจ

จันทิมา กลุ่มวิจัยการจรรยาบรรณโรงเรียน ยังเจียบเหมือนเดิม ทุกครั้งที่มีการกิจกรรม จันทิมาจะให้มันไปปรับ แต่ทักษะการเขียน พัฒนาขึ้น เขียนได้เร็วและคล่องขึ้น การเล่นเกมผ่อนคลายเมื่อได้รับการมอบหมายงาน และแจ้งความประสงค์เองว่าจะรับผิดชอบงานนั้นงานนี้

เอมวิการ กลุ่มวิจัยตลาดนัดบีบี ไม่มาตามนัด สายมาก ทำให้การจัดกลุ่มกิจกรรมต้องกลับมาวางแผนปรับใหม่แต่ในส่วนอื่น ๆ เอม

วิการก็ช่วยงานเต็มที่รับผิดชอบมากขึ้น พยายามหาจุดที่จะช่วยทำ อาสาทำจริง ๆ รอบนี้ไม่เฉย ๆ ภาคกลางคืนยังอาสาทำต่อ แล้วขอลาไปนอนบ้านตามที่รับปากกับแม่ (ด้านสุขภาพ) และรับปากว่าพรุ่งนี้จะไม่สาย และจะไม่ป่วยด้วยหลังจากโดนฝน เอมวิการ ก็ขอทานยาแก้ไอไว้ก่อน และก็ไม่ได้ใช้เวลา มุ่งมั่นที่จะช่วยกลุ่มจรรยาบรรณอย่างเต็มที่กำลังใจ

จันจิรา กลุ่มวิจัยไม้ไผ่ ความกล้าหาญ ความมั่นใจพัฒนาขึ้นมาก ทักษะในการสื่อสารยังน้อย มาช่วยกิจกรรมระดมพลังถึง 3 ครั้งแล้ว คือ กลุ่มวิจัยบ่อน้ำร้อน กลุ่มวิจัยตลาดนัดบีบี และหน้าโรงเรียน เมื่อครูถามว่า จันจิรา จะมาช่วยงานนี้ไหม จันจิรา บอกทันทีว่า ถ้าน้องบอกขอก็จะมา แต่ถ้าไม่ขอไม่ขอก็ไม่มา หรือถ้าที่จะถามผู้ให้ข้อมูลด้วยภาษากลางว่า จันจิรา ขอพูดได้นะเพราะพูดกลางไม่ชัด แต่เอาเข้าจริง ๆ จันจิรา ก็พูดกลาง เมื่อหาคำภาษาใต้ออกมา จันจิรา ก็หัวเราะบอกว่า ก็บอกแล้วว่าพูดกลางไม่ชัด ๆ

แล้วจันจิรา ก็ถามคำถามต่อไปโดยไม่เงิน ซึ่งคิดกับเมื่อก่อนจันจิรา จะเงินมาก จะนั่งแล้วก็จะไม่พูดต่ออีกแล้ว กับครูทีมวิจัย เมื่อถามถึงเรื่องความก้าวหน้าของกลุ่มวิจัยไม้ไผ่ จันจิรา กล้าที่บอกขอเลื่อนนัด เพราะขอพัก ละครเกาหลีเป็นตอนจบพอดี แต่เมื่อครูบอกว่าเลื่อนไม่ได้เพราะคิวครูไม่มีให้แล้ว จันจิรา ก็ยอมรับในเหตุผลนั้น

อณัฐชา กลุ่มวิจัยไม้ไผ่ มาช่วยเป็นครั้งที่ 2 ครั้งแรกไปช่วยกลุ่มวิจัยบ่อน้ำร้อน ครั้งที่เป็นของกลุ่มวิจัยตลาดนัดบีบี อณัฐชา ดิฉันเรียนพิเศษ ครั้งนี้อณัฐชา มาช่วยตรงเวลาช่วยงานเต็มที่ อณัฐชา มี

พัฒนาการขึ้นมากในเรื่องร่างกายและความรับผิดชอบ กล้าพูด กล้าทำ กล้าถาม กล้าคิดมากขึ้นกว่าเดิม

เทศกาล กลุ่มวิจัยตลาดนัดบีบีมาก่อนใครเวลา 08.00 น. มาช่วยงานเทศกาล วันในที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2553 กลางคืนก็ช่วยเต็มที่ และกระตุ้นเตือนให้แต่ละกลุ่มรีบทำ ไม่ควรเสียเวลาน้ำค่อยอาบ ให้ทุกกลุ่มรีบทำในขณะที่เทศกาลอยู่ พี่เอมวิการ์อยู่ เพื่อว่าพบปัญหาที่เข้าใจร่วมกัน (แสดงถึงความรับผิดชอบ มองงานออก)

เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2553

พฤติกรรมของเด็กวิจัยในช่วงนี้ (ช่วงต้นเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2553) กิจกรรมระดมพลังเก็บข้อมูลของกลุ่มวิจัยไม้ไผ่ มีความสุข สนุกสนานเข้ากันได้ดี แต่แยกเป็น 2 ชุด คือ ม.ปลาย (ยุทธพิชัย จันจิรา อนุชชา นุสรานัสริน) และ ม.ต้น (หงษ์ฟ้า สาริญา ชมภูณูช) ทุกๆ คน พร้อมทั้งจะรับรู้ พร้อมทั้งจะเรียนรู้ ซึ่งพฤติกรรมของเด็กจะเปลี่ยนไปในด้านที่พัฒนาขึ้นมาก จากเดิมที่ไร้อารมณ์ ไร้ความรู้สึก ไม่สนใจใคร ไม่แคร์อะไร เอาแต่ได้ เอาแต่ใจ ไม่ใส่ใจเพื่อน โดยเฉพาะเพื่อนต่างกลุ่มต่างชั้น แต่มาวันนี้ เด็กเหล่านี้มีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นมาก คือ ตั้งใจรับฟัง พร้อมช่วยเหลือที่สำคัญ อดทนมากขึ้นมุ่งมั่น มีทัศนคติที่ดีต่อการสืบค้นข้อมูล และการเรียนรู้ต่อไป แต่ยังคงย้ำเตือนในการบันทึก เก็บข้อมูลไม่ละเอียดย ่ไม่มั่นใจในข้อมูลที่เก็บได้ เมื่อถูกซักถามก็ลังเล (ยกเว้นจิระพงษ์ ที่พฤติกรรมดี ๆ ยังเบาบาง ทีมวิจัยคิดว่าเพราะจิระพงษ์ ห่างจากงานวิจัยไปหลายช่วง และยาว การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์ จึงไม่ชัด มีพฤติกรรมเดิม ๆ มาก คือ เฉื่อยไม่สนใจ เล่นโทรศัพท์ ไม่คิดไม่วางแผน)

นอกจากนั้น ในการติดตามพฤติกรรมของนักวิจัย (เอมวิการ์ อินทรช และยุทธพิชัย รัตนกร ม.6) โดยการสัมภาษณ์ น.ส.ฐาปณี ไชยจิตต์ (หลิน) ม.6 เพื่อนร่วมชั้น น.ส.ฐาปณี ได้ให้ข้อมูลถึงนักวิจัย ว่า

อาร์ม (นายยุทธพิชัย รัตนกร) สมาชิกกลุ่มวิจัยตลาดนัดบีบี มีความกล้าขึ้น กล้าแสดงออกหน้าห้อง เมื่อก่อน ถ้ามีบทความต้องออกไปเสนอหน้าชั้น ยุทธพิชัยจะปฏิเสธ บ่ายเบี่ยง ถ้าถูกสมาชิกในกลุ่มบังคับก็บอกว่าขอออกนิดหน่อย ขอต่อรอง แต่เดี๋ยวนี้ยุทธพิชัย ไม่ปฏิเสธเลย มั่นใจขึ้น วิเคราะห์งานก็กล้า การอ่านการพูดด้วยไมค์ มีทักษะขึ้น ฐาปณียังบอกอีกว่า ยุทธพิชัย มีความรับผิดชอบมากขึ้น มอบภาระงานใดให้ ไม่ปฏิเสธ การควบคุมอารมณ์ เป็นคนใจเย็น ที่เปลี่ยนไปชัด ๆ คือ การกล้าแสดงออกหน้าชั้นมีมากขึ้น เป็นผู้จัดการวงโยธวาทิตที่ใจอาสามากขึ้น ทั้ง ๆ ที่ไม่ใช่หัวหน้าหรือคุมมอบหมาย แต่มีจิตอาสา มาก เต็มใจที่ช่วยรับสมัครรุ่นน้อง ไม่ดูค้าย มีน้ำใจมากขึ้น

นอกจากนั้นพฤติกรรมเด็กวัยบางคนในกิจกรรมค่ายคุณธรรม (วันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 ณ โรงเรียนสตูลวิทยา) มีพฤติกรรมที่แสดงถึงพัฒนาการขึ้นมาก เช่น

เด็ก ด.ช.วุฒิชัย เรืองสุข ม.3 สมาชิกกลุ่มวิจัยการจราจรหน้าโรงเรียน มีภาวะการเป็นผู้นำสูงกล้าแสดงออก อาสาเสนอผลงานของกลุ่ม จากจำนวนนักเรียน 13 กลุ่ม ๆ ละ (80 คน) พูดชัด ทักทาย แนะนำตัว ไม่เงิน ส่งรอยยิ้ม มีพัฒนาการขึ้นมาก ๆ โดยเฉพาะทักษะด้านการพูด

เต้ เด็กชายเดชสิทธิ์ ละอองแก้ว ม.3 กลุ่มวิจัยตลาดนัดบีบี มีลักษณะและพัฒนาการเช่นเดียวกับ ด.ช.วุฒิชัย ,กีฟ - ด.ญ.อนัญชา บุญศรี ม.๒ เช่นกัน แม้จะน้อยกว่าเต้ แต่ก็ถือว่าเยี่ยม

เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2553

พฤติกรรมเด็ก ๆ ช่วงนี้ ทีมวิจัยต้องเน้นย้ำเรื่องการบันทึก เพราะกลุ่มวิจัยการจราจรหน้าโรงเรียน ขาดการบันทึกในการทำกิจกรรมแต่ละครั้ง จึงต้องมานั่งนึกทบทวนย้อนหลังอย่างมาก ๆ กลุ่มไม้ไฟก็ไม่บันทึกรายจ่าย เบิกรับ ต้องนั่งนึกย้อนหลังเช่นกัน เงินที่รับ กับหลักฐานไม่สมดุล

เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2553

เป็นช่วงของการเตรียมงาน 100 ปีของโรงเรียน เด็กมีพฤติกรรมที่เด่นชัดโดดเด่น ทั้งในทางบวกและทางลบ คือ ด.ช.เดชสิทธิ์ ละอองแก้ว, ด.ช.วุฒิชัย เรืองสุข, ด.ญ. ชมพูนุช เกาทอง, น.ส.นุศรา เจริญพร ต่างก็มีความสุขร่วมแรงกับสภาพพื้นที่ ช่วยกันทำงาน เตรียมการ เตรียมของกิน ของของ ของของเด็กกลุ่มนี้มีพฤติกรรมที่เป็นสายใย มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมาก โดยเฉพาะ เต้ - ด.ช.เดชสิทธิ์ ละอองแก้ว, เต้ - ด.ช.วุฒิชัย เรืองสุข และสาว - น.ส.นุศรา เจริญพร เต้ และเต้ เรียกพี่สาว ว่าองค์หญิง

ตลาดนัดบีบีสิ้นสุดข้อมูล 11 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 เริ่มต้นสัปดาห์แนะนำตัวทั้งตัวเองและสมาชิก ไม่แนะนำผู้ร่วมกิจกรรม เช่น ครูที่ปรึกษา ทีมวิจัย สกว.สตูล นำเสนอโดยการอ่านตามโพย ไม่มีคำเชื่อกความ จากเฟรมหนึ่งไปสู่อีกเฟรมหนึ่ง เด็ก ๆ ขาดทักษะการนำเสนองาน และร่างเวทีการนำเสนอไปนาน

การซักซ้อมจึงต้องใช้เวลามาก เศษสิทธิ์ อ่านตามข้อความทุกตัว และตื่นเต้นมากกับการนำเสนอข้อมูล เด็กทั้ง 3 ไม่ค่อยเข้าใจในวิธีการ/รูปแบบการนำเสนองานด้วย power point ทีมวิจัยฯ แนะนำให้ขยายความจากตัวหนังสือ เล่าให้ผู้ฟังเห็นภาพ โดยเฉพาะกระบวนการวิจัย เช่น สังเกต สอบถาม สัมภาษณ์ ให้เพิ่มคำเชื่อมระหว่างเฟรม เช่น สำหรับเรื่อง...นอกจากนั้น ฯลฯ

เด็กบางคนถอดใจ เช่น กลุ่มบ่อน้ำร้อน เวทีคืนข้อมูลให้ชุมชน สมาชิกบ่อน้ำร้อนไม่มา

เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2553

ชมพูนุช มีศักยภาพในการนำกลุ่มเป้าหมายมารับฟังการคืนข้อมูล นำเสนอได้ดี ชาวบ้านให้ความสนใจมาก ตั้งใจรับฟัง แต่ชมพูนุชยังต้องปรับปรุงคำเชื่อม และควรเปลี่ยนคำบางคำ เช่น ข้อมูลที่เก็บมาได้ควรเปลี่ยนเป็น ได้ทราบข้อมูลจากชาวบ้าน

ความมีน้ำใจ และความรับผิดชอบของเด็กวิจัย มีมากขึ้น เช่น วันอังคารที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ วุฒิชัย เศษสิทธิ์ เอมวิการ์ ศิริพร นุศรา จันจิรา มาจัดเอกสารข้อมูล และแผ่นพับ นุศรา กลุ่มวิจัยตลาดนัดปิปี อาสาช่วยงานของกลุ่มวิจัยไม้ไผ่ กลุ่มวิจัยน้ำตกธาราสวรรค์

เดือนธันวาคม พ.ศ. 2553

พฤติกรรมเด็กในขณะนี้ เห็นได้ชัดจากกิจกรรมการเขียนรายงานฉบับสมบูรณ์ คือ ยุทธพิชัย รัตนกร หัวหน้าที่มีศึกษาตลาดนัดปิปี ดิถุการกิจจวโยชวาทิตของโรงเรียน จึงได้เดินทางมาสมทบในวันรุ่งขึ้น โดยมีรถบัส โรงเรียนมาส่ง ยุทธพิชัย บอกว่า อยากแยกเป็น 2 ร้าง จะได้ทำทุกอย่างได้เต็มที่ รักชอบทั้ง 2 อย่าง จึงต้องทำให้ดีที่สุดทั้ง 2 อย่าง ยุทธพิชัย ตั้งใจ ช่วยงานอย่างเต็มที่เต็มกำลัง กล้าพูดกล้าแสดงออก มีความสุขกับการทำงานวิจัย

เค็ด - ค.ช.วุฒิชัย เรื่องสุข กระตือรือร้นที่จะช่วยงาน ช่วยงานทุกงาน ทุกกิจกรรม แต่ไม่ยอมเป็นตัวหลักของกลุ่ม ตลอดเวลาที่ผ่านมา คิดว่าภาระการเป็นตัวหลักของกลุ่มนั้นเป็นของหัวหน้ากลุ่ม ซึ่งเป็นพี่มัธยมปลาย ทำให้เค็ด - ค.ช.วุฒิชัย เรื่องสุข จำวัตถุประสงค์ของโครงการไม่ได้ แต่งานนี้ เค็ดสู้ยิบตา ตั้งใจทำ ทำทุกอย่าง และมีความสุข

เฟิร์น - ค.ญ.ชมพูนุช เกาทอง แกนหลักของกลุ่มศึกษาข้อมูลการใช้น้ำจากน้ำตกธาราสวรรค์ รายงานกิจกรรม 7 ข้อ ทุกกิจกรรมมีครบ

จุก – น.ศ.จันจิรา และก๊อฟ – ค.ญ.อนัญชา กลุ่มศึกษาข้อมูลการฟื้นฟูไม้ไผ่ (สมาชิกหลักของกลุ่ม) ไม่เข้ามาเตรียมการ ไม่จัดข้าวของ เมื่อจะทำงานเขียนรายงานก็พบอุปสรรค คือ รายงาน 7 ข้อที่เคยสรุปไว้แต่ละกิจกรรมไม่รู้ว่ายู่ไหน ข้อมูลเดิมของไม้ไผ่ที่เด็กหายหมดไม่เอามา แห็นดีใคร่หาย ต้องแก้ปัญหาด้วยการปริ้นสำเนาใหม่จากชุดสำรองของทีมวิจัยใหญ่

เป็ย – ค.ญ.สาริญา อิศภาโร แกนหลักของกลุ่มศึกษาประโยชน์ของบ่อน้ำร้อน ไม่ส่งเอกสารรายจ่าย เอกสารสรุปงานกิจกรรม 7 ข้อ ไม่มี มีความถนัดที่จะคิดและเขียนอย่างเงิบ ๆ แยกกิจกรรมให้เป็นกลุ่ม จัดกิจกรรมเข้าชุดไม่ค่อยได้ แต่วิเคราะห์และตอบได้ว่า คำถามหลักคำถามรองข้อนั้นตอบโจทย์ข้อคุณค่าประโยชน์ ข้อนั้นตอบโจทย์ข้อการพัฒนา

การทำ Mind Map กิจกรรมของแต่ละกลุ่มใช้เวลาเกือบวัน และยังขาดรายละเอียด ได้แก่ชื่อกิจกรรมสถานที่ วันที่ ผู้เข้าประชุม แต่การเติมรายละเอียดยังได้น้อยมาก บางกิจกรรมไม่ได้เลยเพราะข้อมูลไม่ได้สรุป ไม่ได้เก็บ ไม่รู้ยู่ไหน ต้องรื้อ ต้องเรียงเอกสาร กระดาษบุฟกันอีกหลายยกหลายรอบ ทีมวิจัยจึงต้องปรับกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาเหล่านี้ โดยการให้ทุกคนทุกกลุ่มช่วยกันเติมกิจกรรมที่ร่วมกันทำด้วยกันก่อนที่จะมาเป็นโครงการ ปรากฏว่าเด็กช่วยกันสนุกสนาน อาจเป็นเพราะเหมือนได้ทบทวนอดีตของตัวเองแบบมีส่วนร่วม

ตารางเปรียบเทียบพฤติกรรมเด็กก่อนและหลังการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัย

การเปลี่ยนแปลงของเด็ก

ประเด็นพฤติกรรม	พฤติกรรมเดิมของเด็ก	พฤติกรรมใหม่ที่เปลี่ยนไปจากงานวิจัย
การบันทึก	ไม่บันทึก บันทึกเมื่อครูสั่ง บันทึกเมื่อครูเขียนกระดาน	- นักวิจัยมีสมุดบันทึกส่วนตัว สมุดบันทึกงาน บันทึกภาระงาน
การฟัง	นั่งฟัง ไม่รู้เรื่อง ไม่เข้าใจเรื่องที่ฟัง ไม่รับรู้ ไม่สงสัย แววดาเรียบเฉย	- ติดตามเรื่องที่ฟัง แววดาแสดงอาการรับรู้ มีปฏิกิริยาตอบสนองสอดคล้องกับการรับฟังคำชี้แจง แนะนำ
ความกล้าหาญ	ไม่กล้าถาม ไม่กล้าซัก	- กล้าที่จะซักถาม เมื่อประมวลความแล้วไม่เข้าใจ จะซักถามทันที
ทักษะการนำเสนองาน	การพูดด้วยไม้ค้ำไม่เป็น อ่านทุกครั้งทุกตัวอักษร เว้นวรรคตอนไม่เหมาะสม ผิดที่อ่านด้วยไม่รู้ว่่าที่ถูกหรือใช่นั้นคืออะไร	- ชำนาญมาก เสนอด้วยการพูด บอกเล่า มีการโต้แย้ง ซักค้าน แสดงความคิดเห็น มีการยืนยัน เสนองานได้อย่างเป็นระบบ เป็นลำดับ หันหน้าให้

	หันหลังให้ผู้ชมเสมอ ไม่สบตา ไม่มอง หน้าผู้ฟัง ก้มหน้าก้มตาอ่าน นำคำพูดอื่น มาเชื่อมความไม่ได้ ไม่กล้าที่จะอ่านให้ ต่างไปจากข้อความที่ถ่ายหรือคัดลอกจาก ต้นฉบับ พูดไม่เป็นระบบ ไม่เรียงลำดับ ความสำคัญ	ผู้ชม กล้าสบตา มองหน้าผู้ฟัง เสนองานด้วยสื่อ มัลติมีเดียได้
	ทักษะการสัมภาษณ์ ไม่มี ไม่กล้า สัมภาษณ์ เงิน พูดไม่เป็น	- มีทักษะ เช่น ส่งยิ้ม ยกมือสวัสดี แนะนำตัว บอก ที่มาที่ไป แจ้งวัตถุประสงค์
ผลการเรียน	อ่อน - ปานกลาง	- ปานกลาง - สูง
ความสัมพันธ์	ห่างเหินมาก ระหว่าง ต่างห้อง, ต่างชั้น, ต่างพื้นที่, ในพื้นที่	- เกิดสายใยเชื่อมความสัมพันธ์ด้วยงานวิจัย สายใย เพื่อนพ้องน้องพี่สีเขียวเหลือง เพื่อนในชุมชน
มนุษย์สัมพันธ์	ไม่พูดกับคนแปลกหน้า ประหม่ามาก เงิน หลบหน้า	- มั่นใจ ยิ้มแย้ม ทักทาย
ความรับผิดชอบ	เรื่อย ๆ ทำบ้างไม่ทำบ้าง ไม่เคยจัดแบ่ง เวลา ทำงานทำการบ้านเรียนตามที่นึกได้	- จัดแบ่งตารางเวลา ตั้งใจทำ ต้องทำ
นักเรียนกับชุมชน	ไม่รู้จักใคร ไม่รู้จักคนในพื้นที่ ไม่รู้จัก ประวัติ ความเป็นมาของชุมชน ไม่รู้จัก ผู้นำชุมชน ไม่สัมพันธ์ ไม่รับรู้ แยก แยก	- รู้จักพื้นที่ รู้จักคน รู้จักผู้นำ รู้ประวัติความเป็นมา ของชุมชน รับรู้และเกิดความรู้สึกผูกพันกับชุมชน เห็นคุณค่าของพื้นที่ในชุมชน ไม่แปลกแยกจาก ชุมชน
การนำความรู้ ไปปรับใช้	เรียนเพื่อรู้ในเฉพาะรายวิชานั้น ไม่ สามารถนำไปปรับใช้วิชาอื่นได้ คิดไม่ ออกว่าจะปรับใช้ได้อย่างไร แม้แต่คำ สุภาษิต คำเชื่อมความ วิธีการเขียน	- นำไปปรับใช้กับวิชาเรียนอื่นได้ เช่น ทักษะการ พูดหน้าชั้น การเขียนความเรียง (วางแผน คิด จัดลำดับ เรียงลำดับ) การเขียนคำนำ การเขียน องค์ประกอบต่าง ๆ ของโครงการ

การพัฒนาการรายบุคคลของเด็กที่เข้าร่วมโครงการฯ เด็กวิจัยต่างยืนยันในพัฒนาการของตนเอง
(นักวิจัยประเมินตนเอง)เช่น

**เต้ - เด็กชายเดชสิทธิ์ ละอองแก้ว - สมาชิกโครงการศึกษาวิถีแก้ไขปัญหาดลาดนัฒนบิปีโดยการมี
ส่วนร่วม หมู่ที่ 7 ตำบลคลองขุด อำเภอเมือง จังหวัดสตูล**

รายการประเมิน	พฤติกรรมก่อนเข้าร่วมโครงการ	พฤติกรรมหลังการเข้าร่วมโครงการ
พฤติกรรมการเรียนรู้ —ด้านความ กระตือรือร้น การจด	ไม่เคยคิดที่จะทำ และไม่สนใจค่อย ทำงานเมื่อใกล้ส่งงาน และไม่มีการฟัง เรื่องการสั่งการบ้าง บางครั้งอาจจะไม่	มีการคิดอยู่เสมอ ถึงว่ามึงงานอะไรบ้างที่ทำ แล้วหรือยังไม่ได้ทำ และมีการจัดลำดับส่งก่อนส่ง หลังด้วย สมุดบันทึกเล่มเล็กไว้จดหลาย ๆ สิ่ง

บันทึก การสังเกต วิธีการสื่อสาร วิธี และการนำเสนองาน ความสนใจและตั้งใจ เรียนรู้ การศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง ด้านความขยัน	ค่อยเข้าใจด้วย จึงไม่ทำซะเลย ก่อน หน้านี้เมื่อมีการพูดคุยที่เป็นสาระ หรือนั่ง เรียนในห้อง อะไรสำคัญ ๆ ก็จะไม่วาง เพราะขี้เกียจ คิดว่าจำเอาก็ได้ เมื่อก่อน ปกติก็เรียนดี แต่ยังขาดทักษะ กระบวนการในการเรียน การนำเสนอ เมื่อก่อน จะมือเข้มนมาก มือสั่น เสียงสั่น พูดติด ๆ ขัด ๆ ความสนใจในการเรียนมี น้อยมาก เพราะเมื่อไรที่มีคนคุย ตัว เองก็จะพูดตาม ๆ กัน การศึกษาด้วย ตนเอง เมื่อก่อนมีความอดทนน้อยและไม่ มีการจับประเด็นว่าจะค้นหาเกี่ยวกับ อะไร ความขยันที่จะเรียนและค้นคว้า ด้วยตนเองน้อยมาก ๆ เพราะขี้เกียจ	หลาย ๆ อย่าง เช่น การบ้าน งานกลุ่ม และสิ่งที่มี สาระปัจจุบันการเรียนรู้ทั้งในห้องและนอก ห้องเรียนง่ายขึ้น เพราะรู้จักกระบวนการในการ เรียนรู้ ทำให้เรียนดีขึ้น และทำให้กล้าแสดงออกด้วย หลังจากได้เข้าร่วมโครงการวิจัย มีการนำเสนอทุก ครั้งที่ทำกิจกรรม ทำให้เรียนรู้ทักษะการนำเสนอที่ ถูกต้อง ทำให้กล้ามากขึ้น มีความสนใจในการ เรียน นั่งโต๊ะแถวหน้า จัดบันทึก เล็คติลต่าง ๆ ของแต่ละวิชา มีความอดทนมากขึ้น และก่อนที่จะ ค้นหาอะไร จะดูว่าต้องการหาสิ่งใด มีความ กระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น เพราะกลัวเรียน ไม่ทัน และได้คะแนนน้อย
พฤติกรรมกรเรียน ด้านการ คิดการ วิเคราะห์ ด้านการพูด การนำ เสนองาน ทักษะด้าน การ ฟัง ทักษะด้าน การ อ่าน การ เขียน	มีการคิดวิเคราะห์ที่น้อยมาก ไม่ เจาะลึกลงไปถึงแก่นที่สำคัญ หรือ สาระสำคัญ การพูดการนำเสนอไม่ค่อย ดี เพราะมีความกล้าแสดง ออก แต่ไม่รู้จักทักษะในการพูด พฤติกรรมด้านการฟังจะไม่ค่อยมี เพราะ เป็นคนพูดมาก พูดเรื่อยเปื่อยไม่มีสาระจึง ไม่ค่อยฟังใครพฤติกรรม ด้านการอ่าน เข้มมากเพราะอ่านวันวรรค ตอนไม่ถูกต้อง และอ่านโดยไม่จับ ใจความ จึงทำให้อ่านไม่รู้เรื่องลายมือไม่ สวยเลย และเขียนอ่านไม่ออก	หลังจากการเข้าร่วมโครงการวิจัยมีการพัฒนา ด้านการวิเคราะห์เรื่องต่าง ๆ มากขึ้น เพราะมี วิธีการฝึกที่ถูกต้องจากการเข้าร่วมโครงการเมื่อได้ ฝึกทักษะการพูดการนำเสนอจึงทำให้มีความกล้า แสดงออกและไม่พูดติด ๆ ขัด ๆ อีกปัจจุบันรู้จัก กาลเทศะ ทั้งการพูดและการฟัง การอ่านดีขึ้น เพราะมีการจับใจความสำคัญในการอ่าน ทำให้ อ่านรู้เรื่อง การเขียน เหมือนเดิม (จดเร็วขึ้น? จด ใจความสำคัญได้ทัน? เขียนความเป็นประโยคได้ ยาวขึ้น? มีระบบการเขียนเช่นย่อหน้า เว้นวรรค ตอนดีขึ้น?)
พฤติกรรมส่วนตัว ด้าน ความกล้า แสดงออก ความ มั่นใจในตัวเอง ความรับผิดชอบ การ มีมนุษยสัมพันธ์ พันธการพูดจา เพื่อ การสื่อสารการรับฟัง	เมื่อก่อนไม่ค่อยกล้าแสดงออก เมื่อมี คนมาก ๆ เมื่อก่อนคิดว่าถ้าเราไม่ทำ เดี๋ยวก็จะมีคนมาทำแทนอยู่แล้วทั้งงาน บ้านและงานกลุ่มในโรงเรียน แต่ถ้าเป็น งานเดี๋ยวก็นึกว่าเมื่อถึงเวลาส่งแล้วค่อย ทำ ไม่กล้าพูดคุยกับคนที่ไม่รู้จัก เมื่อก่อนเป็นคนที่ไม่ใช้ศัพท์ในการพูดไม่ ถูกต้อง และพูดไม่ถูกกาลเทศะ เมื่อก่อน	แต่ปัจจุบัน กล้าแสดงออก เพราะมีการฝึกทุก ครั้งที่ทำกิจกรรมวิจัย คิดว่าต้องทำให้เสร็จในการ เรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยทำให้ได้พบผู้คน จำนวนมาก มีเพื่อนมากมายทั้งรุ่นเดียวกันและต่าง รุ่น และกล้าที่จะยิ้มให้คนอื่นก่อน ปัจจุบันได้พูด ทุกวัน ทำให้ได้ศัพท์ใหม่ ๆ ในการพูดสื่อสาร และพูดถูกต้องเข้าใจง่าย ฟังว่าคนอื่นพูดอะไร แล้วก็จะอาจจะเพิ่มเติม หรือเสนอแนะ ไม่ถึงกว่า

ความคิดเห็นจากผู้อื่น การตรงต่อเวลา ภาวะการเป็นผู้นำ ความรู้ ด้านความมีน้ำใจ	นี่จะพูดก่อนก็พูด ไม่เคยสนใจว่าใครจะพูดอยู่หรือเปล่า และไม่คอยรับฟังความคิดเห็นของใคร เพราะคิดว่าความคิดของตัวเองดี เมื่อก่อนมีกิจกรรมในแต่ละวันน้อย เลยไม่ค่อยกำหนดเวลาในการทำงาน และกิจกรรมที่ลืตกเวลาไว้ก็ทำไม่ทัน แต่ก่อนไม่กล้าเสนอตัวในการที่จะทำอะไรก่อน หรือริเริ่มในเรื่องต่าง ๆ และไม่เคยเป็นผู้นำ แต่ก่อนจะเป็นคนไม่ค่อยช่วยเหลือคนอื่น เพราะว่าตัวเองยังเอาตัวไม่รอดเลย	ไม่ใช่อย่างนั้น ต้องอย่างนี้ถึงจะถูก และจะรอให้คนอื่นพูดเสร็จก่อน มีการกำหนดเวลาในการทำงานแต่ละอย่างปัจจุบันเวลาทำงานหรือทำกิจกรรม มักเป็นหัวหน้า และเป็นผู้นำในเรื่องต่าง ๆ ช่วยเหลือเท่าที่เราจะช่วยได้ และช่วยผู้อื่นอย่างเต็มที่ และเต็มความสามารถ
พฤติกรรมส่วนตัว ด้าน การรู้จักชุมชน ความสัมพันธ์กับชุมชน/ความรับผิดชอบต่อชุมชน	เมื่อก่อนเป็นคนที่ไม่สนใจสิ่งรอบข้างว่านั่นคืออะไร นี่คืออะไร หรือ เอ๊ะ สิ่งที่อยู่ใกล้ตัวก่อนเข้าวิจัย ก็เห็นนะครับว่าขยะในชุมชนมันมาก แต่ก็ไม่รู้ว่าจะแก้ไขอย่างไร เพราะไม่รู้จักวิธีในการศึกษาที่จะแก้ไข	หลังจากเข้าวิจัย ทำให้รู้จักการศึกษาด้วยตนเอง และทำให้รู้จักชุมชนมากขึ้น เช่นรู้ว่าตลาดนัดข้างบ้านเราชื่ออะไร มีพื้นที่เท่าไร มีของขายเท่าไร หลังเข้าวิจัย มีความสัมพันธ์กับชุมชน เพราะได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและแก้ไขปัญหาชุมชน

มาร์ – น.ส.กรรณิการ์ สง่าบ้านโลก – สมาชิกโครงการศึกษาและการแนวทางการแก้ไขสภาพจราจรหน้าโรงเรียนสตูลวิทยา หมู่ที่ 6 ตำบลคลองขุด อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

รายการประเมิน	พฤติกรรมก่อนเข้าร่วมโครงการ	พฤติกรรมหลังการเข้าร่วมโครงการ
พฤติกรรมการเรียนรู้ ด้านความกระตือรือร้นการจดบันทึก การสังเกต วิธีการสื่อสาร วิธีและการนำเสนองานด้านความสนใจและตั้งใจเรียนรู้ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	ไม่กระตือรือร้น ไม่ค่อยจดบันทึก นั่งฟังอย่างเดียว คิดว่าคงจำได้ สังเกตแบบผ่าน ๆ พูดนอกเรื่อง ไม่ค่อยตรงประเด็น ไม่กล้าที่จะออกนำเสนอ เพราะอายไม่มีความมั่นใจ ตั้งใจเรียนบ้างเล็กน้อย ไม่ค่อยค้นคว้าเพิ่มเติม มีเท่าไรเอาเท่านั้น	เริ่มค้นคว้ามากขึ้น เริ่มจดบันทึกมากขึ้น เพราะคิดว่า จดดีกว่าจำ ใส่ใจมาก รับรู้ได้ทุกเรื่อง พูดสื่อสารตรงประเด็น จะเสนอตัวเองให้ออกไปนำเสนอเอง ตั้งใจเรียนมากขึ้น สนใจในสิ่งที่อยากรู้มากขึ้น เริ่มค้นคว้ามากขึ้น เพราะคิดว่าข้อมูลยังมีอีกเยอะที่ไม่รู้
พฤติกรรมการเรียนรู้ ด้านการ คิดการวิเคราะห์ ด้านการพูด	คิดวิเคราะห์ไม่ค่อยถูกต้องมากเท่าไร หลีกเลียงการนำเสนองานหน้าชั้น เงินอาย คิดว่าเนื้อหาช่วงท้าย คือใจความ	จับใจความได้แล้วนำมาวิเคราะห์ กล้าแสดงออกมากอ่านละเอียดขึ้น และพบว่าใจความสำคัญอยู่กลางเรื่องรู้วิธีการเขียนบ้างบางคำ เช่น การเชื่อม

การนำเสนองาน การอ่าน การเขียน	สำคัญของเรื่อง จึงเอาสรุปและวิเคราะห์ในเรื่องของการอ่าน เขียนตามที่อ่านตามที่ฟัง ไม่มีการติดตาม	ทำให้เข้ากัน
พฤติกรรมส่วนตัว ด้าน ความกล้า แสดงออก ความ มั่นใจในตัวเองความ รับผิดชอบ การมี มนุษยสัมพันธ์ การ ตรงต่อเวลา ภาวะการ เป็นผู้นำ ความรู้ความ ชำนาญด้าน คอมพิวเตอร์	ไม่ค่อยกล้า ยังกลัว ๆ ไม่มั่นใจเลย มี ความรับผิดชอบบ้าง ไม่ค่อยสนใจเท่าไร ไม่ค่อย กล้าแสดงตัวตนที่แท้จริงกับใครก่อน ไม่ ค่อยตรงเวลาเท่าไร ไม่ค่อยชอบที่จะเป็น ผู้นำ ไม่ค่อยชำนาญด้านคอมพิวเตอร์ เท่าไร	กล้ามากขึ้น มั่นใจมากขึ้น มีความรับผิดชอบขึ้น งานมากขึ้นกลัวว่าทำไม่ทัน พอได้รู้จักก็ทำให้ ตัวเองได้สนิทมากขึ้น มีคนรู้จักเยอะ เกิดความ รับผิดชอบ ต้องมาให้ตรงเวลา เพื่อน ๆ ชอบเสนอ ให้เป็นผู้นำ รู้ด้านคอมพิวเตอร์ในสิ่งที่ไม่รู้มากขึ้น เช่น การพิมพ์การทำ power point

จุก — น.ส.จันจิรา สุขสวัสดิ์ - หัวหน้าโครงการวิจัยการศึกษาและฟื้นฟูไม้ไผ่ชุมชนบ้านค่ายรวมมิตร หมู่ที่ 8 ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล

รายการประเมิน	พฤติกรรมก่อนเข้าร่วมโครงการ	พฤติกรรมหลังการเข้าร่วมโครงการ
พฤติกรรมการเรียนรู้ ความกระตือรือร้น การจดบันทึกการ สังเกต วิธีการสื่อสารวิธีและ การนำเสนองาน ความสนใจและตั้งใจ เรียนรู้การศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง ความขยัน	เวลาครูสั่งการบ้าน ฉันจะไม่ทำ คอย ทำพอถึงวันสุดท้าย พอถึงวันนั้น การบ้านก็จะไม่เสร็จทุกข้อ ทำให้เสีย คะแนน หรือทำแต่ไม่เป็นระเบียบ เรียบร้อย ไม่ค่อยจดบันทึก จะจดบันทึกก็ ต่อเมื่อคุณครูสั่งให้จด ไม่ค่อยสังเกตกับ สิ่งรอบข้าง จึงทำให้ไม่มีการสงสัย เวลา นำเสนองานหน้าห้องเรียน จะอ่านใน หนังสือ จะอ่านทุกตัวที่นำเสนอ ไม่มี การอ่านแบบไม่ดูหนังสือ จะสนใจในแต่ ละเรื่องจะต้องใช้เวลาในการสนใจนาน มาก มีบางทีจะค้นคว้าหาด้วยตนเอง แต่ บางครั้งจะขอให้เพื่อนทำให้ หรือศึกษา ค้นคว้าให้ความขยันก็มีบ้างบางครั้ง ขยัน แต่ก็มีบางทีไม่ขยัน	การบ้านทุกข้อที่ครูสั่ง จะทำเสร็จทุกข้อ ถ้าบาง ข้อทำไม่เสร็จจะไปถามคุณครู และส่งการบ้านทุก ครั้งจดบันทึกทุกครั้งที่คุณครูสอน และจดอย่าง ละเอียด รู้จักสังเกตสิ่งรอบตัวและรอบข้าง สังเกต อย่างละเอียด การสังเกตจะนำไปสู่การตั้งคำถาม ถามแล้วนำไปสื่อสารเพื่อที่จะหาคำตอบ ก่อน นำเสนอหน้าห้องเรียน จะทำความเข้าใจกับ เรื่องที่เรานำเสนอ และวิเคราะห์เรื่องราว เมื่อ ออกไปอ่านหน้าห้องเรียน จะไม่ดูหนังสือ จะ อธิบายอย่างมั่นใจ ถ้าเราสนใจเรื่องอะไรสักหนึ่ง เรื่องเราต้องเรียนรู้และเข้าใจกับเรื่องนั้นให้ดี และ มีความสนใจและตั้งใจจริง ๆ จะเรียนรู้กับมันสงสัย เรื่องอะไรหรือทำอะไรสักอย่าง จะค้นคว้าหา ด้วยตนเอง ไม่ต้องพึ่งคนอื่นให้มากนัก กระตือรือร้นมากขึ้น ขยันทำการบ้านมาก
พฤติกรรมการเรียนรู้	จะขาดการวิเคราะห์ จะไม่ทำความเข้าใจ	คิดและวิเคราะห์อย่างละเอียด จะเข้าใจกับ

ด้านการ ทิดการ วิเคราะห์ ด้านการพูด การนำเสนองาน ด้าน ทักษะด้านการ อ่าน ด้านการ เขียน ความ กล้าแสดงออก ความ มั่นใจในตัวเอง ด้าน ความรับผิดชอบ ด้าน การมีมนุษย์สัมพันธ์ การรับฟังความ คิดเห็นจากผู้อื่น ภาวะการเป็นผู้นำ ความรู้ความชำ นาญด้านคอมพิวเตอร์ ภาคภูมิใจในตนเอง	เข้าใจกับเรื่องที่ตนเองทำ เวลานำเสนอ งานหน้าห้องเรียนจะพูดติด ๆ ขัด ๆ จะ ขาดความมั่นใจ และจะนำเสนอแบบ ดูตัวหนังสือ อ่านแบบติด ๆ ขัด ๆ อ่าน ไม่เว้นจังหวะ อ่านรวดเดียว เขียนได้ สั้น ๆ เขียนได้ไม่มากนัก เพราะเสริมคำ ไม่ค่อยได้ ไม่มีความกล้าแสดงออก เก๋ยกันให้ออก จะไม่กล้าออกไป ขาด ความมั่นใจ ไม่กล้าจะทำอะไร เพราะไม่ มั่นใจกับสิ่งที่ตนเองทำ ขาดความ รับผิดชอบ จะเฉย และจะให้เพื่อนทำ ไม่ กล้าทักท้วงกับคนที่เราไม่รู้จักร ไม่กล้า ที่จะส่งยิ้มให้กับคนที่เราไม่คุ้นหน้า รับ ฟังกับความคิดเห็นของผู้อื่น แต่จะไม่ใ้ ใจมากนัก จะใส่ใจกับเรื่องที่สำคัญ เท่านั้น ไม่ค่อยกล้าแสดงความคิดเห็น จะอยู่เฉย ๆ ไม่ค่อยชำนาญในเรื่องการ ทำ power point จะให้เพื่อนทำ เพราะ ทำไมเป็นไม่ภูมิใจในเรื่องการออกไปพูด หน้าห้อง เพราะไม่มั่นใจ ใจเด่นแรง ดื่นเด่น พูดติดขัด ๆ	เรื่องราวมากขึ้น พูดอย่างมั่นใจ ไม่ติดขัด ก่อน นำเสนอจะอ่านและวิเคราะห์เนื้อหา ก่อน เมื่อออก หน้าห้องเรียนจะพูดได้โดยไม่ต้องดูหนังสือ เวลา อ่านจะเว้นวรรคคำพูด ทำให้ผู้อ่านเข้าใจกับสิ่งที่ เรานำเสนอ และพูดไม่ติดขัดมากนัก มีการ เชื่อมโยงของคำให้มันฟังแล้วใช้ได้ และเขียนได้ ยาวมากขึ้น เมื่อผู้อ่าน อ่านแล้วเข้าใจกับเนื้อหาที่ เราบรรยาย กล้าที่จะพูด, ทำ หรือนำเสนองาน โดยไม่ต้องเก๋ยคนข้าง ๆ จะเป็นผู้อสาออกไปเอง และมีความมั่นใจในตัวเองมาก จะแสดงความ คิดเห็น หรือแนะนำแนวทางแก้ไขก็จะมั่นใจ พูด อย่างตั้งใจ จะรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย เมื่อครูสั่งการบ้านจะกลับไปทำทันที โดยไม่ต้องรอ ให้ถึงวันส่ง ทำให้เสร็จสิ้น จะกล้าเข้าไปทักท้วง เขาก่อน และทำความรู้จัก และจะส่งยิ้มให้เขาเพื่อ ความเป็นมิตรภาพต่อกัน รับฟังความคิดเห็นของ ผู้อื่น และจะช่วยแก้ปัญหา และจะนำไปคิดเพื่อช่วย หาวิธีแก้ปัญหาให้กับเพื่อนกล้าที่จะแสดงความ คิดเห็นกับคนในกลุ่ม หรือเพื่อนในห้อง ชำนาญ ในด้านการทำ power point และในการพิมพ์ ภูมิใจในเรื่องการออกไปพูดหน้าห้อง เพราะจะพูด อย่างมั่นใจ พูดไม่ติด ๆ ขัด ๆ - ภูมิใจในเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์ พิมพ์ถนัดมาก ขึ้น และทำ power point ชำนาญกว่าก่อนเข้า ทำงานวิจัย
พฤติกรรมส่วนตัว ด้าน การรู้จักชุมชน กับชุมชน/ความ รับผิดชอบต่อชุมชน	ไม่สนิทกับคนในชุมชน ไม่รู้จักเลยว่า ที่บ้านค่ายทำอาชีพจักสานก็ครัวเรือน และจำหน่ายสินค้าอะไรบ้าง ไม่สนใจ เกี่ยวกับความเป็นอยู่ของคนในชุมชน ไม่รู้ว่คนในชุมชนมีปัญหาเรื่องการขาด แคลนไม้ไผ่	ได้สนิทกับคนในชุมชน ได้รู้ว่ปัญหาของการใช้ ไม้ไผ่ว่าไม่เพียงพอ ถึงต้องสั่งซื้อจากที่อื่น ได้รู้ถึง ปัญหาการขาดแคลนไม้ไผ่ และสนใจกับความ เป็นอยู่ของคนในชุมชน ได้เป็นมิตรกับคนใน ชุมชน

อาร์ม ยุทธพิชัย รัตนกร สมาชิกโครงการศึกษาวิธีแก้ไขปัญหาดลาดน้ดบีบีโดยการมีส่วนร่วม
หมู่ที่ 7 ตำบลคลองขุด อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

รายการประเมิน	พฤติกรรมก่อนเข้าร่วมโครงการ	พฤติกรรมหลังการเข้าร่วมโครงการ
พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการจดบันทึก	หากได้รับฟัง หรือดู ก็ไม่ได้มีการจดบันทึกเลย	ได้วิธีการจดจำโดยการจดบันทึกมากยิ่งขึ้น และยังฝึกจับใจความเพื่อจดหัวข้อหลัก ๆ ด้วย
พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	มักขาดความกระตือรือร้นในการค้นคว้า เพราะจะหาเนื้อหาที่ต่อเมื่อได้รับคำสั่ง	เมื่อพบประเด็นที่สนใจและเกิดข้อสงสัยก็จะหาคำตอบตามแหล่งเรียนรู้เพื่อความเข้าใจเอง
พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการพูด การนำเสนองาน	ต้องใช้การอ่านตามอักษร และเกิดอาการตื่นเต้นเป็นอย่างมาก	จะจด จับเนื้อหาหลัก ๆ และทำความเข้าใจ นำเฉพาะหัวข้อหลักและบรรยายอธิบายก็ช่วยเพิ่มความมั่นใจได้มาก
พฤติกรรมส่วนตัวด้านการมีมนุษยสัมพันธ์	น้อยมากที่จะกล้าสนทนากับบุคคลที่ไม่รู้จักหรือสนิท	ชอบทักทายและสนทนาพูดคุยกับผู้ที่ร่วมงานด้วย
พฤติกรรมส่วนตัวด้านการรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น	เพียงแต่รับฟังอย่างเดียว แล้วคิด	มีการตอบสนอง เช่น ขอความคิดเห็น คำแนะนำ และอาจเสนอแนะความคิดเห็นบ้าง

เต็ด : เด็กชายวุฒิชัย เรื่องสุข ม.3/6

รายการประเมิน	พฤติกรรมก่อนเข้าร่วมโครงการ	พฤติกรรมหลังการเข้าร่วมโครงการ
พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านวิธีและการนำเสนอ	ก่อนที่จะเข้าร่วมโครงการ ในการนำเสนองานนั้น เราจะอ่านแบบหรือตัวอย่างมาก ในการนำเสนอก็เหมือนกับการอ่าน ไม่มีคำเชื่อมต่อระหว่างประโยคไม่ค่อยจะสมบูรณ์	แต่หลังจากเข้าร่วมโครงการนี้ ทำให้การนำเสนอของเราดีขึ้น เพราะเราได้มีการฝึกฝนมากขึ้นในการนำเสนอของเรา
พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านทักษะด้านการเขียน	แต่ก่อนเราเขียนไม่ค่อยที่จะถูกต้อง หรือเรียบเรียงเนื้อหาไม่เป็น	เราสามารถเรียบเรียงเนื้อหาได้ เพราะการทำวิจัยเราจะได้ฝึกการเขียนอยู่บ่อยครั้ง
พฤติกรรมส่วนตัวด้าน ความกล้าแสดงออก ความมั่นใจในตัวเอง	เราไม่มีความกล้าแสดงออก กลัวที่จะนำเสนอ กลัวที่จะเสนอตัวเพื่อนำเสนอ เมื่อก่อนจะไม่มี ความมั่นใจในตัวเอง ไม่	แต่ในตอนนี้เรามีความกล้าแสดงออก กล้าที่จะเสนองาน หรือกล้าที่จะเสนอตัวเองเพื่อนำเสนอ โดยที่ไม่ต้องใช้เพื่อน มีความมั่นใจในตัวเองมากขึ้น เนื่องจากการทำวิจัย

	ค่อยที่จะกล้า	เราต้องมีการนำเสนออยู่เป็นประจำ ทำให้เรามีความมั่นใจในตัวเอง
พฤติกรรมส่วนตัว ด้าน การรู้จักชุมชน	โดยที่แต่ก่อนเราไม่ค่อยได้รู้จักกับชุมชน เพราะแต่ก่อนในการศึกษา เราศึกษาอยู่แต่ในห้องสมุดในโรงเรียน	แต่งงานวิจัยเราได้ออกพบปะกับผู้คนในชุมชน เพื่อที่จะสอบถามข้อมูลเรื่องที่เรากำลังค้นคว้า
พฤติกรรมส่วนตัว ด้าน ความสัมพันธ์กับ ชุมชน/ความ รับผิดชอบต่อชุมชน	เนื่องจากกระผม เป็นประธานสภาเด็ก และเยาวชนอยู่ด้วย ดังนั้นความสัมพันธ์ทางด้านชุมชน การช่วยเหลือชุมชนก็มีอยู่แล้ว	แต่งงานวิจัยนี้ก็มีใจที่ใกล้ชิดกับชุมชนด้วย เนื่องจากในการหาข้อมูลเราต้องพึ่งบุคคลในชุมชน เพื่อที่จะได้ข้อมูลมา และถ้าเราไม่มีความสัมพันธ์กับชุมชน ข้อมูลที่เราจะศึกษาก็ไม่สมบูรณ์

ส่วนที่ดีขึ้นที่มิวชันนักเรียนเข้าใจกระบวนการวิจัยมากขึ้น ได้ฝึกคิด ทดลอง ปฏิบัติจริงด้วยตนเอง เช่น การเขียนข้อเสนอโครงการฯ การตั้งคำถามและตอบคำถาม หาข้อมูลด้วยตนเอง / เด็กเกิดการเรียนรู้สภาพชุมชนปัญหาของชุมชนด้วยตนเอง เกิดทักษะเกี่ยวกับกระบวนการคิด คิด วางแผน ปฏิบัติ การนำเสนองานปากเปล่า สื่อฝึกเขียนแผ่นชาร์ต และเขียนภาษาไทยได้ถูกต้องมากขึ้น

ครูที่ปรึกษาวิชาการเรียนรู้ เรื่องกระบวนการร่วมกันกับเด็กนักเรียน ครูผลงานจากเด็ก ครูไม่ลงมามีเด็ก ครูไม่เข้าใจกระบวนการวิจัยของ สกว.สตูล มีแต่ความเข้าใจเดิม ๆ คือ การวิจัยในเชิงวิชาการ ไม่ยอมรับ / ไม่ทำความเข้าใจ / ไม่เรียนรู้กระบวนการวิจัยแบบ สกว. และจะเป็นผู้ชี้นำความคิดของเด็ก ๆ บ่อย ๆ ทำให้เด็กเกิดความสับสน และครูที่ปรึกษาจะค่อย ๆ ถอยห่าง เพราะเกิดช่องว่างระหว่างครูที่ปรึกษากับกลุ่มนักเรียน ขณะเดียวกัน ครูที่ปรึกษาส่วนใหญ่ติดภารกิจงานประจำ ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ และมี 2 ท่านที่เข้าร่วมกิจกรรมงานวิจัยอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ครูที่ปรึกษาจากเดิมมี 8 ท่าน คงเหลือ อยู่เพียง 2 ท่าน คือ คุณครูหทัยชนก จ๊ะสมัน และคุณครูจิรภัทร คิวตระกูล

พฤติกรรม

1. นักเรียนส่วนใหญ่เปลี่ยนไปในทางที่ดี คือ มีความกระตือรือร้นมากขึ้น มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ มีความสนใจและตั้งใจมากขึ้น กล้าแสดงออก กล้าพูด กล้าถาม กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าคิดนอกกรอบ สนใจชุมชนของตัวเองมากขึ้น รู้จักวางแผนเป็นระบบมากขึ้น โดยเห็นได้จากการมาติดสอบถามความก้าวหน้าของงาน การเข้ามาปรึกษาหารือเพื่อพัฒนาโครงการ (โดยเฉพาะโครงการศึกษาไม้ไผ่ และโครงการศึกษาน้ำตกธาราสวรรค์) การเดินทางเข้าไปศึกษาพื้นที่ด้วยตนเอง นักเรียนแต่ละกลุ่ม

ร่วมกันปรึกษาวางแผนการจัดกิจกรรม กระตือรือร้นในการชักชวนกิจกรรมเวทีนำเสนอโครงการ และนำเสนอโครงการได้อย่างน่าประทับใจ และนักเรียนทุกทีมต่างรอเวลาที่จะได้ทำการศึกษาวิจัยจริง ๆ ในพื้นที่

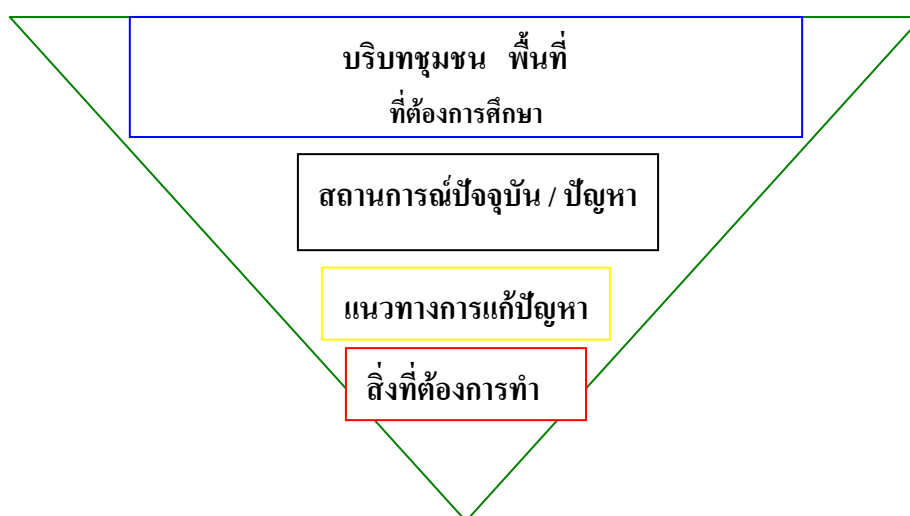
ผลกระทบที่เกิดขึ้น -- เด็กไม่มีครูที่ปรึกษา (ไม่มีครูเด็กก็ทำได้), ครูที่ปรึกษามีภาระงานโรงเรียนมาก,เด็กไม่มีชั่วโมงว่างประจำสัปดาห์, เนื่องจากเป็นวิธีการเรียนรู้แบบใหม่สำหรับเด็ก การพัฒนากิจกรรมจึงต้องใช้เวลา

การมีส่วนร่วมระหว่างเด็ก ครู -- ครูที่ปรึกษาประจำกลุ่มและเด็กรู้จักตัวตนกันมากขึ้น, การจัดกิจกรรมทำให้รู้ประวัติของ เด็กและครูที่ปรึกษาซึ่งกันและกันมากขึ้น,ร่วมกันระดมความคิดด้วยกัน อย่างกระตือรือร้น, มีการให้โอกาสซึ่งกันและกัน, เพิ่มสายสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับเด็ก , ครูเปิดใจกว้างยอมรับฟังการวิพากษ์วิจารณ์จากเด็ก

ผลที่ได้นอกเหนือวัตถุประสงค์

ความเปลี่ยนแปลงของตัวเองที่เกิดขึ้น รู้จักตัวเองมากขึ้น ในด้านนิสัย ความถนัด เอกลักษณ์ รู้จักรับฟังคนอื่นมากขึ้น รู้จักการแบ่งเวลา เกิดทักษะในการเขียน การพูด มีสมาธิในการรับฟังมากขึ้น นักเรียนมีความเข้าใจและสามารถจัดทำข้อเสนอโครงการด้วยตนเอง

สำหรับการเขียนหลักการและเหตุผล เริ่มจากการกำหนดโครงสร้างการเขียนตามรูปแบบของสามเหลี่ยมหัวกลับต่อไปนี้

จากสามเหลี่ยมหัวกลับ จะพบประเด็นโครงเรื่องการเขียนหลักการและเหตุผล เรียงลำดับจากใหญ่ไปเล็ก คือ บริบทชุมชน พื้นที่, บริบทโรงเรียน, สถานการณ์ปัจจุบัน ปัญหาที่เกิดขึ้น, แนวทาง การแก้ปัญหา และสิ่งที่ต้องการจะทำ

เด็กได้คิดว่า งานวิจัยนี้ ไม่ได้ทำเพื่อรู้ เพราะเป็นการศึกษาเรื่องราวปัญหาของชุมชน งานวิจัยนี้จึงต้องส่งให้ชุมชน แม้จะได้เพียงน้อยนิดก็ตาม

คำถามย่อย	แหล่งข้อมูล	วิธีการหาข้อมูล	เครื่องมือ/อุปกรณ์

ตาราง 4 ช่องนี้ ทำให้เด็กได้แนวทางว่า ข้อสงสัยที่เขาสงสัยในข้อที่ ๑ นั้น(คำถามย่อย) เขาจะไปเอาจากใครเอาจากที่ใด (แหล่งข้อมูล) จะเอาข้อมูลโดยวิธีใดจะสอบถามหรือสังเกต (วิธีการหาข้อมูล) และเพื่อให้ได้ข้อมูล ข้อนั้น เขาจะใช้อะไรเป็นอุปกรณ์เครื่องมือ เช่น แบบสอบถาม กล้องถ่ายภาพ

4.3 การมีส่วนร่วมของครูผู้สอน และนักเรียน

การเปลี่ยนแปลงของครู

ตัวครูก็มีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปหลายด้าน

1. มุมมองที่ครูมีต่อเด็ก

ความเข้าใจในบทบาทของตัวเอง เดิม – มุ่งสอน สอนให้จบ สอนให้ได้ ไม่ละทิ้งหน้าที่ ชอบสั่ง ชอบสอนชอบบอก จีบ้น ชี้แนะ แต่ไม่ตามผล เมื่อเข้าสู่กระบวนการวิจัยครั้งนี้ ครูเปลี่ยนไป มุ่งผลที่เกิดต่อการพัฒนาของเด็ก ซึ่งลักษณะนี้จะตรงกับ World class standard

ครูรุ่นก่อนรุ่น การบอกกล่าวเด็ก จะได้ผล เพราะครูทำตนให้เป็นแบบอย่าง แต่ครูปัจจุบันวิธีการสอนแบบบอกกล่าว ไม่ได้ผล เพราะครูรุ่นปัจจุบันได้แต่บอกกล่าว แต่ไม่ทำตนให้เป็นตัวอย่าง (รูปแบบที่ดีมีค่ากว่าคำสอน เป็นเพียงตัวหนังสือที่เปะติดเอาไว้ และท่องเล่นโก้ ๆ เท่านั้น)

1.1 ให้เด็กได้มีส่วนร่วม ร่วมจริง ๆ ไม่ได้ให้ร่วมแต่ชื่อเหมือนเมื่อก่อน เพราะให้เด็กได้คิด คิดจริง ๆ คิดอะไรได้ก็ให้บันทึกไว้ คิดอะไร คิดอย่างไร บันทึกไว้ พร้อมกับให้กำลังใจตลอดว่า ความคิดของนักเรียน ทุก ๆ ความคิด ไม่มีความคิดใดผิด หรือถูก

1.2 ครูเน้นกระบวนการให้เด็กคิด ให้เวลาเด็กเป็นช่วงยาว ไม่รีบ ไม่บีบบังคับเด็ก ไม่ว่าวิธีใด ไม่เหมือนก่อนหน้านี้ เช่น เร็ว ๆ จะหมดเวลาแล้ว ครูจะให้เวลาคิด 5 นาที คิดเร็ว ๆ นั่งเฉยอยู่ได้ ทำไมไม่คิด

1.3 ปรับข้อสอบ จากการถามความรู้ความจำ โดยเฉพาะข้อสอบอัตนัย มาเป็นการทดสอบกระบวนการคิด การวางแผน

1.4 เพิ่มน้ำหนักคะแนนเกี่ยวกับบริบทและองค์ประกอบอื่น ๆ เข้าไปมีส่วนในการตัดสินเด็กมาก เช่น ความกล้าหาญ บุคลิกภาพ การเป็นผู้นำ ความมีน้ำใจ

1.5 จะเป็นใจเย็น อารมณ์เย็น เปิดใจกว้างมากขึ้นกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ หรือพฤติกรรมแปลก ๆ ของเด็ก เด็ก ม.1 โดยส่วนใหญ่จึงเขียนบอกว่าครูใจดี พุดตลก มีความสุขกับการเรียน วิชาพุทธศาสนา

2. ครูได้แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปปรับใช้และสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้
คือ การระดมความคิด การระดมความคิดของเด็กโดยครูผู้สอนในชั้นเรียน เป็นไปในลักษณะครูบอกครูตั้งให้เด็กคิด คิด ทำไมไม่คิด ทำไมไม่จด ทำไมไม่ช่วยกันคิด คิดเร็ว ๆ แล้วก็อาจจะเอากะแนนมาเป็นตัวช่วยให้เด็กคิด คิดได้น้อยจะได้คะแนนน้อย เด็กจึงถูกบังคับให้คิด ถ้าคิดช้านัก ครูก็จะขัดใจ ไม่รอ อาจจะบอกเด็กเสียเอง ความคิดจึงเป็นไปในลักษณะถูกบล็อก ถูกกั้น ไม่เหมือนกับการสร้างบรรยากาศของงานโครงการวิจัย ฯ ที่เป็นการกระตุ้นในลักษณะให้เด็กเกิดความรู้สึกรอยากรู้ ความคิดของเด็กจึงขยายกระจาย กว้าง ไม่มีขีดจำกัด

การระดมความคิด ต้องใช้เวลา ต้องให้เวลาเด็กได้คิดเป็นช่วงเวลาที่ยาวและติดต่อกัน เพื่อผลในความคิดที่ต่อเนื่อง อย่างมีขั้นตอนเป็นระบบ เช่น การคิดในการพัฒนาโจทย์ประเด็นปัญหาให้เด็กคิดในสิ่งที่เป็นปัญหาของชุมชน คิดในสิ่งที่ตัวเองสงสัยอยากรู้ อยากศึกษาอะไร เพื่อใคร ชุมชนจะได้ประโยชน์อะไร คิดว่าจะศึกษาโดยวิธีใด เมื่อไร อย่างไร การให้เวลาเป็นช่วงยาว ความคิดของเด็กจะต่อเนื่อง การสับเวลาเป็นช่วงสั้น ๆ จึงเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาความคิดและการสร้างองค์ความรู้ของเด็ก ซึ่งสาริญา - กลุ่มศึกษาเรื่องบ่อน้ำร้อน ได้สะท้อนว่า (วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2553) “การแบ่งเวลาเป็นชั่วโมงของวิชาต่าง ๆ นั้น ไม่รู้อะไร (ไม่รู้จะแบ่งทำไม) เพราะว่าชั่วโมงที่เป็นวิชาคณิตศาสตร์ แรก ๆ ก็ไม่เข้าใจ พอทำทำจะเข้าใจ ก็หมดเวลา ชั่วโมงที่ 2 เป็นภาษาไทย แรก ๆ ก็ไม่เข้าใจว่าครูจะสอนอะไร พอทำทำจะเข้าใจก็หมดเวลา ชั่วโมงที่ 3 เป็นวิทยาศาสตร์ก็เหมือนกัน สรุปว่าตลอดมา พอทำทำจะเข้าใจก็หมดเวลา จนถึงบัดนี้ ม.3 แล้ว วิชาต่าง ๆ ก็ทำทำว่าพอจะเข้าใจ”

เวลาเรียน/ระบบการจัดเวลาเรียน การแยกคาบสอน ล้วนแต่สะท้อนความคิดของเด็ก การเรียนรู้ที่มุ่งเน้นกระบวนการนั้นล้วนเป็นเป้าหมายของการศึกษาทุกยุค โดยเฉพาะตั้งแต่ยุคปฏิรูปการศึกษา เป็นต้นมา แต่ในทางปฏิบัติของสถานศึกษาแต่ละแห่งล้วนแล้วแต่แยกคาบ แยกเวลาเรียนเป็นรายชั่วโมงทั้งสิ้น ซึ่งเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนรู้ในลักษณะกระบวนการ เพราะกระบวนการคิดต้องใช้เวลาช่วงยาวและต่อเนื่อง (การเรียนรู้ที่ต่อเนื่องจึงจะได้ผล ต้องหาทฤษฎีรองรับ และเด็กวิจัยเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยอย่างต่อเนื่องจึงมีการพัฒนา - ข้อเสนอการจัดระบบของหมู่บ้านเด็กกำพร้า

การดำเนินงานโครงการนี้ เวลาไม่เอื้อ การรอวัน รอเวลา ดำเนินงานโครงการได้เฉพาะวันปิดวันหยุด ทำให้งานเดินช้า ไม่ก้าวหน้า การทิ้งช่วงเวลางานระยะ (เพราะภารกิจโรงเรียนการเรียนรู้) ทำให้พัฒนาการของเด็กไปหน้าถอยหลัง งานจึงเดินช้า ทีมวิจัยจึงคิดว่าต้องแก้ปัญหาโดยการนัดเด็กสรุปงานในเวลากลางคืนโดยนัดหมายกลุ่มละ 1 คืน ต้องทำทีละกลุ่ม คืนละกลุ่ม แต่บางครั้งก็ต้องรวมกิจกรรม การนัดหมายโดยแต่ละทีมขอกำหนดวันเอง กลางคืนสรุปงานข้อมูล นอนที่หอศูนย์ และตอนเช้าไปเรียนต่อตามปกติ

บทที่ 5

อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

โครงการศึกษาวิธีการพัฒนาการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัยของนักเรียนโรงเรียนสตูลวิทยา

ตำบลคลองขุด อำเภอเมือง จังหวัดสตูล จึงเป็นการสร้างการเรียนรู้ทั้งครูและนักเรียน ในประเด็นร่วมที่ต่างกันคือ วิธีการจัดการเรียนรู้ (Knowledge Management) ด้วยกระบวนการวิจัยของครู และวิธีการแสวงหาความรู้ (Construction of Knowledge) ด้วยกระบวนการวิจัยของนักเรียน หากสองกระแสดังกล่าวต่างเกี่ยวพันซึ่งกันและกัน ภายใต้แนวร่วมการเรียนรู้คือ ผู้ปกครอง และชุมชน ซึ่งเป็นกลุ่มการเรียนรู้ร่วมที่สำคัญ ดังจะเห็นจากบทบาทชุมชนที่เป็นแหล่งข้อมูล, บทบาทผู้ปกครองในการประเมินและหนุนเสริมทั้งทุนทรัพย์และโอกาส, และยังมีองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนเข้ามาหนุนเสริมอีกทางหนึ่ง ทว่าการจัดการเรียนรู้โดยครูในโรงเรียน โดยเปล่าการสนับสนุนจากทางผู้บริหารโรงเรียน (ในกรณีนี้) ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และการขยายผลอย่างเป็นรูปธรรม อันเป็นองค์ความรู้จากงานชุดนี้ที่ว่า หากจะเคลื่อนงานวิจัยในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนต้องร่วมขับเคลื่อน การสร้างรูปธรรมจึงจะสำเร็จ โดยในบทที่ 5 มีประเด็นอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

กระบวนการวิจัยกับพัฒนาการของผู้เรียนและตัวชี้วัดทางการศึกษา

งานวิจัยทำให้เด็ก เกิดการเรียนรู้ ที่นำไปสู่ความยั่งยืนอย่างต่อเนื่อง การเรียนรู้ของเด็กด้วยกระบวนการวิจัย ไม่เพียงแต่เรียนเพื่อรู้ แต่เป็นการเรียนให้รู้เพื่อสู่การปฏิบัติอันเป็นประโยชน์สร้างสรรค์สังคมชุมชน ซึ่งเห็นได้จาก ธาราสวรรค์ การอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ, ตลาดนัดบีบี - เทศบัญญัติตลาดนัด, ไม้ไผ่ - กลุ่มชุมชนห้ามตัดไผ่อ่อน, การรวมกลุ่มของชาวบ้านเพื่อการดูแลบ่อน้ำร้อน

เรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย เป็นการเรียนรู้แบบใหม่ที่จะนำไปสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลอย่างชัดเจน ตรงประเด็น ทุก ๆ กิจกรรม ทุกชั้นทุกตอน และบังเกิดผลตามเจตนาของ World class standard school

มาตรา 6 พรบ. การศึกษาปี 2552 ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

เรียนรู้โดยกระบวนการวิจัย กับหลักสูตรมาตรฐานสากล

สาระโรงเรียนมาตรฐานสากล

1. ทฤษฎีความรู้ (Theory of Knowledge : TOK) มีวัตถุประสงค์เพื่อปลูกฝังทักษะการค้นคว้าแสวงหาความรู้เพิ่มเติม เป็นการต่อยอดจากความรู้ในสาระพื้นฐาน 8 สาระ ไม่ใช่การสอนเนื้อหาเพิ่ม แต่เป็นการสอนกระบวนการค้นคว้าและสืบค้นความรู้ โดยผู้เรียนเป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้ แล้วนำความรู้ที่ได้นั้นมาแสดงให้เห็นว่า “เรารู้ได้อย่างไร (How do we know) ครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำวิธีการแสวงหาความรู้ (Ways of knowing)

2. การเขียนความเรียงขั้นสูง มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการค้นคว้าอย่างอิสระ ต้องคิดวางแผนเพื่อเรียบเรียงเรื่องราวประเด็นต่าง ๆ อย่างเป็นลำดับเป็นขั้นเป็นตอน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องตลอด ตั้งแต่ ชื่อเรื่อง ประเด็นปัญหา คำนำ บริบทที่เกี่ยวข้อง เนื้อเรื่อง

3. โลกศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจสถานการณ์โลก วิเคราะห์เป็น เห็นช่องทาง และหาวิธีการแก้ปัญหาอย่างชาญฉลาด ไม่ใช่การสอนเนื้อหาสาระ แต่สอนให้ผู้เรียน คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น มีทักษะการคิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ (Critical Thinking) มีทักษะการคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การเชื่อมโยงที่ประสานสัมพันธ์กับระดับท้องถิ่นที่จะส่งผลกระทบต่อระดับโลก และมีขั้นตอนหลักในการเรียนรู้ คือ การวิเคราะห์สถานการณ์โลกปัจจุบัน การพัฒนาหารูปแบบวิธีการในการแก้ปัญหา กระบวนการเปลี่ยนแปลงเพื่อมุ่งสู่ความเป็นพลเมืองโลกที่รับผิดชอบ โดยเกิดจากความต้องการและความจำเป็นที่เกิดขึ้นในสังคม

4. กิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ เพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการสร้างประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองและอยู่ร่วมกับคนอื่นได้

5. ภาษาอังกฤษ

6. ภาษาต่างประเทศที่ 2

มีการวัดและประเมินผล โดยให้ผู้เรียนนำเสนอผลงานทั้งเป็นเอกสารและปากเปล่า (Oral Presentation)

คุณลักษณะของผู้เรียนของโรงเรียนมาตรฐานสากล ก็คือ ผู้เรียนมีศักยภาพความเป็นพลโลก (World Citizen) ทั้ง 5 ประเด็นต่างก็สอดคล้องและตรงประเด็นทุกประการ (เป็นเลิศวิชาการ สื่อสารสองภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคม)

ตารางเปรียบเทียบ งานวิจัย กับ World class standard

ศักยภาพ ความเป็นพลโลก	เรียนรู้โดยกระบวนการวิจัย	โรงเรียนมาตรฐานสากล
เป็นเลิศวิชาการ	เด็กวิจัยพัฒนาทักษะพื้นฐาน ฟัง อ่าน พูด เขียน ที่ดี นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี แข่งขันได้ทัน	มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี ผ่านการประเมิน ความถนัดเฉพาะทาง สามารถแข่งขันในระดับชาติ ผลการเรียนถ่ายโอนกับสถานศึกษานานาชาติได้
สื่อสารสองภาษา	เด็กวิจัยใช้ภาษาไทยได้ดี เพราะวิจัยมีกิจกรรมฝึกนำเสนอ และได้ศัพท์ใหม่ทั้งไทยและต่างประเทศ	ใช้ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ/ภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ได้ดี สอบผ่านการวัดจากสถาบันภาษานานาชาติ
ล้าหน้าทางความคิด	เด็กวิจัยทำโครงการที่เสนอแนวคิดเพื่อสาธารณะประโยชน์ มีความคิดสร้างสรรค์ ใช้ความคิดในระดับสูง มีเหตุผล วางแผนจัดการสู่เป้าหมายเพื่อประโยชน์ต่อตนเอง สังคมชาติ	สร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และจัดทำโครงการที่เสนอแนวคิดเพื่อสาธารณะประโยชน์ มีความคิดสร้างสรรค์ ใช้ความคิดในระดับสูง มีเหตุผล วางแผนจัดการสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ สร้างสรรค์ความคิดใหม่ ๆ เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง สังคมชาติ
ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์	ใช้ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ นำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการให้สำเร็จ มีความรอบรู้ในด้านทัศนียภาพ รู้จักตีความให้การเรียนรู้ก้าวหน้าขึ้น ใช้สื่อเทคโนโลยีในการเรียนรู้ ออกแบบ สื่อสาร นำเสนอและเผยแพร่	ประเมิน แสวงหา สังเคราะห์ และใช้ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ นำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการให้สำเร็จ มีความรอบรู้ในด้านทัศนียภาพ รู้จักตีความ สร้างสื่อในการพัฒนาความคิด ให้การเรียนรู้ก้าวหน้าขึ้น มีผลงานการประดิษฐ์ สร้างสรรค์ ออกแบบผลงาน ใช้สื่อเทคโนโลยีในการเรียนรู้ ออกแบบ สร้างสรรค์งาน สื่อสาร นำเสนอเผยแพร่ และแลกเปลี่ยนผลงาน

ศักยภาพ ความเป็นพลโลก	เรียนรู้โดยกระบวนการวิจัย	โรงเรียนมาตรฐานสากล
ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคม	ตระหนักรู้ในภาวะการณ์ของโลก วิเคราะห์ผลกระทบของการ เปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและนโยบาย สาธารณะ เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายและ ผลตอบแทน มีความรับผิดชอบต่อ สังคมและเป็นพลเมืองดี ส่งเสริมให้ เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะและปกป้อง คุ้มครองสิ่งแวดล้อม	ตระหนักรู้ในภาวะการณ์ของโลก เรียนรู้และจัดการกับความซับซ้อน ตระหนักในความหลากหลายทาง วัฒนธรรม ระบุประเด็นทาง เศรษฐศาสตร์ วิเคราะห์ผลกระทบของ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและ นโยบายสาธารณะ เปรียบเทียบ ค่าใช้จ่ายและผลตอบแทน มีความ รับผิดชอบต่อสังคมและเป็นพลเมืองดี ส่งเสริมให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะ และปกป้องคุ้มครองสิ่งแวดล้อม อุดมการณ์ประชาธิปไตย

แนวทางการนำการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัยสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล

กระบวนการวิจัย ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก ๆ 3 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผน
2. การปฏิบัติ หรือ ลงมือทำ
3. การสรุป

ขั้นตอนการวางแผนของครู กระบวนการทำงานวิจัยเริ่มต้นตั้งแต่ การค้นหาเด็ก โดยเปิดรับสมัครตามความสนใจ เมื่อได้รายชื่อเด็กที่สนใจแล้ว เป็นขั้นตอนการพัฒนาโจทย์วิจัยเด็ก เพื่อนำเสนอโครงการแนวคิด หลักการ ก่อนขออนุมัติต่อผู้ทรงคุณวุฒิ หลังจากนั้นจึงมีการจัดเวทีนำเสนอโครงการต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ต่อมาเข้าสู่ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย ที่ประกอบไปด้วย การเก็บข้อมูลของเด็ก, การบันทึกสรุป

ข้อมูล, การวิเคราะห์ข้อมูล, จัดเวทีคืนข้อมูลต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง และเขียนรายงาน ถัดมาจึงเริ่มเก็บข้อมูลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กตั้งแต่เริ่มเข้าสู่กระบวนการวิจัย นำข้อมูลที่ได้อาจวิเคราะห์ข้อมูลและทิศทางในอนาคต แล้วนำเสนอผลงานวิจัยเป็นขั้นตอนสุดท้าย

การเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัยก้าวไกลสู่การเรียนรู้แบบมาตรฐานสากลได้อย่างไร

กระบวนการวิจัยตรงกับ ทฤษฎีความรู้ (TOK) ซึ่งมีการคิดวางแผนเชิงบูรณาการของสาระพื้นฐานทั้งหมดเพื่อกำหนดประเด็นที่นักเรียนสนใจที่จะศึกษา โดยเฉพาะประเด็นร้อนของสังคมเหตุการณ์ปัจจุบัน ผู้เรียนจึงต้องคิดและวางแผน ความคิดไม่มีการตัดสินว่าถูกหรือผิด

ตรงกับการเขียนความเรียงขั้นสูง ซึ่งผู้วิจัยได้ฝึกฝนทักษะการค้นคว้าอย่างอิสระ ต้องคิดวางแผนเพื่อเรียบเรียงเรื่องราวประเด็นต่าง ๆ อย่างเป็นลำดับเป็นขั้นเป็นตอน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องตลอด ตั้งแต่ชื่อเรื่อง ประเด็นปัญหา คำนำ บริบทที่เกี่ยวข้อง เนื้อเรื่อง

ตรงกับโลกศึกษา ซึ่งไม่ใช่การสอนเนื้อหาสาระ แต่สอนให้ผู้เรียน คิดเป็นแก้ปัญหาเป็น มีทักษะการคิดวิเคราะห์ วิจัย (Critical Thinking) มีทักษะการคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การเชื่อมโยงที่ประสานสัมพันธ์กับระดับท้องถิ่นที่จะส่งผลต่อระดับโลก และมีขั้นตอนหลักในการเรียนรู้ คือ การวิเคราะห์สถานการณ์โลกปัจจุบัน การพัฒนาหารูปแบบวิธีการในการแก้ปัญหา กระบวนการเปลี่ยนแปลงเพื่อมุ่งสู่ความเป็นพลเมืองโลกที่รับผิดชอบ โดยเกิดจากความต้องการและความจำเป็นที่เกิดขึ้นในสังคม

ตารางเปรียบเทียบข้อควรคำนึงในการวางแผนการจัดการเรียนรู้โลกศึกษา ตรงกับการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัย

แผนการจัดการเรียนรู้โลกศึกษา	การเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัย
มุ่งเน้นการร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน	มุ่งเน้นความร่วมมือ
ให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง	ให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
การเรียนรู้เชื่อมโยงระหว่างโลกกว้างกับท้องถิ่น	การเรียนรู้เชื่อมโยงระหว่างโลกกว้างกับท้องถิ่น
ส่งเสริมให้เข้าใจถึงสาเหตุรากเหง้าของปัญหาต่าง ๆ	ส่งเสริมให้เข้าใจถึงสาเหตุรากเหง้าของปัญหาต่าง ๆ
ส่งเสริมการสำรวจตรวจสอบบริบททางประวัติศาสตร์แต่ละ สถานการณ์	ส่งเสริมการสำรวจ
รูปแบบ วิธีการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมี	รูปแบบ วิธีการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมี

ส่วนร่วม เน้นการเรียนรู้เชิงประจักษ์ที่อิงประสบการณ์ และให้ความใส่ใจกับแผนการเรียนรู้ที่แตกต่างหลากหลาย	ส่วนร่วม เน้นการเรียนรู้เชิงประจักษ์ที่อิงประสบการณ์ และให้ความใส่ใจกับแผนการเรียนรู้ที่แตกต่างหลากหลาย
กิจกรรมการเรียนรู้มุ่งรวมถึงการกำหนดทิศทางให้สอดคล้องกับอนาคต	กิจกรรมการเรียนรู้มุ่งรวมถึงการกำหนดทิศทางให้สอดคล้องกับอนาคต
จัดกิจกรรมการเรียนรู้มุ่งให้ความสำคัญกับตัวผู้เรียน โดยองค์รวม ทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ จิตใจ และเชื่อมโยงประสบการณ์ของผู้เรียน	จัดกิจกรรมการเรียนรู้มุ่งให้ความสำคัญกับตัวผู้เรียน โดยองค์รวม ทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ จิตใจ และเชื่อมโยงประสบการณ์ของผู้เรียน

ตรงกับโครงงานสร้างสรรค์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพอย่างรอบด้าน เป็นกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เป็นการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ สร้างสรรค์โครงงานและปฏิบัติจริง 3 กิจกรรมหลัก ๆ ที่ประกอบไปด้วย การสร้างสรรค์โครงงาน (Creativity) โดยใช้ความรู้จากสาระเรียนรู้พื้นฐาน การปฏิบัติกิจกรรมตามโครงงานที่สร้างขึ้น (Action) และเข้าร่วมกิจกรรมโครงงานสาธารณะประโยชน์ (Service)

ดังนั้น จะเห็นว่า 4 วิชาของหลักสูตรมาตรฐานสากล ไข้อยู่ คือ การเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัย เพราะ เป็นวิชาที่เน้นกระบวนการ การคิดวิเคราะห์ เป็นวิชาที่เด็กจะต้องได้ลงมือปฏิบัติ ได้ทำด้วยตนเอง ได้แสดงความคิดด้วยตนเอง ได้ทำอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนั้นทีมวิจัยต่างก็เห็นว่า การแบ่งช่วงเวลาสั้น ๆ เป็นอุปสรรคมาก จึงต้องใช้เวลาเป็นช่วงยาว ๆ เวลา ต้องเป็นคาบยาวติดต่อกัน ถ้ามีคาบว่างมาต่อท้ายด้วย ก็จะได้ช่วงเวลาที่ยาวมากขึ้นทั้ง 4 วิชา บูรณาการกันได้ อย่างต่อเนื่อง ต่อยอด โรงเรียนจึงควรจัดให้มีชุดครูเฉพาะชุดนี้ เช่นเดียวกับชุดห้องเรียนพิเศษ (ถ้าใช้วิธีบูรณาการ จะทำให้เด็กได้ฝึกกระบวนการเรียน 4 วิชานี้ ซ้ำ ๆ การฝึกซ้ำนำไปสู่ทักษะ คือความชำนาญ และปัญญา) ครูที่สอน 4 วิชานี้ ให้สอนไล่ชั้น ไล่ห้อง ไล่วิชา (เพราะโรงเรียนได้กำหนดจัดแผน 4 วิชานี้ไว้เป็นช่วงชั้นแล้ว) เพื่อการต่อยอด ของกิจกรรม และการได้ทำซ้ำ ๆ ในบางกิจกรรม เพื่อการฝึกทักษะ

ข้อเสนอแนะ

- องค์กรทุกภาคส่วน ที่มีบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษา ต้องคำนึงถึงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในลักษณะคุณภาพ อย่างประเมินผลสัมฤทธิ์ของการเรียนในลักษณะปริมาณ

2. การปฏิรูปการศึกษาไม่อาจแก้ปัญหาคุณภาพการเรียนของผู้เรียนได้ เพราะบุคลากรผู้มีบทบาทเกี่ยวข้องกับทุกระดับชั้น รวมถึงผู้บริหารในสถานศึกษาทุกระดับ ยังมีความคิดในระบบเดิม ๆ เปรียบเสมือนเหล้าเก่าในขวดใหม่ สุดท้ายเวลาผ่านมาระยะหนึ่ง การปฏิรูปการศึกษา จึงเป็นเหล้าเก่าในขวดเก่า ถ้าจะปฏิรูปการศึกษาให้ได้ผล ต้องปฏิรูปปรับเปลี่ยนความคิดของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอน รวมถึงระบบการประเมินผล การตรวจสอบ การประเมินภายใน การประเมินภายนอกด้วย

3. การดำเนินชีวิตของบุคคล ไม่อาจแยกส่วนได้ แต่การเรียนรู้ในระบบกลับตรงกันข้าม ให้เด็กเรียนเพื่อรู้เป็นรายวิชา เป็นเรื่อง ๆ แต่ไม่ได้มุ่งหวังให้นำไปใช้ ผู้เรียนจึงไม่อาจนำความรู้ที่เรียนไปใช้ได้ ผู้เรียนบูรณาการความรู้ไม่ได้ เพราะระบบการสอน ไม่ได้บูรณาการ (อย่ากล่าวอ้างเพียงชื่อ เพราะการกล่าวอ้างเพียงชื่อ ย่อมไร้คุณภาพ ทักษะ ความชำนาญ เกิดจากการกระทำซ้ำ ๆ การเรียนรู้ที่ครั้งเดียวผ่าน หรือเพียงการสร้างภาพ สร้างหลักฐานเพื่อการประเมินภายนอก ย่อมไร้คุณภาพ) การเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย เป็นกระบวนการเรียนที่สามารถบูรณาการทุกสาระวิชา ทุกหน่วยตัวชี้วัด ดังนั้น ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ผู้บริหารสถานศึกษาต้องจัดการเรียนการสอนในลักษณะของการบูรณาการทุกรายวิชาอย่างต่อเนื่อง

4. สถานศึกษาไม่ควรจับเวลาเรียนแบบสับย่อย ต้องจัดช่วงเวลาของการเรียนให้เป็นช่วงยาวติดต่อกัน อย่างน้อย 2-3 ชั่วโมงต่อกัน เพิ่มโอกาสให้นักกระบวนการวิจัยเข้าสู่ห้องเรียนได้เพราะกระบวนการคิด นั้น ต้องใช้ช่วงเวลาที่ยาวต่อกัน ไม่เช่นนั้น การสอนให้เด็กคิด ก็จะเป็นลักษณะ ครูสั่งให้คิด ครูคิดให้ เพื่อจะได้เสร็จ ๆ ภาระทั้งของครูและของเด็ก

5. “กล้วยไม้ดอกออกช้า ฉันใด การศึกษาก็เป็นไป ฉะนั้น แต่ดอกออกคราวใด คุณเด่น ...” กล้วยไม้ดอกออกสวย เพราะผู้ดูแลใส่ใจ ใส่ปุ๋ย เก็บหนอน อย่างสม่ำเสมอ ทำซ้ำ ๆ เป็นระยะเวลานาน ติดต่อกัน แต่ระบบการศึกษาของเรา ได้กล้วยไม้มาแล้ว รดน้ำครั้งเดียว ใส่ปุ๋ยครั้งเดียว แล้วคาดหวังให้กล้วยไม้นั้นออกดอกที่สวยงาม ระบบการศึกษาของเรา คิดและทำอย่างนี้มานาน นานจนกระทั่งว่า กล้วยไม้ที่ส่งต่อ ๆ กันมานั้น เหลือแต่ต้นที่ไม่มีวันจะออกดอกอีกต่อไป ดังนั้นสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องต้องปรับระบบ สร้างความตระหนัก ให้เกิดความตระหนัก เมื่อกล้วยไม้เหลือแต่ต้น ความเจริญงอกงามของหน่อพันธุ์จะเกิดขึ้นไม่ได้อีกต่อไป

6. การเรียนการสอนในระบบ จะต้องให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์ตรง ให้ผู้เรียนได้คิดอย่างเป็นกระบวนการเพื่อการเรียนรู้ และมุ่งให้เรียนเกิดทักษะ มีทักษะ โดยเฉพาะทักษะที่ต้องใช้ในชีวิตในการทำงาน ในการอยู่ร่วมกันในสังคมชุมชน

7. สถานศึกษาจัดครูเฉพาะชุด และหรือ ครูต่อยอด กระบวนการวิจัย ครูหลักสูตรโรงเรียน มาตรฐานสากล และติดตามการเรียนการสอนให้เป็นไปในรูปแบบกระบวนการวิจัย ไม่ใช่ระบบการเรียน การสอน การประเมินปริมาณดังเช่นเดิม

8. หลักสูตรของสถานศึกษาอย่าลืมประชาชนบ้าน กับการศึกษาท้องถิ่น อย่าลืมชุมชน ต้อง ศึกษาเรื่องใกล้ตัวควบคู่กับสังคมโลก อย่าลืมว่าต้นไม้ที่ไร้รากแก้ว เป็นได้แค่เพียงไม้ล้มลุก วัชพืช ไม้ ประดับ ที่มีอายุสั้น ไม่อาจพึ่งตนเอง ไม่อาจเป็นไม้ยืนต้น ที่ยั่งยืนได้

9. ถ้าต้องการผลสัมฤทธิ์ของการปฏิรูปการศึกษา ต้องการเห็นพัฒนาการการศึกษาเรียนรู้และ ทักษะต่าง ๆ ของเด็ก เห็นเด็กปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางการพัฒนา ต้องการให้สถานศึกษาเป็น โรงเรียนมาตรฐานสากล และบรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายของ พรบ.การศึกษา ๒๕๔๒ ทุกสถานศึกษา จะต้องนำการเรียนรู้โดยกระบวนการวิจัย หรือ หลักสูตรการบูรณาการโดยกระบวนการวิจัยเข้าบรรจุไว้ใน หลักสูตรของสถานศึกษานั้น ๆ สิ่งที่ต้องการผลสัมฤทธิ์ที่ทุกสถานศึกษา หรือ พรบ. การศึกษา มุ่งหวัง จึงจะบังเกิดผล

ภาคผนวก

บรรณานุกรม

กริยะ หลีเคราะห์. ปรงการเรียนรู้สู่อาหารจานเด็ด...โรงเรียนบ้านตะโล๊ะไส. ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสตูล ทีมเครือข่ายความรู้ สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น. เชียงใหม่ หจก. วนิดาการพิมพ์, 2552.

กชกร ชินะวงศ์และคณะ. “คืนโรงเรียนสู่ชุมชน” เชื่อมสายใยชีวิต และการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2551. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น. เชียงใหม่ หจก. วนิดาการพิมพ์, 2551.

กชกร ชินะวงศ์และคณะ. “คืนโรงเรียนสู่ชุมชน” เชื่อมสายใยชีวิต และการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2551. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น. เชียงใหม่ หจก. วนิดาการพิมพ์, 2551.

โรงเรียนบ้านคูเมือง เป็นโรงเรียนขยายโอกาส มีนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประมาณ 400 คน เป็นโรงเรียนที่มีปัญหามากหลาย ๆ ประเด็น (อ้างอิงจากหนังสือกระบวนการเรียนรู้ อย่างมีความสุขที่โรงเรียนบ้านคูเมืองหน้า 10 – 11) เช่น ชาวบ้านได้

รายชื่อและประวัติทีมวิจัย

1. ชื่อ นางสาวชะอุ่ม นามสกุล พิศาลสินธุ์ หัวหน้าโครงการ

วัน / เดือน / ปีเกิด 7 ธันวาคม 2500

ที่อยู่ปัจจุบัน 47/33 ถนนสตูลธานี ตำบลพิมาน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

เบอร์โทรศัพท์ 074 - 722459, 089 – 7398003

ประวัติการศึกษา

- ปริญญาโท สาขาไทยคดีศึกษา จาก มหาวิทยาลัยทักษิณ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ประสบการณ์ทำงาน

- รับราชการครู คศ.2 โรงเรียนสตูลวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสตูล (พ.ศ.2523 – ปัจจุบัน)
- ครูสอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- ครูผู้ดูแลศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสตูล

2. ชื่อ นามสกุล นามสกุล ชมชื่น

ทีมวิจัย

วัน / เดือน / ปีเกิด 14 ธันวาคม 2514

ที่อยู่ปัจจุบัน 271 หมู่ 6 ตำบลคลองขุด อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

เบอร์โทรศัพท์ 084 - 2660617

ประวัติการศึกษา

- ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา จาก มหาวิทยาลัยทักษิณ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ประสบการณ์ทำงาน

- รับราชการครู คศ.2 โรงเรียนสตูลวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสตูล (พ.ศ.2542 – ปัจจุบัน)
- ครูสอนกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ
- ครูแลกเปลี่ยน AFS ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา (ปีพ.ศ.2550 – 2551)

3. ชื่อ นายสำสุเด็น นามสกุล มนูญดาหวิ ทิมวิชัย

วัน / เดือน / ปีเกิด 2 มีนาคม 2499

ที่อยู่ปัจจุบัน 20 หมู่ที่ 7 ตำบลคลองขุด อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

เบอร์โทรศัพท์ 081 - 9906325

ประวัติการศึกษา

- ปริญญาโท สาขาการจัดการศึกษา จาก ประเทศญี่ปุ่น

ประสบการณ์ทำงาน

- อดีต รับราชการครู อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ตำบลควนโพธิ์
อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
- ปัจจุบัน - ข้าราชการบำนาญ
 - ประกอบอาชีพส่วนตัว
 - คณะทำงานเครือข่ายคนรักสตูล

4. ชื่อ นางสาวณัณนิต นามสกุล สุวรรณศรี ทีมวิจัย

วัน / เดือน / ปีเกิด 22 มีนาคม 2511

ที่อยู่ปัจจุบัน 47/33 ถนนสตูลธานี ตำบลพิมาน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

เบอร์โทรศัพท์ 074 – 722459, 086 - 9609929

ประวัติการศึกษา

- ปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีภูมิทัศน์ จาก สถาบันเทคโนโลยีการเกษตร

แม่โจ้ (ปัจจุบันมหาวิทยาลัยแม่โจ้) อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ประสบการณ์ทำงาน

- อดีต เจ้าหน้าที่ประสานงานองค์การการค้าของครูสภาประจำ จังหวัดสตูล
- ปัจจุบัน

O ประกอบอาชีพส่วนตัว

O คณะทำงานเครือข่ายคนรักสตูล

5. ชื่อ นางสาวศรี นามสกุล หวันตาหลา ทีมวิจัย

วัน / เดือน / ปีเกิด 17 สิงหาคม 2504

ที่อยู่ปัจจุบัน 12/15 ถ.สตูลธานี ต.พิมาน อ.เมือง จ.สตูล

เบอร์โทรศัพท์ 081-6988961

ประวัติการศึกษา

- ม.ศ. 5

ประสบการณ์ทำงาน

- ปัจจุบัน

เจ้าหน้าที่ห้องพยาบาลโรงเรียนอนุบาลสตูล

ประธานเครือข่ายคนรักสตูล

อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.)